Budapest, 1899. Negyedik évfolyam. 137. szám. Péntek, május 19.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18. | Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG. | Egész évre 14 frt, ½ évre 7 frt, ¼ évre 3 frt 50 kr, egy hónapra 1 frt 20 kr. Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Hamupipőke.

Budapest, május 18.

(K.) Néhány gazdátlan panasz kóválygó a levegőben. Látni vagy megfogni alig lehet őket, de a zümmögésükről felismerhetők, mint az éji bogarak. S hol itt, hol ott panaszolják, hogy a nagy békességnek nagy az árnyéka is, mert unalmassá tette a parlamentet, a sajtót s szinte lomhává a nemzetet. Már ujságot sem érdemes olvasni, arról pedig beszélni sem illik, hogy a vidék mennyire unalmas.

Ezt a két óvatlanabb éji bogarat talán mégis gombostüre lehet szurni.

Hát itt van először is az a panasz, hogy a sajtót egy kicsit unalmassá tette ez az uj korszak. Nincsen minden igazságnak hijával. A diadalmas nap kiszivta a sajtóból a haragot s a lecsöndesedett tenger sohasem olyan érdekes, mint amikor vihar szántja. De nyilvánvaló, hogy a szélcsendért nem éppen a hajósok szoktak haragudni s nem is azok, akiknek nagy anyagi érdekei vannak a hajóra bizva. A hajós és az érdekelt ember nem a szórakozás szempontjából figyeli a tengert, sőt inkább szereti az unalmas időket, mert azok a legbiztosabbak. Csak a turistákban van meg az a kegyetlenség, hogy a maguk gyönyörüségére mindig viharzásában szeretnék látni a tengert. S most is vagy a politikai turisták panaszolják a csöndes időket, vagy azok a tengeri kalózok, akiknek kedves segitő társa minden vihar. Ha igaz is tehát, hogy a sajtó mostanság valamivel unalmasabb, azon nem való sopánkodni. Annál kevésbé, mert hála az égnek, unalmas olvasmánynyá lett az uj korszakban az ujságok ujságja: a *Budapesti Közlöny* is. Zokon ne vegye ugyanis Vadnai Károly, de ő is rosszul csinálja az ujabb időkben a hivatalos lapot. Mig azelőtt egy jóravaló zsúrra sem mehetett el az ember, ha előbb friss pletykák szempontjából át nem böngészte a *Budapesti Közlönyt*, mert abból tudta meg, hogy ki lett báróvá, főispánná, udvari vagy királyi tanácsossá és ki kapott nemességet vagy vasuti elömunkálati engedélyt: addig most a hivatalos lap is száraz és szintelen. Jó, ha valami uj törvényt közöl az első oldalán a szentesitési záradékkal. Máskülönben már az is szenzáció számba megy, ha a *Budapesti Közlöny* csak annyi hivatalos részt is ad, hogy X. albirót hasonló minőségben áthelyezték Nemtudomfalváról Nembánomvárára.

Ha tehát valamivel unalmasabb a sajtó, de unalmas hála az égnek a hivatalos lap is. És a sajtót különben sem kell félteni. Majd érdekessé teszi az magát, ha rászorul.

Sulyosabb persze az a másik panasz, hogy a béke szinte lomhává tette a nemzetet. Mert a nemzetnek még a jól kiérdemelt pihenés örve alatt sem szabad ellomhulnia. De itt fölmerül az a kérdés, hogy micsoda szimptomákra támaszkodik a panasz? Vajjon igazán kopogtatott a nemzet ajtaján valami nagy, életbevágó kérdés s a nemzet annyi fáradságot is röstellt, hogy a kopogtatásra reagáljon? Vagy abban hagyott valami fontos munkásságot, mikor a békesség napja egy kicsit melegebben sütött a hátára? Ilyen szimptomára a panasz aligha hivatkozhatik. Sokkal inkább szembe szökik az a jelenség, hogy ez a nemzet hirtelen föllélegzett s a politikai arénára kivánkoznak egyszerre még olyan elemek is, amelyek idáig a bizonytalan időjárástól félve, elvonultak. A vidék minden fölülről kiinduló fölhivás nélkül is a legélénkebb politikai életre pezsdült s mig a politikai pártok az uj alakuláshoz képest leszámolnak a multtal, addig a passzivitásban tetszelgett nemzetiségek is komolyan kezdenek rá gondolni, hogy a magyar állam politikai életébe parlamenti téren illeszkedjenek. Városokban és megyékben a régi gépies élet helyébe egészséges sürgés lépett s ha idáig a főispán kész parancsokat hozott le, amelyekhez mindenkinek alkalmazkodni kellett, most fordult egyet a sor s a kormány ahhoz szabja utasitását, hogy a főispán miben tolmácsolta megyéje óhajtását. Nagyon furcsa szem tehát, mely a megyék gépi életében mozgalmasságot látott, ellenben a fölszabaditott politikai vélemények mérközésében a lomhulást véli fölismerni.

De az a panasz talán egyébre gondol. Talán azt fájlalja, hogy a nemzet is kibujt materiális gondolkozásából s egyelőre ideálisabb dolgok iránt érdeklődik. Hát ez csakugyan nem üres panasz és hála a teremtőnek, hogy nem üres. Valami tisztább áramlat csakugyan elhóditotta a nemzetet s már nem kinevetni való, aki csak iskolát kér s nem vicinális vasutat. Sőt a parlament folyosóján a régi és uj deputációk összevetéséből meglátja az ember, hogy rettentő nagy változás következett be alig három hónap alatt. Akkor egy-egy deputáció mentül kevesebb emberből sorakozott s amit kért, az egy dohánygyár, egy kaszárnya, egy vasut vagy ilyesmi volt. Ma minden deputáció akkora, hogy alig tud keresztülkigyózni a keskeny folyosón s egyik sem jár kézzelfogható adomány után, hanem csak erkölcsi támogatást kér valami kulturális vagy humánus célhoz. A régi deputáció magának akart valamit mások rovására, a mai mindnyájunknak kér valamit, senkinek kárára. Akkor a helyi küldöttségek járták és lokális érdekek kielégitését kunyorálták, most országos deputációk jönnek s a legszebb célokhoz kérik a kormány jóindulatát. Akkor a képviselő toborzott magának tiz embert, akivel igazolja a miniszternek, hogy X. megye csakugyan óhajtja azt a dohánygyárat, amelyet ő a választások előtt megigért; most kulturális

TÁRCA.

Jegyzetek a tavaszi tárlathoz.

A *Budapesti Napló* eredeti tárcája.

Irta: *Lyka Károly.*

Ebben az esztendőben az ugynevezett helyi viszonyokhoz alkalmazkodtunk és ugy irtunk néhány cikket arról a gyüjteményről, amely a városligeti Mücsarnokban látható. A helyi viszonyok alatt azt kell érteni, hogy először is rokonszenvvel szemlélendő minden magyar ember törekvése, mert már Széchenyi mondotta, hogy még az apagyilkosnak is meg kell kegyelmezni, oly kevés a magyar. Másodszor: szükséges, hogy az ember a honi termékeket ne mérje össze azokkal, amelyeket a külföld legnagyobb müvészei alkottak, mert azok jobb viszonyok közt élnek, fejlettebb tradiciókra épitenek és igy tovább. E helyi viszonyok tekintetbe vételével meg volt állapitható, hogy ez a tárlat szép tárlat, és hogy haladás jelezhető az egész vonalon. Ezt megirni könnyü és kellemes feladat volt.

Egyszer azonban jól esik a Mücsarnok termeit a fönt előadott szempontok szögreakasztása után végigsétálni. Elképzelem, hogy norvég vagy spanyol ember vagyok, akit a gyorsvonat véletlenül elszállitott a regényes Strelzauba, ahol történetesen mütárlatot mutogatnak. Teszem azt a koncessziót, hogy spanyol létemre többször megfordultam már ezen a helyen és igy némileg összehasonlithatom, hogy ez a kiállitás mit jelent a legutóbbiakhoz képest.

*

Vége a nyárspolgár világnak! Kinyitották az összes ablakokat, azokon elillant a rozmaring- és levendula-szag, kiszállt az alámariomok pora. De friss levegő még nem tódult be. Vége a nyárspolgárságnak! Hol vannak azok a bájos genreképecskék, amelyeken gondosan megfőstve szemlélhetni az „első lépés nehézségei"-t, a „nyalka baká"-t, a „szende szerelmes pár"-t? Hol vannak a jól leporolt és fényesre kikefélt tájképek, hol vannak a szellemes ötletek, a megpingált adomák? Mind eltüntek s a nyárspolgár ijedtében keresztet vet magára és elkiáltja magát:

— Jesszus Mária, a szecesszió!

Igaz, hogy tavaly óta arculatot cserélt itt minden. Rá sem lehet ösmerni a régi fakturára, a régi témákra. A müvészek cserben hagyták hütlenül, némelyek szerint: meggondolatlanul. Cserben hagyták a régi gondolataikat és keresnek ujakat. Konstatálható, hogy találni még nem találtak semmit. Körülbelül a fagyponton áll a müvészet emelkedő termométerje: már nem hideg, de még nem meleg. A régi szószt már megunták, de valami ujat, müvészi uj evangéliumot hiába keresnénk ezek közt az alkotások közt.

Annak azonban máris nagyon örülhetünk, hogy megszüntek nyárspolgárok lenni. A nyárspolgárság a legrettentőbb ballasztja a müvelődésnek. A nyárspolgárság egy-egy nagy géniuszemelte palotában üti fel tanyáját, szélesen elterpeszkedik benne és fogait vicsoritja, ha valaki ki akarja zavarni az illetéktelen helyről. A nyárspolgárság volt mindenkor gátja minden néven nevezendő fejlődésnek. Belecsimpaszkodik a legszebb gondolatba és zsiros tetemének sulyával vonja azt lefelé. Neki szélcsend kell, zavartalanság, jó ebéd, pontos rend, policia-védte erkölcs. Egyszóval kőbányai nyugalom és jótartás.

Ez a hangulat jellemezte a legtöbb eddigi tárlat átlagát. S ez a hangulat most eltünt. A müvészek kiugrottak belőle, ott hagyták a faképnél. Merész vállalkozás, mert nagy deficittel jár. A nyárspolgár-elem ugyanis mindig gazdag vagy legalább jómódu s a müvészeknek szükségük van gazdag vagy legalább jómódu pártfogókra. Ha most nem festenek nekik „első lépéseket" és „nyalka bakákat", ki fog tőlük vásárolni? A kockázat tehát nagy. Jaj, akik nem vetettek vele számot!

Az egész hazán át egy nagy vád zudul az ő fejükre s e vádat egyetlen szó fejezi ki: *szecesszió.* A szecesszió őrültség — ime a nyárspolgárság itélete. S miután állitólag minden őrültségben van rendszer, a nyárspolgárság keresi és összeállitja a maga védekezésére a szecesszió rendszerét. A szecesszió az, ha valakinek ibolyaszinü orrot pingál a piktor s ha az ég zöld. Átlag ez a kivonata a szecessziónak.

Édes istenem, hát bizony ilyen annak a sok félkegyelmü festőnek a képe, aki tehetség nélkül veti magát erre a pályára és aztán, hogy boldoguljon, ellesi a nagyobb mesterek eltanulható külsőségeit s vigan rajzolja, festi a legnagyobb bolondságokat. De minek bántják ezeket a szegényeket? Tessék oda állani Meunier vagy Puvis de Chavannes müvei elé s azokról itélni meg a modern törekvéseket. Ki jellemezné a renaissance ragyogó korát egy a renaissance idején élt kontár piktor müvével? Miért hiszik az emberek, hogy az a néhány mü, amit itt látnak, kifejezi azt az uj világot, amelybe a külföld nagyjai már bebocsáttatást nyertek?

Igen messze vagyunk még attól, hogy elmondhassuk: a magyar müvészet kifejez valamit a mai magyarság legértékesebb jellemvonásaiból. Mindössze azt lehet állitani, hogy a magyar festőknek sikerült végre kiugraniok a nyárspolgárbőrből. Hogy most aztán mibe fognak, azt nem

Lapunk mai száma tizenhat oldal.

gócpontokban szervezkedik egy-egy tábor s képviselő-protektor nélkül is csatát nyer a kormánynál. Mert akkor klikkek jöttek, ma pedig közművelődési egyesületek, humánus intézetek s hogy az aktuális deputáció se maradjon ki, eljött ma a Nemzeti Szövetség is.

Beszédes szimptoma ez s igazolja, hogy a nemzet csakugyan kikászolódott a dohánygyárak, kaszárnyák és vicinális vasutak ingoványából. Bölcsen megérezte, hogy megvirradt végre Hamupipőkének s az ideális cél már nem kénytelen darócban meglapulni a politikai szolgálatokért kijáró kedvezmények mögött. A hatalom előszobájában nem az kapja az első számot a belépésre, aki a legjobb kortes, hanem az a Hamupipőke, aki a politikai vásárból menekülve, a konyhán szította a kultura hamvadó zsarátnokát. Ez most az ő korszaka. Hamupipőke győzött a gonosz mostohán, aki eleddig csak a maga kreaturáinak adott minden földi jóból. S az elfogulatlan ember megláthatja a nagy különbséget már abban is, hogy mig a régi deputációk lehetőleg kerülték a nyilvánosságot s titokban vették át a hatalom igéretét is, addig az uj deputációk napfényben járnak s nyiltan azonosithatja magát velük a kormány is. Mert nincsen homályra s titkolózásra szüksége a tisztességes óhajtásnak és a becsületes igéretnek. Ha pedig az ekként megváltozott nemzetre azt mondja valaki, hogy ellomhult: talán arra érti, hogy lomha az a nemzet, amelyik ideális célokat kerget és nem kér dohánygyárakat és kaszárnyákat és vicinális vasutakat . . .

BELFÖLD.

Minisztertanács. Ma délután minisztertanács volt, melyben a kabinetnek a fővárosban időző valamennyi tagja résztvett.

A képviselőház ülése. A pünkösdi szünidő előtt ma volt a Háznak utolsó ülése, amelyen megalakult a harmadik ülésszakra. Alelnökök lettek *Tallián* Béla és *Dániel* Gábor. *György* Endrére tizenhat szavazat jutott. Azután a jegyzői kart és a bizottságok tagjait választották meg és kiegészitették az osztályokat. Következett a munkarend megállapitása. *Széll* Kálmán miniszterelnök inditványára elhatározta a Ház, hogy junius 2-áig nem tart ülést. Végül *Ugron* Gábor terjesztette elő sürgős interpellációját a *hágai kongresszus* tárgyában. Veszedelmesnek tartja, hogy a kis államok sürün képviseltetik magukat Oroszországgal. Már most például, ha Magyarország konfliktusba keveredik *Montenegróval*, amelyet a hágai kongresszuson Oroszország képvisel, vajjon nekünk ennek következtében Oroszországgal gyül meg a bajunk? Magyarország sohasem áhitozott a szomszédok területére. De béke-ábrándjainkat nem zavarja-e meg az, hogy akkor, mikor az orosz cár a béke érdekében világ-konferenciát hiv össze, ugyanekkor az orosz kormány a kis finn népet megfosztja alkotmányától. Tudja, hogy ez a megdöbbentő alkotmányelkobzás nem az orosz cár, sem az orosz nép, hanem a rosszlelkü kormány müve. Szomoruan látja ezt a békekonferencia kezdetén.

Interpellációja ez:

Tekintve, hogy a hágai békekongresszusra meghivott államok, ha megbizottakat nem küldöttek, megjelenteknek nem tekinthetők, szavazatot nem gyakorolhatnak és mégis a meg nem jelent Montenegrót szavazattal akarják fölruházni;

tekintve, ha most elismertetik, hogy Oroszország Montenegrónak nemzetközi ügyekben ügyvivője és helyettesitője, később Montenegró minden külügyében a szomszéd államok Montenegró helyett Oroszországgal fognának szemben állani:

Van szerencsém kérdezni a miniszterelnök urat: Igaz-e, hogy Oroszország kiküldöttei Montenegró helyett is a kongresszuson szavazatot fognak gyakorolni s mit tettek Ausztria és Magyarország delegáltjai ennek meggátlására?

A miniszterelnök nem válaszolt az interpellációra. Egyéb tárgy nem volt.

A legközelebbi ülés junius 2-án délben 12 órakor lesz.

Zöldszász impertinencia. *Brassó*ból jelentik a félhivatalos *Országgyülési Értesitő*nek: Brassó város mai közgyülésén negyvenegy magyar embernek azt az inditványát tárgyalták, hogy magyar legyen a jegyzőkönyv nyelve. Az inditvány mellett beszélt *Zakariás* ügyvéd és *Moór* Gyula főesperes, ellene *Lurtz* Károly, az ismert zöldszász agitátor és *Muresian* oláh lapszerkesztő. Kétórai izgalmas vita után az inditványt 67 szóval 27 ellen *elvetették*. Lurtz ügyvéd kijelentette, hogy *a románoknak megadják, a magyaroknak nem adják meg a kivánságukat.*

Ennek a félhivatalos táviratnak nincsen értelme. Az 1868. XLIV. törvénycikk értelmében a törvényhatóságok jegyzőkönyveit *magyarul kell vezetni*, Brassó városa pedig külön törvényhatóság. Lehetetlen tehát, hogy ott csak most inditványozták a jegyzőkönyveknek magyar nyelven vezetését s még lehetetlenebb, hogy ilyen inditványt a közgyülés visszautasithatott volna. A távirat ennélfogva vagy félreértésből ered, vagy misztifikáció.

Tévedés a bizottsági választásoknál. A félhivatalos *Budapesti Tudósító* irja: A kijelölt névsorba, amelynek alapján a bizottsági választások a képviselőházban ma megtörténtek, hiba csuszott be. Ennek folytán a közigazgatási bizottságba *Szabó* Imrét választották meg, pedig *Purgly* Sándort kellett volna megválasztani. Mint értesülünk, e hibát a Ház egyik legközelebbi ülésében jóvá teszik, amennyiben *Szabó* Imre e bizottsági tagságáról le fog mondani s helyébe *Purgly* Sándort fogják megválasztani.

A katolikus autonomia. A katolikus autonomiát szervező kongresszus huszonhetes bizottsága ma ujra negyedfélóra hosszat tanácskozott és elintézte a kilences bizottság javaslatának 63—108. §§-ait. A 63. §-t, amely az igazgatótanács tagjaival rendelkezik, ebben a szövegben állapitották meg:

Az egyházi elnök és a világi másodelnökön kivül az igazgató-tanács tagjai:

a) magyar püspöki kar által kebeléből 6 évre választott 5 tag;

b) az országos katolikus gyülés által 6 évre választott 6 egyházi és 23 világi tag.

Az egyházközségi és egyházmegyei tanácsokra és hatásköröre vonatkozó szakaszok után tárgyalták az országos katolikus gyülés és igazgatótanács hatáskörét illető szakaszokat. Változatlanul elfogadták a 97. §-t, amelynek értelmében „az országos katolikus gyülés az ország hercegprimása által évenkint egyszer, pünkösd havában Budapestre hivandó össze.

A *107. szakasz* értelmében „az *igazgatótanács* rendszerint negyedévenkint tartja üléseit Budapesten. Érvényes határozathozatalra az elnökön kivül 12 tag jelenléte szükséges."

Változatlanul elfogadták a *108. szakaszt*, mely igy hangzik:

„Érseki szék üresedése esetében az ország hercegprimása által meghivatnak az érseki méltóságban levő érsekek és a megüresedett érseki szék tartományához tartozó püspökök, kik három oly méltó egyházi férfiut neveznek, kiket a püspöki szék betöltésére érdemeseknek találnak.

Püspöki szék üresedése esetében az illető érsek maga hivja meg a tartományához tartozó püspököket és ezek neveznek három oly méltó egyházi férfiut, kiket a püspöki szék betöltésére érdemeseknek találnak.

Az érseki tartomány ezen véleménye az ország hercegprimásához fölterjesztendő.

Az ország hercegprimása mindkét esetben az igazgató-tanácsot is meghallgatja és ugy a püspökök, mint az igazgató-tanács ajánlását saját véleménye kiséretében a miniszterium utján a fökegyurhoz fölterjeszti.

Gróf *Szápáry* Gyula elnök az ülést este 7 órakor berekesztette. A tárgyalást holnap délután *félnégy* órakor folytatják.

A néppárt akciója. A néppárt központi irodája az idén is akcióba lép és népgyüléseket rendez a vidéken. Az első ily népgyülés pünkösd hétfőjén *Solymáron* lesz *Rakovszky* István elnöklete alatt.

KÜLFÖLD.

A revizió. A *Figaro* ma első részét közli annak az emlékiratnak, amelyet *Picquart* ezredes a semmitőszéknek átadott. *Picquart* ez emlékiratban az ellene emelt négy váddal foglalkozik s határozottan tagadja, hogy a Dreyfus-féle titkos iratcsomót közölte *Leblois* ügyvéddel, hanem csak az Esterházy-féle iratcsomó egyes, nem titkos iratait közölte vele.

A *Voltaire Dreyfus*nek azt a két táviratát közli, amelylyel az elitélt a semmitőszéknek hozzá intézett kérdéseire válaszolt. *Dreyfus kereken tagadja, hogy bünösnek vallotta magát* s hogy azt mondta volna, hogy igen is kiszolgáltatott irásokat azért, hogy másokat kapjon értük. Ellenkezőleg, *mindig és mindenütt ártatlanságát hangoztatta.*

Páris, május 18.

Picquart védője azt kérte a főügyésztől, hogy *Picquart* helyezzék ideiglenesen szabadlábra. Azt hiszik, hogy ezt a kérelmet csak néhány nap mulva fogják megfontolás tárgyává tenni.

A hágai kongresszus.

Budapest, május 18.

Ma délután két órakor nyilt meg az a nemzetközi értekezlet, amelynek II. Miklós cár fenköltt eszméje adott létjogot. Amikor az egész müvelt világ nemzeteinek képviselői összeülnek, hogy a béke fenntartásának módjáról és az állandó békének minél kevésbé költséges voltáról, azaz a meglevő haderők csökkentéséről értekezzenek, jogosult bizalommal lehet a tanácskozások eredménye elé tekinteni. Nem mintha megteremtenék vagy megteremthetnék az örök béke utópiáját. Ezt józan fővel nem várhatni a hágai kongresszustól, amely nem is e végett ült össze. De az első lépés meg van téve. S ha egyelőre csak az lesz az eredmény, hogy a legkülönfélébb országok és birodalmak kölcsönös jóakarattal álltak össze, hogy meghányják-vessék a közös béke-tartás lehetőségeit, ez már maga olyan tény, a mely fordulópontot jelezhet a világtörténelemben és szerencsés kiindulópontjává lehet a közelebbi századnak. Az értekezlet nemeslelkü egybehivóját pedig őszinte melegséggel üdvözlik e napon a világ összes nemzetei.

(Megnyitás előtt.)

Hága, május 18.

(mot.) Napok óta szakad az eső. Ma délelőtt kiderült az ég és a nap melegen sütött. A békekonferencia tagjai gyönyörü időben hajtattak ki a *Huis ten boosch*hoz, amelynek rácsos kapuja előtt katonai diszőrség tisztelgett az államok delegátusainak. A palota felé vezető utakat elzárták, mert nagy tolongástól féltek, pedig alig érdeklődött valaki is a felvonulás iránt. Az utcák majdnem egészen néptelenek.

Egy órakor indult meg a kocsisor a kongresszus szinhelyére. Az oszlopcsarnokban udvari szolgák igazitották utba a delegátusokat. A drága szőnyegekkel elboritott lépcsőkön a belső termekbe vezették az érkezőket. Hamarosan együtt voltak a különféle nemzetek küldöttei, majd elszéledtek a termekben, hogy apróra megnézzék a kastély mükincseit.

Az ülésteremben minden delegátus helyén fekete irómappa van; mellette egy cédula az illető képviselő nevével és országának cimerével. Az elnöktől jobbra és balra az első két hely Németország és Ausztria-Magyarországé, mert a francia ábécérendben ez a két állam az első.

Egynegyed kettőkor érkezett a terembe *Beaufort* külügyminiszter. Körülnézett, vajjon rendben van-e minden, aztán az ajtóhoz állott, hogy üdvözölje a belépő delegátusokat. Elsőnek jött be a *kinai* megbizott a titkárával.

tudjuk. Egyelőre csupa tapogatózás, csupa keresgélés lesz az életük; próbálkozni fognak ezzel, azzal, mig akad köztük egy, aki hirtelenül, valamely önfeledt perc mámorában rájut valamire, amit meg fognak csodálni mindannyian, amit a szivünk hevesen meg fog érezni s ami elemi erővel, magától értetődően megy majd valamenynyiünk tudatába.

Addig jobbra-balra keresgél majd néhány száz festő és szobrász. Hallani fognak majd jobbról is, balról is gunyos hangokat: szecesszió! ifju óriások! Kiáltani fogják feléjük, hogy érthetetlenek, hogy éretlenek és zöldek. Baj volna, ha a nyárspolgár-szózat megakasztaná őket fejlődésük menetében. Ugy is kiből közülök nem egy, mert a kincs, amit keresnek, csak hekatombák árán váltható meg az istenektől. Elég, ha közülök egy-kettő nagyra fog emelkedni. Mert senki sem kivánja, hogy Magyarországon kétszáz Michelangelo sétáljon, elég, ha immár ezeréves bőjt után egyetlenegyet kapunk. A nyárspolgár-világnak persze más volt a fogalma a müvészi produkcióról. A nyárspolgár-világ egykoron céhekbe szedte a festőket és szobrászokat s azt akarta, hogy lehetőleg sok derék müvész fejlődjék e céhek illedelmes keretében. A céhrendszer elhalálozott, de a nyárspolgárok vágya az illedelmes és senkit fel nem izgató müvészet iránt szépen nyakunkra maradt.

Feljegyezzük tehát a magunk későbbi tanulságára ezt a nevezetes momentumot: a magyar müvészek exódusát a nyárspolgár-világból. Most utnak indultak. Még csak az első lépéseket tették meg. Isten tudja, elérnek-e valahova is. Egynémelyikről azt hiszszük, hogy talán. A többi, a többi szegény! — áldozat lesz. Az a hekatomba, amelylyel meg kell fizetni a fukar isteneket.

(Az első ülés.)

Hága, május 18.

A békekonferenciát *Beaufort* külügyminiszter a következő beszéddel nyitotta meg:

Felséges uralkodónőm nevében van szerencsém önöket üdvözölni és a minden oroszok cárjának, aki, midőn Hágát választotta az értekezlet székhelyévé, országunkat oly nagy megtiszteltetésben részesitette, legmélyebb hódolatomat és legőszintébb hálámat kifejezni. Az egész világon tetszéssel üdvözölt nemes kezdeményezésével az orosz cár teljesiteni akarta fenkölt elődjének, Sándor cárnak, azt a kívánságát, hogy Európa összes uralkodói és összes népei megértsék egymást, hogy testvérekként éljenek és kölcsönösen támogassák egymást szükségleteikben. Fenkölt őseinek e nemes tradicióitól áthatva, ő felsége az itt képviselt kormányoknak oly értekezlet egybegyülését javasolta, amelynek föladata lesz keresni azokat az eszközöket, amelyekkel a szakadatlan fegyverkezésnek határt lehetne szabni és véget lehetne vetni annak a sulyos bajnak, amely az egész világot fenyegeti.

Az értekezlet egybegyülésének napja a végéhez közeledő század történetében a legkiválóbb napok egyike lesz. Összeesik azzal az ünnepnappal, amelyet a cár összes alattvalói nemzeti ünnepként ülnek meg és midőn én szivem legmélyéből csatlakozom a nagylelkü uralkodó üdvére irányuló óhajtásokhoz, az egész civilizált világ szószólójaként kifejezem azt a reményt, hogy a császár, aki ez értekezlet munkálataiban nagylelkü céljainak megvalósulását látja, a jövőben ezt a napot élte legszebb napjának fogja tekinteni. Ő felsége fenkölt uralkodónőm, akit ugyanazok az érzelmek hatnak át, amelyek az orosz cárt eljárásában vezették, az értekezlet rendelkezésére akarta bocsátani a legszebb történelmi épületet, amely birtokában van. A termet, amelyben önök vannak, a 17-ik század legkiválóbb müvészei diszitették és *Frigyes Henrik* herceg özvegye nemes férjének emlékére épittette. Az allegórikus alakok csoportjai közt, amelyeket önök itt csodálni fognak, az egyik a vesztfáliai békére vonatkozik és megérdemli különös figyelmöket, tudniillik az az alak, amely a terem főajtaja mellett van, ahol a béke istennője belép e terembe, hogy bezárja Janus templomát. Remélem, hogy e szép allegória jó előjel lesz az önök munkálataira nézve és hogy munkálataik befejezése után azt fogják önök mondhatni, hogy a béke Istennője, kit a müvészet behozott e terembe, ismét eltávozott innén, hogy az egész világot részesitse jótéteményeiben.

Azután megválasztották a békekonferencia elnökének *Staal* orosz nagykövetet.

Staal elfoglalta az elnöki széket és a következő beszédet mondotta:

Első kötelességem, hogy köszönetet mondjak a németalföldi külügyminiszternek azokért a nemes szavakért, melyekkel az imént felséges uramról megemlékezett. Ő felségét mélyen meg fogja hatni az a fennkölt érzés, mely *Beaufort* miniszterét vezette és az a készség, melylyel ez az előkelő gyülekezet az érzésben osztozott. Ha az értekezlet egybehivásának kezdeményezése az orosz cártól ered is, mégis Németalföld királynőjének köszönhetjük, hogy bennünket fővárosába egybehitt. Kedvező előjele a mi munkánk sikerének, hogy egy ifju uralkodónő auspiciumai alatt gyültünk egybe, akinek elragadó bája messze földre varázsszal hat és kinek minden nagy és nemes iránt fogékony szive oly sok rokonszenvet mutatott az ügy iránt, mely bennünket idehozott. A Hága nyugalmának közepette és egy nép körében, mely az általános civilizációnak oly kiváló tényezője, fényes példáját latjuk szemeink előtt annak, hogy mit tehet egy nép javáért a vitézség, hazafiság és tetterő. Németalföld történelmi nevezetességü földjén az államok politikai életének legnagyobb problémáit vitatták meg. — Itt állt, el lenet mondani, a nemzetközi jog tudományának bölcsője, évszázadokon át itt folytak le az európai hatalmak legfontosabb tárgyalásai. És itt irtak alá egy jelentőségteljes szerződést, mely véres harc után fegyverszünetet hozott. Csupa történelmi tradiciók között vagyunk. Köszönetet kell még mondanom Németalföld külügyminiszterének azokért a hizelgő szavakért, melyekkel rólam megemlékezett. Meg vagyok győződve, hogy az előkelő gyülekezet minden tagjának érzelmét fejezem ki, midőn *Beaufort* ő excellenciáját biztositom, hogy boldogok lettünk volna, ha őt láttuk volna e gyülekezet elnöki székében. Az elnökségre őt nemcsak a hasonló alkalmaknál előfordult precedensek, hanem a kiváló államférfiu tulajdonságai is kijelölték, aki jelenleg Németalföld külpolitikáját vezeti. Az ő elnöksége ezenfelül az udvariasság ujabb tényе lett volna fenkölt urnője iránt, aki kegyeskedett nekünk felajánlani szives vendégszeretetét. Ami engem illet, az én megválasztatásomat az elnöki székre csak avval találhatom megokolhatónak, hogy felséges uram, Miklós cár képviselője vagyok, aki az értekezlet eszméjét felvetette. E minőségemben még hálával fogadom azt a megtisztelő kitüntetést, melyben a külügyminiszter részesitett, midőn engem ajánlott elnöknek és melyben az értekezlet tagjai részesitettek, midőn ehhez hozzájárultak. Minden erőmmel törekedni fogok megfelelni bizalmuknak; de teljesen számot vetek avval, hogy az előrehaladott kor, melyet elértem, sajnos, szomoru privilégium és gyenge szövetséges. De azt hiszem, hogy önök éppen ezért elnézők lesznek irántam.

Staal elnök inditványára *Beaufort* külügyminisztert diszelnöknek és *Zonghecs* van *Karnebeck* németalföldi első megbizottat első alelnökké választották. Elfogadták Staalnak azt az inditványát is, hogy a *tárgyalásokat titokban tartják*. A legközelebbi ülés szombaton délután lesz és akkor megválasztják a bizottságokat és osztályokat és megállapitják a munkaprogrammot.

(A cár üdvözlése.)

Hága, május 18.

A békekonferencia a következő *táviratot* intézte *Miklós* cárhoz:

A békekonferencia felséged lábaihoz teszi le legalázatosabb szerencsekivánatait mai születésnapja alkalmából és legőszintébb örömét fejezi ki, hogy közreműködhetik ama nagy, nemes mü befejezésén, amelyet felséged oly nagylelküen kezdeményezett, amiért a békekonferencia legalázatosabban kifejezi legmélyebb háláját.

Hága, május 17.

Stead ma ideérkezett. Barátainak elmondta, hogy a cárral való legutóbbi beszélgetése egy óra husz percig tartott. A cár azt mondta neki, hogy erősen bizik a konferencia sikerében s különösen annak örül, hogy a népek meleg szimpátiával fordulnak a konferencia felé.

Berlin, május 18.

A *Wolff-ügynökség*nek jelentik Pétervárról: Tegnap délelőtt a cár elnöklete alatt minisztertanács volt, amelyen a békekonferenciáról tanácskoztak.

HIREK.

Pünkösdi gyötrelmek.

— *Irásbeli érettségi.* —

Akár ki is törölhetnék a pünkösdöt az ünnepek sorából. Nem ünnep ez, gyötrelem ez minden házban. Akinek a fia nem áll érettségi előtt, az drukkol a sógoráért, az öcscséért, az unokatestvéréért vagy a keresztfiáért. A keresztjáró-napoktól fogva számláljuk az órákat, hogy mikor is fog átesni az irásbelin a fiu. Ő meg szegény soványodik, sápadt lesz az arca, napról-napra kisebb a bátorsága. Lám, becsületes mészáros nem mutatja a taglót a vágómarhának, mert minek kinlódjék a szegény pára.

Van-e szükség az irásbeli érettségének arra a formájára, amelyivel most kinozzák a magyar középiskolai tanulókat? Nincs rá semmi szükség. Kegyetlenség a formája. A tanárok tételeit fölküldik a minisztériumba, onnét jóváhagyva leküldik a főigazgató utján az igazgatóhoz. Pecsétes levél rejti el még a tanár szeme előtt is a kiválasztott theziseket. Ne tudja ő sem, mi vár a tanulókra, hátha — — — Ez, kérem, a bizalom. Vagy talán azért mennek a minisztériumba a kérdések, hogy ott megvizsgálják őket abból a szempontból, vajjon alkalmas fokmérői-e a középiskolát végzett tanuló érettségének? Lehetetlen, hiszen akkor száz közül csak hármat küldenének vissza pecsétes levélben, a többit átengednék az Akadémia illető osztályainak. Nem. Csupán azért küldték föl a minisztériumba az idén a kérdéseket, mert tavaly is, meg tavalyelőtt is fölküldték őket. Ez a nemtörődömség, jobban mondva a: mi közöm a más bajához? szisztemája.

Pedig az a tanár, aki a módszeres konferencia elé készen tudja vinni a thézisеket, föladhatná azokat közvetlenül az irásbeli érettségin. Az ellenőrzés igy is meglenne, hiszen az értesitőben benne vannak a tételek. És igy már a kegyetlen formának egy kis része elmaradna. Nem kellene haditerveket kieszelniök a leosztályvizsgázott fiuknak arra nézve, hogy miképpen szerezzék meg azokat a miniszterileg jóváhagyott tételeket.

Hátha még papirt és itatót is szabadna magával vinnie a maturandusnak az irásbelire? Micsoda nagy vivmánya lenne ez a humanizmusnak! Ugyan, ugyan, hát szabad meggyanusitani egy egész ország ifjuságát azzal, hogy az irodapapirba viznyomással kikészitteti a minden tudományok dióhéjba szoritott enciklopediáját? Ez a spiclirendszer csupán arra jó, hogy érezzék a fiuk:

— Nini, emberek vagyunk, már egy csöppet sem biznak bennünk.

Az igazgatósági bélyegzővel ellátott papir és itató nagyon jól hat a jellemképzésre. Talán meg is kellene motozni az érettségi előtt azt a fiut, vagy inkább ki kellene mondani, bocsánat: törvénybe iktatni, hogy irásbeli érettségin olyan ruha kötelező, mint az uszodában.

A haruspexek, meg az augurok olykorolykor összemosolyogtak. Vajjon mit csinál két főigazgató, ha összetalálkozik valahol? És az irásbeli érettségi vizsga jegyzője micsoda táncoló betüket vethet abba a jegyzőkönyvbe, amely örök időkre megőrzi azt az eseményt, hogy a Téglás Géza, meg a Puszpán Pista hány percre távoztak a teremből.

A spicliskedésnek, a copfnak, a csökönyös konzervativizmusnak is van olykor jogcime. De semmi esetre sem akkor, amikor másnak a rovására komoly vicceket kell gyártani, Hiszen a vidéki ujságok most valamennyien hoznak egy-egy hirt, amelynek az a cime, hogy „Meglepetés az irásbelin. Csupa gonoszságról és agyafurtságról szólnak ezek a históriák, és a szülőknek türniök kell azt a rendszert, amely a fiaikat betörésre és lopásra kényszeriti.

Klasszikus eset például a tegnapi. A *debreceni* evangelikus református főgimnáziumban most folynak az irásbeli érettségi vizsgálatok. Tegnap reggel egyik tanár névtelen levelet kapott *Egy katolikus* aláirással. Az volt a levélben, hogy a maturandusok valamennyien tudják a tételeket. Nosza konferenciát hivott össze az igazgató és *Kiss* Áron püspök a német irásbelire uj tételeket tüzött ki. Persze — irja a *Debreceni Hirlap* — nagy volt a tanulók meglepetése és ijedelme.

Természetes dolog. De tessék kimondani a halálos itéletet a pecsétes levélre, hiszen tul lehet járni a spanyolviasz eszén. Ha nem lesz pecsétes levél, nem svindlibe viszik bele az ifjuságot, hanem tanulásra kényszeritik őket. És mindenki nyugodtabban várja majd a pünkösdöt.

(H—u.)

Budapest, május 18.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Május 15-én uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Lajos Viktor főherceg elutazása.** Lajos Viktor főherceg ma délután 2 óra 20 perckor a bécsi gyorsvonattal elutazott. Kiséretében voltak: gróf *Wimpffen* táborszernagy és gróf *Blum* tüzérfőhadnagy. A főherceget *Lobkovitz* herceg hadtestparancsnok vitte ki kocsiján a pályaudvarba, ahol gróf *Csekonics* Endre fogadta. A főherceg, aki ezredesi egyenruhájában volt, hosszabb ideig társalgott a gróffal elutazása előtt.

— **Az osztrák számvevőszék uj elnöke.** *Bécs*ből jelentik: Egy itteni esti lap ma azt a hirt közli, hogy báró *Gautsch* volt miniszterelnök kinevezése a legfőbb számszék elnökévé, köszöbön áll.

ELSŐ MAGYAR VARRÓGÉP- és KERÉKPÁRGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
ADRIA KERÉKPÁROK városi raktára, a legelőkelőbb és legnagyobb zárt kerékpáriskolája, ANDRÁSSY-Ut 69. a Plasztikonban.

— **A király Bruckban.** *Bruck*ból jelentik, hogy a király ma délelőtt megtekintette a brucki tábort. Leginkább a mozgósított csapattestek iránt érdeklődött a király s ezek a 4-ik számu gyalog- és a 11. számu dragonyos-ezredek. A király lovon ült s kíséretében volt öt főherceg, valamennyi csapatfelügyelő s az idegen katonai attasék. A 4-ik számu gyalogezred, mely 4265 főből állott, teljes fölszereléssel vonult föl. A király megdicsérte az ezredet s azután a legényekhez fordulva, igy szólott:

— Örülök az ezred jó kinézésének és kitünően végzett gyakorlatainak és ebben ujabb bizonyitékát látom annak, hogy mindenkor megbizhatom ebben az ezredben, az én deutschmeistereimben és az én bécsieimben. A csapatok lelkesült tetszéssel fogadták e szavakat.

Ő felsége ma délután 68 teritékü ebédet adott, melyre a katonai méltóságok és a hatóságok fejei is hivatalosak voltak. Gróf *Pálffy* főispánnal ő felsége ismét arról a szoborról beszélgetett, melyet a magyar község a pályaudvar közelében fog felállitani. A főispán megjegyezte, hogy 6 méter magas oszlopon a királynak életnagyságunál nagyobb mellszobra fog állani, melyet *Zala* György mintáz. Pogány alispántól a király a kivándorlásról tudakozódott. Az alispán azt válaszolta, hogy a legutóbbi évben csak tizenhárman vándoroltak ki, aminek oka az, hogy a kivándorlókat az ügynökök sokszor félrevezették, ugy, hogy azok teljesen elszegényedve tértek haza. A király megjegyezte, hogy e szerint a viszonyok itt mások, mint Zemplénmegyében, hol gyakrabban előfordult, hogy a kivándorlók szerzett vagyonnal tértek haza és pénzt is küldtek. Gróf Dezasse főszolgabirónak azt mondta a király, örül, hogy közölheti vele, hogy a mai napon kinevezte őt kamarássá. Ma mondott köszönetet a királynak Ottó főherceg is, dandárparancsnokká történt kinevezéséért.

— **Küldöttségek.** A képviselőház folyosója ma deputációktól volt népes. A Nemzeti Szövetség nagy küldöttségén kivül, amelyről más helyen van szó, tisztelegtek: *Debrecen* városa kiskereskedői *Lukács* László pénzügyminiszternél az italmérési jövedékről szóló törvényjavaslat némely szakaszának módositása tárgyában. — *Biharszolvári* község *Széll* Kálmánnál patika felállitása tárgyában. — *Rózsahegy* városa *Fejérváry* Géza bárónál honvédkaszárnya felállitása érdekében. — *Liptó-Szent-Miklós* városa timáriskola felállitása tárgyában *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszternél.

— **Budapest tavasz nélkül.** Szomoru, szintelen ákácok és gesztenyefák, beleszoritva a fővárosi aszfalt sivárságába, koronáitok levelein a csunya bulevárd-porral, — minő drága kincsei vagytok ti a szegény budapesti embernek! A „budapesti“ egy egész külön tipus, és talán ekként lehetne definiálni: „budapesti“ az az ember, aki a természetet csupán az aszfaltra hulló ákác- és gesztenyevirágokból ösmeri. Mert szomoru tény, hogy a fővárosi ember nem turista és hogy hiába csalogatja őt pompás ölébe a budai vidék regényessége. A bécsi vagy a párisi polgár pedig alig tudja bevárni a vasárnapot, hogy kirándulhasson a szabad természetbe. Budapestnek egyetlen tavasza az a néhány gesztenye és ákác, amely a főutak mentén a járdát szegélyezi, és ezek a fák is pusztulnak, vesznek ... Azonfelül pedig minél jobban terjeszkedik a főváros, annál kevesebb lesz a fája a környéken is: most is tizenkilenc pompás gesztenyefa kivágására adott a tanács engedelmet. A Lipótmezőn épülő villamos vasut iránya miatt kell azokat a fákat kiirtani és bár a tanács „sajnálattal“ adott erre engedelmet, a dolgon ez nem változtat semmit. Pusztulnia kell a természetnek, mert az ember alkotta gépnek utjában van. Növekszik Budapest, és öregszik, — hiányzik arcáról a szabad természet mosolya, a virágok és a fák zöldje.

— **A miniszterelnök látogatásai.** *Széll* Kálmán miniszterelnök ma délelőtt meglátogatta a budai királyi várlakban *Stefánia* özvegy trónörökösnét és *Lajos Viktor* főherceget.

— **Mark Twain Ausztriáról.** A világhirü amerikai humorista, aki még mindig Bécsben van, 24-én vagy 26-án utazik Londonba. Ma hosszasan beszélt Mark Twain az osztrák viszonyokról egy ujságiróval és a többek között azt mondotta, hogy az ausztriai tartománygyülés viselt dolgai csunya világitásban tüntetik föl a külföldön Ausztriát.

— Akármennyit szidják is Amerikát — mondotta Mark Twain — azt az egyet nem lehet tőle elvitatni, hogy az igazság erejébe vetett hite szilárd, nem ugy, mint a bécsi tartománygyülésnek.

— **Uj franczia akadémikus.** Párisból jelenti egy táviratunk, hogy Hervé helyére az Académie Française *Deschanel* képviselőházi elnököt választották be.

— **Buddhista herceg.** Párisban nagyban virágzik az Izisz-kultusz. Most Szent-Pétervárott a buddhizmus hódit napról-napra jobban. Esper *Utstomszky* herceg, a cár bizalmas barátja, aki II. Miklóst japáni utjára is elkisérte, két *lámát* hozott magával az orosz fővárosba. Most áttér a buddhista hitre, amiben a cár nem fogja megakadályozni. Utstomszky herceg egyébként főszerkesztője a *Viedomosti* cimü félhivatalos lapnak s nagy hive amaz eszmének, hogy a cár *Dsingisz kán* utódja. Arról álmodozik, hogy II. Miklós uralkodása alatt vissza fogják állitani a nagy mogul birodalmát. A szent szinódus fanatikusnak — népszerübb nyelven: bolondnak — tartja, de nem tehet ellene semmit, mert a herceg, a mellett, hogy bizalmas barátja, vérbeli rokona is a cárnak s igy a legmagasabb arisztokráciához tartozik.

— **A nemzeti szövetség Széll Kálmánnál.** Az országos nemzeti szövetség mai közgyülése alkalmából nagy küldöttséggel tisztelgett *Széll* Kálmán miniszterelnöknél, *Hegedüs* Sándor és *Wlassics* Gyula miniszternél. A miniszterelnök a képviselőház első emeletén, a pénzügyi bizottság nagytermében fogadta a küldöttséget, amelynek soraiban ott voltak: *Chorin* Ferenc és *Rákosi* Jenő társelnökök, *Komlóssy* Ferenc kanonok és *Barabás* Béla alelnökök, *Herczegh* Mihály egyetemi tanár igazgatósági elnök, *Kiss* János egyetemi tanár és *Barthos* Andor igazgatósági társelnökök, *Klobusiczky* János, *Lehótzky* Antal és *Szivák* Imre országgyülési képviselők, *Barthos* Tivadar, *Déry* Gyula, *Evva* Lajos, *Felszeghy* Ferenc, *Óváry* Lipót, *Patáky* Tasziló, *Zseny* József igazgatósági tagok, *Beditz* Lajos királyi közjegyző, (Kapuvár) *Bendy* Imre (Tisza-Lök), dr. *Baksa* Lajos (Hódmező-Vásárhely), *Deutsch* Bernát (Arad), dr. *Ernuszt* József (Szombathely), *Parnek* Dezső (Bács-Topolya), dr. *Cerevics* Emil (Kassa), *Institorisz* Kálmán (Arad), *Kabdebó* Gergely (Temesvár), dr. *Kcrek* György (Perjámos), *Paszlavszky* Sándor plébános (Szerencs), *Rézler* György (Kis-Várda), *Simon* József (Szerencs), *Skrovina* Mátyás (Zólyom), *Somogyi* Gyula (Nyiregyháza), *Szirmay* Árpád plébános (Szarvas), *Szmik* Gyula (Ó-Becse), *Sztojka* József (Arad), *Varságh* Gyula (Békés-Csaba), *Wachtl* Leó (Nagy-Kikinda) és mások.

A küldöttség szónoka és vezetője, gróf *Karácsonyi* Jenő, a szövetség elnöke volt s ő üdvözölte a miniszterelnököt, aki igy válaszolt az üdvözlő beszédre:

Igen tisztelt uraim! Nagyon szivesen fogadjuk az önök megjelenését és köszönettel viszonozzuk a hozzánk intézett üdvözlő szavakat. Ismerem a föladatot, a melyet a nemzeti szövetség maga elé tüzött és tudom, hogy törekvései a közérdekkel összeköttetésben állanak. Már pedig minden, a mi a közérdekkel áll összeköttetésben, természetszerüleg és kötelességszerüleg érdekli a kormányt is. Hiszen a társadalmi élet minden mozzanatát éber figyelemmel kisérni és a társadalom működését, a mennyiben szükséges és a mennyire teheti, támogatni, a kormánynak igenis természetszerü hivatása, habár kezdeményezőleg vagy akár csak nagy mértékben közrehatólag is nem járhat el, hiszen a tulajdonképpeni munkálkodás e téren éppen a társadalom tényezőinek a szerepe. Én igen üdvös dolognak tartom még azt is, hogy a társadalom tevékenysége felébredt és hogy érdeklődéssel kiséri azt a programmot, amelyet a szövetség maga elé tüzött. Minden tényező fontos, amely a nemzeti föladatok megvalósításánál közre akar hatni, minden lépés figyelmet érdemel, amely a nemzetet erőgyüjtésre képesiti, nemes célokra serkenti, buzditja és ébren tartja és a közszellembe viszi a nemzeti eszmék és föladatok iránti fogékonyságot és érdeklődést. (Tetszés.) A kormány, amennyiben a társadalom működését nemcsak jóakaratu erkölcsi támogatással, de egyébként is előmozdithatja, a lehetőség határain belül azt szivesen megteszi, mert hiszen ebben egy közérdeknek megnyilatkozását látja. (Élénk tetszés.)

Fogadják szivesen a választ a kormány nevében annak a biztositásával, hogy azokat a célokat és föladatokat, amelyeket önök elérni törekszenek, mi is fontosaknak, mi is jelentőségteljeseknek és az ország érdekeivel összeköttetésben levőknek találjuk. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Ezután *Komlóssy* Ferenc országgyülési képviselő átnyujtotta a miniszterelnöknek és a jelenlevő miniszteknek a szövetség utolsó évi működéséről szóló jelentését, valamint *Herczegh* Mihálynak a szövetség föladatait fejtegető beszédét, mindkettőt izléses piros bársonykötésben. A miniszterek nagy érdeklődéssel és köszönettel fogadták a meglepetést és hosszan társalogtak a küldöttség tagjaival, mire a fogadtatás véget ért. A küldöttség ezután *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszternél, aki később érkezett a képviselőházba, külön tisztelgett. Délben egy órakor a vármegyeház disztermében közgyülést tartottak a szövetség tagjai. A közgyülésre főleg a vidéki szövetségek képviselői majdnem teljes számban jelentek meg. Dr. *Herczegh* Mihály inditványára a közgyülés elnökévé egyhangulag *Karácsonyi* Jenő grófot, a szövetségtanács elnökét választották meg.

Gróf *Karácsonyi* Jenő, miután elfoglalta elnöki székét, rövid beszédben megköszönte a közgyülés bizalmát s igérte, hogy a szövetség céljait, amennyire csak lehet, támogatni fogja. Összetartásra és sikeres együttmüködésre buzditotta a szövetség tagjait s elnökségét s megnyitja a közgyülést.

Déry Gyula fölolvasta a felügyelő-bizottság jelentését, melyet dr. *Kriváchy* Géza, a szövetség ügyvezető-igazgatója készitett el, kinyomatták és szétosztották a közgyülés tagjai között.

Ezután következett a szavazás: dr. *Herczegh* Mihály fölolvasta az elnökség szavazó listáját, melyet majdnem változtatás nélkül egyhangulag elfogadtak. A *szövetségtanács* elnöke lett: gróf *Karácsonyi* Jenő. Társelnökök: herceg *Eszterházy* Miklós, dr. *Jókai* Mór, dr. *Chorin* Ferenc, *Márkus* József, *Hódossy* Imre, *Rákosi* Jenő, *Bartha* Miklós és *Eötvös* Károly. Alelnökök: *Barabás* Béla, *Győri* Elek, *Institoris* Kálmán és *Komlóssy* Ferenc. Az *igazgatóság* elnöke lett: dr. *Herczegh* Mihály. Társelnökök: dr. *Barthos* Andor, dr. *Kiss* János, *Török* Aurél. Alelnökök: *Déri* Gyula, dr. *Hennyei* Vilmos, dr. *Felszeghy* Ferenc, dr. *Kriváchy* Géza és *Zseny* József. Főjegyző: dr. *Kerékgyártó* Elek. Jogtanácsos: dr. *Lehotzky* Antal. Titkárok: *Gálffy* Dénes, dr. *Gyulai* Hugó, *Rhé* Rezső, *Rottenberg* Jenő, *Végh* Árpád és *Grexa* János. A *felügyelő bizottság* elnöke lett *Fromhold* Artur. Alelnöke *Kállay* Gyula. Ezenkivül megválasztották még a szövetségtanács és az igazgatóság tagjait. Néhány inditvány meghallgatása után az elnök bezárta a közgyülést.

— **Vilma királynő vőlegénye,** tegnapi külföldi lapok „hiteles forrásból“ való értesülései szerint még *Jenő* svéd herceg volt, a svéd király kisebbik fia. Ma ellenben már más. A *Frankfurter Zeitung* legujabb hire az, hogy *Sándor*, Teck hercege, aki most huszonöt esztendős, a Vilma királynőnek kiszemelt férj. Albany hercegnőnek Hagaba várt látogatása ezzel a házassággal lenne összefüggésben. Sándor herceg a yorki hercegnő legfiatalabb fivére. Anyja a meghalt Mary hercegnő, a cambridgei herceg leánya volt, atyja a Windsorban lakó Teck herceg, aki anyai ágon magyar származásu, amennyiben Sándor württembergi herceg és gróf Rhédey Claudine morganatikus házasságából született.

— **Május 21-ike.** Budavár bevételének félszázados emlékünnepét május 21-én, pünkösd vasárnapján ülik meg a fővárosban. A rendező bizottság az ünnep programmját a következőleg állapitotta meg:

Gyülekezés délután két órakor a Muzeum mögött a Nemzeti Lovarda előtt. *Felvonulás* délután fél 3 órakor a Muzeum-körúton, Károly-körúton, Váciköruton, Fürdő-utcán, lánchidon és Albrecht-uton a budavári Disztérre.

A *budavári honvédemléknél*: 1. *Himnusz.* Éneklik az egyesült polgári dalkörök. 2. Az *élő budavári hősöket* üdvözli *Klein* Pál rendezőbizottsági elnök. 3. *Ünnepi beszéd*, tartja *Barabás* Béla országgyülési képviselő. 4. *Örök harc*, *Pósa* Lajos költeménye, szavalja *Bakó* László, a Nemzeti Szinház tagja. 5. *Szent az érzet* Egressytől, énekli az asztalosok dalköre. 6. A *honvédszobor megkoszoruzása.* 7. *Előre, Tóth* Kálmán költeménye. Szavalja *Nagy* Sándor. 8. *Szózat.* Éneklik a dalárdák. A honvédszobor megkoszoruzása után a résztvevők a Tábor-utcán, Attila-utcán, Alagut-utcán a régi németvölgyi temetőbe vonulnak, ahol az ünnep második része lefolyik. *A budavári hősök sirjánál*: 1. *Himnusz.* Éneklik a dalkörök. 2. *Ünnepi beszéd*, tartja *Visontai* Soma orsz. képviselő. 3. *Tüzér honvéd temetése.* Énekli a sütőségédek daloskőre. 4. *Alkalmi költemény.* Irta és szavalja *Pósa* Lajos. 5. *Gyászdal.* Énekli a budapesti polgári dalkör. 6. A *sir megkoszoruzása.* 7. *Előre! Tóth* Kálmán költeménye, szavalja *Odry* Árpád, a fővárosi nyári szinház tagja. 8. *Szózat.* Éneklik az egyesült dalárdák. Az ünnep befejezéseül az összes jelenlevők elvonulnak a hősök sirja mellett és arra egy-egy virágszálat dobnak. Este fél nyolckor a budai szinkörben diszelőadásul az *Aranylakadalom* kerül szinre.

— **Halászok a földmivelésügyi miniszternél.** A mohácsi, tolnai, bajai, kiskőszegi és apatini halászok küldöttsége tisztelgett ma *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszternél *Bedő* Albert és *Jágics* József országgyülési képviselők vezetése alatt. Arra kérték a minisztert, hogy szüntesse meg a halászati tilalmat, mert a halászok munka és kenyér nélkül vannak. A *miniszter* kijelentette, hogy a halászati tilalmat szabályozó rendeletet nem vonhatja ugyan vissza, de engedélyt ad nekik, hogy a tilalom ideje alatt is, hetenkint egy-két nap halászhassanak. A miniszter kijelentette, hogy tervbe vette a halászati törvény revizióját és kérte a halászokat, bogy észrevételeiket memorandum alakjában nyujtsák be hozzá. A halászok megnyugodva távoztak az audiencáról és legközelebb Mohácson ismét értekezletet tartanak, hogy megállapitsák emlékiratuk szövegét.

— **Halálozás.** *Szegheő* Ignác fiatal operaénekest, aki legutóbb a kolozsvári nemzeti szinháznál működött, e hó 17-ikén temették el nagy részvét mellett. A Schlaraffia tagjai küldöttségileg vettek részt a temetésen és óriási koszorut helyeztek elhunyt társuk ravatalára.

Nyáregyházi *Nagy* Györgyné sz. *Duha* Beatrix e hó 16-dikan 22 éves korában Szamos-Ujváron meghalt.

— **Talált ékszer.** Lapunk egyik barátja tegnap reggel a Muzeum-körúton egy arany női melltut talált. Tulajdonosa kellő igazolás mellett átveheti a szerkesztőségben délután öt és nyolc óra között.

— **A Pfeifer cég bajban.** Pfeifer Károly üzletember. Ad és vesz. Ád pénzért, vesz ingyen. Igy is lehet üzletet csinálni, csak érteni kell hozzá. Pfeifer ur értett hozzá. Kiirta magának a kis képes ujságból azokat a külföldi cégeket, amelyek a magyar piacra áhitoznak s megtanitotta őket arra, hogy a magyar kereskedéssel konkurrálni káros ügy. Rendelt mindenfelőlről egy csomó holmit, akármit. Persze hitelre s maga nevezte meg azokat az urakat, akik szivesek lesznek hitelképességet igazolni. Persze ezeket is ügyesen válogatta ki a bizalmatlan tömegből, sőt nagyon valószinü, hogy ők hárman-négyen voltaképpen közkereseti társaság voltak. Pfeifer rendelt, s a szomszédok informáltak. Azt irták, hogy a barátjuknak virágzó üzlete van. Roppant szép bolt, két utcára nyilik s csak azért vásárol hitelbe, mert ellenkezik az elveivel a készpénzfizetés. Némely tájékozatlan külföldi cég föl is ült az információknak és a Pfeifer ur hitelüzlete csakugyan virágzásnak indult. De csak indult. Tovább már nem mehetett, mert — leleplezték. Egy berlini céget akart ujabban becsapni. Száznyolcvanöt márka ára portékát rendelt hitelre s ujra a két barátjára hivatkozott, hogy azok majd bizonyitanak mellette. A ravasz berlini azonban nem elégedett meg ezzel az információval, hanem egy tudakozó irodát is megkérdezett a Pfeifer cég állapotát illetőleg. Ez aztán csunyán bemártotta Pfeifer urat. Megirta róla, hogy a Nefelejts-utca 23-ik számu házban nincs neki üzlete, hanem egy hónapos ágya. Azért se fizet pontosan. Szóval Pfeifer Karcsi alól kiránlották a gyékényt s — a jeles üzletember ezek után jól teszi, ha más piacokon eszközli kis vásárlásait. Mert elvégre amit Berlinben tudnak, az még titok lehet a londoni, párisi piacon. A Pfeifer cégnek itt még szép üzletek kinálkoznak, ha ugyan addig be nem csukják a kiváló üzletembert.

— **Hitelesők elől a osatába.** Kissé szokatlan ebben a mai korban az a mód, amelylyel *Löwenstein* herceg a hitelezői elől megmenekült. Amikor már annyi volt az adóssága, hogy minden nyugalmától megfosztották, megszökött. Erre hitelezői világszerte köröztették. Löwenstein herceg ekkor választotta azt a szokatlan módot: beállt önkéntesnek a spanyol hadseregbe, az amerikaiak ellen harcolni. A harcban elesett a szegény *lézengő ritter*. A *New York Herald* legutóbb érkezett száma a következő érdekes részleteket irja a tragikus végét ért herceg kalandjairól:

Löwenstein herceg beállt Aquinaldo seregébe és vitézül harcolt az amerikaiak ellen. A végzetes napon heves csatározásuk volt az amerikai katonákkal és a fölkelők egy erdő szélén sáncolták el magukat. A herceg két manilai parasztal betért egy az erdőben levő faházikóba, abban a hiszemben, hogy ott védett helyen lesz. Csakhogy miután az oregoni ezred 6. százada szétugrasztotta a fölkelőket, a kapitány lövetni kezdte a házikót, mert azt hitte, hogy az ugynevezett *Blockhaus*, melyben a fölkelők megvetették magukat. Minthogy a házikóból nem válaszoltak a lövésekre, a katonák behatoltak és ott találták a három embert a földön holtan elterülve. Kikutatták zsebeiket és ekkor kitünt, hogy az egyik *Löwenstein* Lajos herceg. Két golyó furta át a mellét és mindkettő föltétlen halált okozott. Zsebeiben nem volt más, mint egy egyszerü ezüst zsebóra, három névjegy és egy Aguinaldo által aláirt menlevél. Az amerikaiak azt hiszik, hogy a herceg a németek kémje volt.

— **Egy tanférfiu tüneplése.** Az országos protestáns árvaház volt növendékei széleskörü mozgalmat inditottak, hogy az árvaház jelenlegi igazgatója, *Brocskó* Lajos negyedszázados tanitói müködését megünnepeljék. Brocskó huszonöt év óta mindig az árvaházban müködik, amelyet mintaszerü intézetté fejlesztett. A jubileum rendezésére szervező bizottság alakult, melynek titkára, *Papp* Géza (IV. Váci-utca 8. szám) készséggel szolgál mindennemü felvilágositással.

— **A Mübarátok Köre** május 17-ikén a park klubban tartott fényes müvészi estéjét, holnap, pénteken este fél 9 órakor ugyanott megismételi. A hangversenyben részt vesznek *Hubay* és *Popper* s az élőképeket a főrangu hölgyek ujból előadják. A jövedelem a képzőmüvészek nyugdij alapjáé. Belépti dij 5 frt. A jegyek kaphatók a Harmonia és Rózsavölgyi zenemükereskedésekben, Calderoninál és este a pénztárnál.

— **Pékmunkások mozgalma.** A fővárosi sütőmühelyek munkásai ma délután négy órakor a Dob-utca 77-ik számu vendéglő kerthelyiségében nyilvános gyülést tartottak, amelyen mintegy 500 pékmunkás jelent meg. A rendőrséget *Boeskai* Péter rendőrfogalmazó képviselte. Elnökké *Jakobovits* Adolfot, jegyzővé pedig *Kobolt* Mátyást választották, *Tarsánszki* János szerint a sütőmunkások helyzetén csak a felváltási rendszer segithet. Fölhivta a hatóságok figyelmét, hogy a pékmühelyekben a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényt nem tartják be. Inditványára a gyülés határozati javaslatot fogadott el, mely szerint kimondja a gyülés, hogy a mai munkarendszerrel ellentétben követeli a felváltási rendszernek mielőbbi behozatalát. Harminc tagu intéző bizottságot választottak, amely a mozgalmat vezetni fogja. A gyülés hat órakor rendben véget ért.

— **Cherchez la femme!** Talán akad egyszer egy történetiró, aki pragmatikusan ki fogja kutatni, hogy a világhistóriában mennyi bajt és háborut okozott — az asszony. Ennek a jövendő történetirónak figyelmébe ajánljuk alábbi tudósitásunkat, amely a valladolidi véres diákzavargások valódi okáról számol be. *Párisból* jelentik:

A diákzavargások kitörésének közvetlen oka a valladolidi prefektus leánya volt. A kisasszony tudniillik egy egyetemi hallgatóval járt jegyben, akinek azonban kiadta az utját, minthogy szive a kadétiskolának egyik fess növendéke felé vonzotta. Ugy akarta a sors, hogy a visszautasitott kérő még ugyanazon a napon találkozott szerencsés vetélytársával. Rövid szóváltás után tettlegességre került a dolog és verekedés közben a kadét huzta a rövidebbet. Ime, ez volt a véres események kezdete, amikor csak két ember állt egymással szemben az uj Heléna miatt. De ez az összeütközés nagy elkeseredést keltett az egyetemi ifjak, valamint a kadétiskola növendékei között is. Most már szembe került egymással az egyetem és a kadétiskola, majd pedig átragadt a háborus szenvedély a város lakosságára is, amely csakhamar két pártra szakadt. És ekkor történtek azok a csatározások a nagy piacon, a bikaviadalnál és a szinházban, ahol halottak is maradtak a csatamezőn. Most már elcsöndesült a város, ahol az ostromállapot kihirdetése észre téritette a diákságot és a polgárságot. És a valladolidi prefektus leánya, akiért a sok vér folyt és annyi kék folt esett meg, ma a legérdekesebb spanyol hölgy.

— **A tanács és a főkapitány** Aki azt hiszi, hogy a főkapitánynak fontos az, hogy a Gellérthegyen vigyáz-e valami rendőr a vagyonra meg az emberéletre, vagy nem, az nagyon csalódik. Mindazonáltal még is fölhasználta a kinálkozó alkalmat arra, hogy amikor fölszólitották arra, hogy állitson rendőrt a többszörösen kompromittált Gellérthegyre, szörnyen goromba levelet irjon a tanácsnak...

— Tudom én, hogy mit csinálok. Fogja be a száját a tanács, a kopogóját!...

Körülbelől igy szóllott az átirat.

Vagy azt fontos kérdésnek találja-e valaki, hogy ki jelöli meg Budapesten a bérkocsi állomásokat. Legyen fiakker, ahol fiakkerre van szükség és konflis, ahol szerényebbek az igények. Ki az ördögnek jutna eszébe veszekedni azért, hogy ez a nem is tulságosan kellemetlen kötelesség a tanácsé legyen-e, vagy a főkapitányé. Rudnay Bélának mégis ez is ok volt a kellemetlenkedésre s azt a levélkét, amit e tárgyban papirra vetett a snájdig főkapitány, szintén nem teszi az ablakába a tekintetes tanács. Rémgorombán hangzik az izenet a violaszin pecsét alatt. Olyan gorombán, hogy végre már megunta a másképpen szörnyen türelmes természetü tanács is azt, hogy minduntalan tizenhatfontos durvaságokat vágjanak a fejéhez s megkérte a belügyminisztert, hogy csináljon valami kis rendet ebben az izenetváltásban. A hivatalos irás, amely e nemben már nem is első, azt mondja, hogy a főkapitány urral tárgyalni lehetetlen s arra kéri a belügyminisztert, hogy állitson a tanács és a főkapitány közé egy átmeneti fórumot, aki a mulhatlanul szükséges érintkezést fönntartsa, illetőleg közvetitse.

Ha ez megtörténik, ez lesz a század legmulatságosabb operettje, de egyszersmind a legnagyobb képtelenség is. A főváros a gazda s fizeti a rendőrséget, amely felesel s nagyobb ur akar lenni, mint aki fizeti. (Mert az államrendőrség költségeit csak részben fizeti az állam.) Ez egyszerüen komikus.

*

A rendőrség különben egy könyomatos utján cáfolatot tesz közzé, amely szintén szörnyen komikus és igy hangzik:

> Egy ma megjetent estilap (a *Pester Lloyd*) a főváros és a rendőrség között egy bérkocsi állomás miatt kitört ujabb konfliktusról ad hirt. A rendőrségnél ily összeütközéséről ezidő szerint semmit sem tudnak és fel sem tudják fogni, hogy mi adhatott okot a hir terjesztésére. Mert oly intézkedés, amely a főváros jogait vagy érdekeit érintené, a kérdéses bérkocsi állomás ügyében nem történt.

Szörnyen komikus azért, mert nem uj konfliktusról van szó, hanem egy félesztendős dologról. A lényeg pedig nem az a bérkocsi dolog, hanem az, hogy a főváros kénytelen volt *közvetitőt* kérni a rendőrséggel való érintkezés céljára, *mert ő maga a rendőrséggel többé érintkezni nem akar*. Erről van szó. És erről rémmód hallgat a cáfolat. Van is rá oka.

— **Életuntak.** *Kmetty* Anna tizennégy éves iskolás leány az uj országház előtt a Dunába ugrott. A közelben levő hajósok szerencsére élve kimentették. — *Vizéki* István hivatalszolga felesége *Bommes* Franciska a vámházteren ugrott a Dunába. Őt is kifogták s a lakására vitték.

— **Omlik a Gellérthegy.** A Gellérthegy nagy szürke tömege unja már a Dunát meg Budát és Pestet... Megindult. Óriás sziklák határozták rá magukat arra, hogy inkább a Dunába ölik magukat, mintsem tovább bámulják az egyhangu világot, ami ezer és ezer esztendő óta mind ugyanaz... Ez a részleges költözködés azonban veszedelmes kissé a környékre nézve. Arra jár villamos vasut is, egyszer rá talál zuhanni egy sziklatömb, meg a gyalogosok is állandó veszélyben vannak a hegy alatt. A tanács tehát kiküldötte a mérnökeit, hogy vizsgálják meg a békétlenkedő öreg hegyet s ami legkivánkozik róla, azt a követ fejtsék le, mielőtt agyonverne valakit, vagy valakiket. A rendőrséget is megkérték szépen, hogy amig a munka tart, időnként szüntesse be a közlekedést a hegy alatt. Megeshetik azonban, hogy hiven ahhoz a tónushoz, amiben a főkapitány a tanácscsal levelez, majd körülbelől ilyenforma feleletet kapnak:

— Kuss!

— **Tanulmányut után.** A főkapitányság május 9-ikén a *brünni* rendőrségtől táviratot kapott. Arról adott hirt a távirat, hogy a *brünni* rendőrségnél egy fiatal ember járt s ott *Markovics* Ince rendőrfogalmazónak mutatta be magát. Elmondotta, hogy a főkapitányság a *Lefkovics* (Lukács) Mátyás-féle 36.000 forintos csalás ügyében küldte ki nyomozásra s épp most az olmützi érsektől jött. Négy napja van már uton, rendkivül fáradt s igy ő nehány napig Brünnben marad. Addig is tartózkodását arra használja, hogy a brünni rendőrség viszonyairól tájékozódjék. Fellépése megnyerő volt, a brünniek hittek neki, mert néhány magyar okmányt is mutatott fel s meglehetős tájékozottsággal beszélt a budapesti rendőrségről. Az ál-rendőrfogalmazó ellen azonban rövid idő alatt különböző csalások cimén feljelentést tettek s a brünni rendőrség kérdést intézett a főkapitánysághoz, hogy küldött-e ki egyáltalán valakit nyomozásra a Lefkovics-ügyben s hogy a náluk *Markovics* Ince néven szereplő fiatal ember, akinek személyleirását mellékelték, kicsoda.

A személyleirás egyezett *Brandspiegel* Károly személyleirásával, aki néhány évvel ezelőtt Esztergomban dr. *Bihari* Károly budapesti rendőrfogalmazónak adta ki magát s különféle csalásokat követett el. A főkapitányság megirta, hogy *Markovits* Ince kiküldetéséről szó sincs s az, a ki nevében szerepel, *Brandspiegel* Károly, aki mult hó 26-án egy nagyobb lopás elkövetése után megszökött Budapestről. Egyuttal megküldte fényképét is.

Brandspiegelék Szív-utca 30. sz. lakásán valami *Greiner* Frigyes kerékpáros vett albérletbe lakást. Olcsóbban adták neki oda azzal a feltétellel, hogy fiuk Brandspiegel Károly is alhassék a szobában. Greiner ezt meg is engedte, de egy napon arra ébredt, hogy szekrényét feltörték s minden holmiját mintegy 700 forintnyi értékben ellopták.

A mult héten a prágai *Politik* részletesen elmondja, hogy egy *Brandspiegel* Károly nevezetü ember ott Prágában több hentesnél *Porszász* Gyula budapesti hentes-üzlettulajdonos cimére néhány ezer darab sonkát rendelt, de a csaláson rajtakapták s a prágai rendőrség latartóztatta. A főkapitányság erre táviratban kérdezősködött a prágai rendőrségnél, a honnan ma érkezett meg a felelet. E szerint az ott elfogott csaló tényleg *Brandspiegel* Károly szegedi születésü 23 éves magánhivatalnok. Az álfogalmazóval már többször volt dolga a büntető bíróságoknak. Lopás, sikkasztás és csalás miatt már négy évet ült, s csak novemberben szabadult ki a börtönből.

— **Uj épitkezési rendszer.** Ma tartotta az uj országház területén a *Holtzspach* és *Hermann* cég *Bruckner*-féle szabadalmazott gipszfalainak tüz- és terhelési próbáját. A megjelent notabilitásokat és szakértőket ifj. *Holtzspach* N., *Hermann* és dr. *Kramer* T., az eperjesi gipszgyár főnöke fogadták, kinek a millenniumi nagy aranyéremmel kitüntetett gipszgyártmányait használták a próbákhoz. Ott voltak: *Alpár* J., *Nagy* Dezső, *Mihalovics* D., *Brandtner* Ornagy, *Máltás* Hugó, *Tarczalovich* S., *Eberling* J., *Lechner* Ö., *Katona* Gy., *Gerster* K. és *Janicsek* tüzoltóparancsnok. A falak szabadonfüggése és a födémek *teherpróbaképessége*, valamint a *válaszfalak tüzellentállása, izoláló képessége bámulatos eredményt mutatott föl*. A szakemberek tetszését főleg a szabadon függő falak nyerték meg ugy, hogy a *legnagyobb elismerés hangján* szólva távoztak az érdekes próbáról.

— **Öngyilkos tifuszbeteg.** Borzalmas eset történt ma a Hold-utca 15-ik számu házában. E ház első emeletén lakik *Steurer* Antalné, akinek harminc éves fia hosszabb idő óta tifuszban feküdt. Napokig volt önkivületi állapotban; ilyenkor rémes alakokról fantaziált, s őrjöngve akart előlük menekülni. Ma éjjel is ily roham vett rajta erőt, ki akart futni a folyosóra, hogy leugorjék az udvarra. Öreg édes anyja utját állotta, mire fia dulakodni kezdett vele és az öreg asszony erejét vesztve, összeesett. A fiatalember pedig a konyhaajtót kizárta, s a folyosóról az udvarra vetette magát. Összetört tagokkal

szedték össze s a Szent László-kórházba vitték, ahol nemsokára meghalt.

— **Áruló jegygyürü.** Ma reggel a külső-váci-uti rendőrőrszem egy csavargó ujján egy masszív arany jegygyürüt pillantott meg, ami sehogysem volt összeegyeztethető a csavargó züllött külsejével. Igazolásra szólította és mivel a csavargó gyanus feleletet adott, a rendőrségre vitte. Kiderült, hogy az ismeretlen *Cserődy* Ferenc 27 éves kocsis, aki már többször büntetve volt lopás miatt és a főváros területéről örökre ki van tiltva. Megállapították azt is, hogy a *Vasady* Gyula, Podmaniczky-utcai papirkereskedésében tegnap elkövetett betörésnek a főrendezője. A Vasadytól ellopott holmi legnagyobb részét megtalálták nála. A *Weibel* Ferenc hentesnél a külső-váci-ut 90. szám alatt járt betörővel szintén azonos, akit Weibel tetten ért és a sötét udvarban háromszor rálőtt, de nem találta.

— **Házasság.** *Frölich* János, a *Nemzet* és *Magyar Ujság* belső dolgozótársa eljegyezte *Löw* Kamilla kisasszonyt, özvegy *Löw* Józsefné leányát.

Dr. *Hegedüs* János kőszegi ügyvéd e hó 22-ikén az egri angol kisasszonyok intézeti templomában vezeti oltárhoz *Révy* Ilonka kisaszszonyt.

— **Acetilén robbanás Párisban.** *Párisból* jelentik, hogy az ottani *Avenue Parmentier* egyik vendéglőjében *acetilén-robbanás* történt. Az utcára nyiló ajtók és ablakok összetörtek. Három ember sulyosan, egy pedig könnyebben megsebesült. A vizsgálatot megindították.

— **Asszonyok — nadrágban.** Ez a cime annak a kétségkivül érdekes uj könyvnek, amelyet John *Grand-Carteret*, a hires karrikaturagyüjtő és magyarázó adott ki a minap Párisban. A könyvbe Grand-Carteret összegyüjtötte a világ *háromszáz* legnevezetesebb asszonyának azt a képét, amely a hölgyeket — nadrágban ábrázolja, ahogy azt az asszonymozgalom vezérei megálmodták.

— **Az osztálysorsjáték huzása.** Az osztálysorsjáték mai huzásán *hatvanezer koronát* nyert 70570, *huszezer koronát* 79479, *két ezer koronát* 38230, *ezer koronát* 43347 18581 59598 *ötszáz koronát* 22402 44701 97326 92866 71708 82513 84085, *háromszáz koronát* 6812 89416 71972 89556 17429 58030 77417 8573 97598 35102 43451 74841, *száz koronát* 62370 71968 49893 38796 89836 663 48671 87569 6609 4354 23807 32087 18298 18896 84548 78888 56734 2699 71704 12301. Az osztálysorsjáték mai *első huzási napján a 60.000 koronás főnyeremény a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank váltóüzletében* négy szegényebb sorsu félnek eladott 70570 számu osztálysorsjegyre esett. A mult hónapban megejtett 6-ik osztályu huzások alkalmával a *négyszázezres főnyeremény tudvalevőleg szintén az emlitett váltóüzletben* eladott sorsjegyre esett.

— **Somossy Mulató.** Kedden, május 23-ikán lesz *Kutschera* Alajos karmester jutalomjátéka. A jutalomest müsorát fényesen állitotta össze az igazgatóság.

Az özvegy trónörökösné Budapesten.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, május 18.

Stefánia, özvegy trónörökösné a mai nap folyamán két humánus intézetünket szerencséltette látogatásával: a *Fehér Kereszt Egyesület lelenczházát* és a *Vörös Kereszt* Erzsébet-kórházát.

Néhány óra alatt sok keserves könnyet száritott fel, sok nehéz beteg kinját enyhitette, és most, hogy leszállt az est, és a lelenczházban esti imára kulcsolják kezeiket a társadalom szegényei, bizonyára sok forró áldás száll az özvegy trónörökösné fejére, olyan áldás, amely megfogamzik, mert árvák ajkán fakadt.

A sok sápadt arcocska látára biztosan eszébe jutott a főhercegasszonynak az a fiatal leánygyermek, aki kerek e világon legközelebb áll az ő szivéhez; és az *anyát* megjutalmazza majd gyermekében a boldogtalanok esteli imádsága . . .

*

(A lelenczházban.)

A *Fehér Kereszt Egyesület* tüzoltó-utcai épületén vigan lobogtatta a szél a hosszu nemzeti szin lobogókat, mig bent a lépcsőházban és az udvaron valóságos virágoskert pompázott. Már fél 10 órakor együtt voltak a meghivottak, amelyek soraiban ott voltak: Gróf *Teleki* Géza elnök, *Teleki* Gézáné, báró *Dániel* Ernőné, gróf *Károlyi* Alajosné alelnökök, *Tabódy* József és *Chorin* Ferenc másodelnökök, a választmány részéről gróf *Csekonics* Endréné, *Bőke* Gyuláné, *Hegedüs* Sándorné, *Vajda* Károlyné, *Tabódy* Margit, *Pohl* Ferencné, stb, stb. Ott voltak még többek között *Majovszky* Vilmos kuriai biró, lovag *Falk* Zsigmond, *Tenczer* Pál, dr. *Balogh* Sándor kir. ügyész stb.

Az utcán *Orincsay* tanácsos és *Palágyi* felügyelő parancsnoksága alatt nagyszámu lovas és diszruhás gyalogrendőr tartotta fenn a rendet.

A magas vendég kevéssel 10 óra után robogott nyitott udvari hintón a palota elé. A lépcsőn *Teleki Géza* gróf üdvözölte néhány szóval, miért a főhercegnő barátságos hangon mondott köszönetet. Azután *Károlyi* Alajos grófnéhoz fordult, aki bemutatta a főhercegasszonynak az elnökség és választmány tagjait.

A teremben *Teleki* Géza gróf rövid üdvözlő beszédet mondott.

— Két éve, — ugymond, — hogy a fenséges asszony jelenlétében az egyesületi palota alapkövét letették. Azóta az intézet felépült és az ő magas pártfogásával áldásosan müködik. Ezer és ezer ember életét menti igy meg, akik mind az ő nemes szivét áldják. A gróf az egyesület nevében forró háláját és köszönetét fejezi ki a pártfogásért és azért a megtiszteltetésért, hogy a lelenczházat magas védnöknője meglátogatta.

A gróf beszéde után egy 7 éves kis lány bokrétát nyujtott át a védnöknőnek a következő versecske kiséretében:

„Ki megóvtál pusztulástól
Minket kicsinyeket,
Ki mint angyal jöttél hozzánk
Hála, fenség, neked!
Ki lány kézzel felszárítád
Hulló könnyeinket,
Kérve kérünk, kegyedben
Tarts meg tovább minket!
Jó angyalként visszaadtad
Nékünk a világot,
Fogadd azért nagy hálánkat
S e kicsiny virágot."

A főhercegnő mosolyogva vette át a bokrétát a leányka remegő kezéből, majd megsimogatva a kis szónokot, elindult az épület megtekintésére.

Megnézte gróf *Teleki* Géza és *Tabody* József kalauzolása mellett az összes helyiségeket. Először a felvételi helyiséget, irodákat, majd a rendelő szobát, ahol gróf *Teleki* bemutatta dr. *Szalády* Mór igazgató főorvost, dr. *Turcsányi* Imre és *Szabó* Mihály alorvosokat. A szobákban 80 kis lelenc van elhelyezve, akiket jóakarólag simogatott meg a magas vendég. Dicsérettel emlékezett meg a roppant tisztaságról s meleg érdeklődéssel tudakozódott a legapróbb részletek után.

— Meddig maradnak itt a gyermekek? — kérdezte a trónörökösné.

— Rendszerint három hétig, fenséges asszony.

— Hány gyermekről gondoskodik az egyesület?

— Itt a lelenczházban 70—80 gyermeket tartunk, azonkivül 80 vidéki telepen vagy 1800 gyermeket.

— És segélyezi-e önöket nemes törekvésükben az állam?

— Igen.

— Arra fogok törekedni, hogy ez az állami segélyezés a jövőben mentől nagyobb legyen.

Ezután felment kiséretével a második emeletre, ahol a lépcsőházban szemébe ötlött saját üvegre festett arcképe, amely csak nemrég készült el s természetesen, mikor 1896-ban az alapkőletételnél jelen volt a felséges asszony, még nem láthatta. A kép a főhercegnőt ábrázolja, amint ruháját védőleg terjeszti ki a kisdedekre, hogy egy keselyü elől megvédelmezze őket. A kép alatt a következő felirás olvasható:

Mig szárnyad takar, nem dul föl addig vihar!

A másodemeleti helyiségek megtekintése után kiséretével lement az udvarra, ahol határozott vonásokkal a következőket irta az emlékkönyvbe:

Stephanie, 18. Mai 1899.

Ezután készségesen állt az elnökség és a választmány élén egy fényképész masinája elé, jobbján *Károlyi* Alajosné, balján *Teleki* Géza gróffal. Amikor a felvétel elkészült, mosolyogva jegyezte meg:

— Remélem, jól sikerült.

Végül még rövid imát mondott a kápolnában és szivesen elbucsuzva a jelenvoltaktól, kiséretével, a közönség lelkes éljenzése között elhajtatott a *Vöröskereszt* kórházba.

(Az Erzsébet-kórházban.)

Szokatlanul mozgalmas képet nyujtott ma reggel a budai *Erzsébet*-kórház tájéka. Lovas és gyalogrendőrök lepték el az utcákat, melyeken már kevéssel tiz óra után sürü sorfalat állt a kiváncsi közönség. Lent a kórház kapuja előtt egymásután állottak meg a fogatok, ugy hogy háromnegyed tizenegy órára már szinültig megtelt az elsőemeleti diszterem előkelő közönséggel. Ott voltak: *Vaszary* Kolos hercegprimás, titkára *Kohl* Medárd kiséretében, *Császka* György érsek, *Bogisich* Mihály püspök, gróf *Csekonics* Endre elnök, özvegy gróf *Teleki* Sándorné alelnök, *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter, babarci *Schwartzer* Ottó főgondnok, *Latinovics* János igazgató; a központi választmány képviseletében: gróf *Andrássy* Gézáné, *Hegedüs* Sándorné, *Herich* Károlyné, *Tatay* Adolfné és *Rupp* Zsigmondné. Továbbá Dr. *Münnich* Aurél, *Babics* József, *Máday* Izidor, miniszteri tanácsos, *Degen* Gusztáv, gróf *Szapáry* István, báró *Révay* Gyula, dr. *Széki* Antal, a vöröskereszt egylet ügyvivője, gróf *Karácsonyi* Andrásné, gróf *Eszterházy* Miklós Móric, gróf *Eszterházy* Miklósné, gróf *Andrássy* Gézáné, báró *Podmaniczky* Gyula, *Tabódy* József kamarás és *Földváry* Miklós. A horvátországi választmányt gróf *Khuen-Héderváry* Károlyné vezetése alatt *Skerletz* Sarolta bárónő, *Kressics* Sarolta, és továbbá *Dudkovits* Antal és dr. *Rakovaz* László képviselték, mig az egészségügyi tanács nevében dr. *Korányi* Frigyes, dr. *Kétli* Károly, dr. *Goldzieher* Vilmos, dr. *Bársony* János és dr. *Réczey* Imre tanárok voltak jelen. Ott láttuk még a *kolozsvári* választmány kiküldöttjét: gróf *Schweinitz* Gyulánét; a honvédelmi minisztérium megbizottját, *Szlávy* Béla ezredest; *Bessenyey* tábornokot; a belügyminisztérium képviselőjét: *Bezerédj* Viktor miniszteri tanácsost; a *Machlup* Adolf-alapitvány végrehajtó bizottságát, dr. *Paikrt* Alajos törzsorvos vezetése alatt; az *Erzsébet*-kórház igazgatóját, dr. *Janny* Gyulát, dr. *Elischer* Gyula, dr. *Szénássy* Sándor, dr. *Kuzmik* Pál, dr. *Rapcsák* Zoltán és dr. *Farkas* László intézeti főorvosokat; *Svehla* Kálmán törzsorvost, *Hausmann* Alajos müépitészt és még többeket.

Pontban tizenegy órakor jelentette a kórház portása az udvari fogatok közeledtét. Gróf *Csekonics* Endre elnök, babarci *Schwartzer* Ottó főgondnok és dr. *Janny* igazgató lesiettek a kapu elé, hogy ott várják be a felséges vendég megérkezését.

Két udvari kocsi gördült egymásután a lépcső elé; az elsőben *Stefánia* főhercegnő ült udvarhölgyével gróf *Festetich* Pálnéval, a másodikban gróf *Cholonevszky*, a főhercegnő helyettes főudvarmestere.

Gróf *Csekonics* néhány szóval köszönetet mondott a felséges asszonynak kitüntető látogatásáért, mire a főhercegnő barátságos mosolylyal felelte:

— Nagyon szivesen jöttem el; de mindent látni akarok, mindent!

Fent a diszteremben diskrét éljenzéssel üdvözölték az egybegyültek a belépő főhercegasszonyt, aki gróf *Csekonics* Endre által sorba bemutattatta magának az összes jelenlevőket. A bemutatások során hosszasabban beszélgetett *Vaszary* Kolos hercegprimással és *Kohl* Medard titkárral; *Tabódy* kamaráshoz pedig mosolyogva jegyezte meg:

— Tiz perc előtt még fehér keresztet hordott a mellén, most pedig már vörös keresztet tüzött fel. Tudja, hogy ez kétszinüség?

Korányi Frigyes tanárhoz a következő kérdést intézte:

— Sok dolgot ád a közegészségügyi tanács tagjainak a kórház?

— Most már nem, — felelt a tudós tanár — eleinte, az organizáció idején persze sokat kellett vele foglalkoznunk.

Általános derültséget keltett, mikor a főhercegasszony dr. *Széky* Antalt, az egylet ügyvivőjét megkérdezte, hogy ő is orvos-e.

— Nem, doktor juris vagyok, felséges asszonyom, — volt a felelet.

— Hát ügyvédre is van szüksége a kózháznak?

— Fájdalom, *nagyon ritkán*, fenséges asszonyom, — válaszolt doktor Széky, mire a főhercegnő mosolyogva folytatta utját.

A bemutatások végeztével *Stefánia* főhercegnő néhány percnyi ájtatosságra visszavonult a kórházi kápolnába, azután pedig megkezdte közel másfél órát tartó körutját.

Mindenekelőtt meglátogatta *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter nővérét *Deákné Darányi* Annát, aki már néhány hónap óta betege a kórháznak. Mellegen tudakozódott a beteg hogylétéről és gyors javulást kivánva, barátságos fejbólintással hagyta el a szobát.

Ezután egy első és egy másodosztályu betegszobát mutattak meg a fenséges asszonynak, aki azonban a következő kérdéssel fordult doktor *Jannyhoz*, a kórház igazgatójához:

— Ezek mind üres szobák. Nem mutathatnának egy igazi betegszobát, olyat, amelyikben beteg is van?

Mire az igazgató bevezette a felséges asszonyt *Kars* Jánosné szobájába, ahol kedves jelenet tanui voltak az egybegyültek.

A beteg öt esztendős fiacskája, a sok ember láttára rémülten kapaszkodott édes anyja ruhájába és könnytelt szemét féléuken emelte a főhercegasszonyra.

— Örülsz ugy-e, hogy már fenn járhat az édes anyád, — kérdezte a fenséges asszony a megrémült gyereket.

De a fiucska visszahuzódott édes anyja mögé és görcsösen szoritotta össze ajkait, mintha csak attól tartott volna, hogy véletlenül mégis kisiklik egy szó a száján.

— Szegény gyerek, hogy ráijesztettünk — szólt mosolyogva a trónörökösné; és barátságosan köszöntve a beteget, tovább folytatta utját.

A belgyógyászati osztály következett, ahol a főhercegnő élénk érdeklődéssel kérdezősködött minden egyes beteg kórtörténete felől. Mikor az egyik betegről megtudta, hogy tüdőgyuladásban fekszik, közelebb lépett az ágyhoz és igy szólt:

— Tavaly én is feküdtem tüdőgyulladásban és hála Isten, teljesen meggyógyultam; legyen nyugodt, maga is meg fog gyógyulni!

A nőgyógyászati osztályon dr. *Elischer* Gyula kalauzolta végig a főhercegasszonyt, aki különösen a műtőterem iránt tanusitott élénk érdeklődést.

Mulatságos epizód volt, mikor a főhercegnő átmenőben egy fürdőszobán, mosolyogva jegyezte meg a ragyogó vörösrézkád láttára:

— Hiszen ez olyan szép, mint *Franzensbadban*!

— Sőt szebb! — felelte dr. Elischer.

— Persze, szebb, — kacagott a főhercegnő, — a főorvosokat nehéz kielégiteni az osztályuk dicséretével.

Mielőtt a fenséges asszony tovább folytatta volna utját, gróf *Csekonics* Endre megkérdezte, vajjon nem-e veszik tulságosan igénybe kegyes jóindulatát.

— Világért sem, — felelt a trónörökösné, — hiszen megmondtam, hogy mindent akarok látni!

Harsány éljenzés fogadta a főhercegasszonyt, mikor a következő épületbe belépett. A *Machlup*-féle alapitvány végrehajtó bizottsága sorfalat állt a bejárat előtt és lelkes ovációban részesitette a főhercegnőt beléptekor.

Az épület csak julius elsején megy át a kórház tulajdonába, de már most teljesen be van rendezve. Tiz nőt és tizennégy férfit fog befogadni, még pedig csak *lábadozó* betegeket. A trónörökösné több izben teljes elismeréssel nyilatkozott a pompásan sikerült épületről.

Ezek után sorban következtek a konyha, a mosókonyha, a lábadozó betegek számára berendezett *tennis ground* és a kocsiszin, melyben kocsikra rakva a szállitható tábori kórházat őrzik.

Itt, az egyik kocsicsoport előtt, fejcsóválva állt meg a főhercegasszony.

— Milyen kocsik ezek? — kérdezte *Csekonics* Endre grófot.

— Ezeket, fenséges asszonyom, a *Német lovagrend* ajándékozta — válaszolt a gróf.

— De hiszen ezek borzasztó nehézkes szerszámok! És milyen széles járatuak! Alig tudom elképzelni, hogy ezeket háboru esetén használhatnák!

— Csak nagyon széles országutakra és nagyon jó erőben lévő lovakra volna szükségünk — szólt *Csekonics* gróf.

— Nagyon nehézkes járművek — ismételte fejcsóválva a főhercegasszony.

Ezután még mosolyogva lépett végig az egysorban felállitott ápolónők arcvonala előtt és sajnálkozását fejezve ki azon, hogy a körut már véget ért, visszatért a központi épületbe.

Itt beirta nevét az emlékkönyvbe és *Csekonics* gróf egy pompás, heliotrop orchideákból kötött csokrot nyujtott át a fenséges asszonynak. Egyuttal ismételten köszönetét fejezte ki az egylet nevében a megtisztelő látogatásért.

A főhercegnő nyájas mosolylyal bucsuzott el a jelenlévőktől, majd kézcsókra nyujtva kezét Csekonics grófnak kocsijára szállt és a közönség harsány éljenzése közben elhajtatott.

(Monarkiánk irásban és képben.)

„Az osztrák-magyar monarkia irásban és képben cimü nagy irodalmi vállalat összes bizottságai ma délután 3 órakor együttes ülést tartottak *Stefánia* özvegy trónörökösné, mint védnöknő elnöklése alatt a budai királyi várpalotához tartozó ugynevezett Stöckl-épület egyik első emeleti termében. A gyülésen jelen voltak: *Jókai* Mór, *Hegedüs* Sándor, miniszter, *Wekerle* Sándor, *Lukács* Béla, *Berzeviczy* Albert, báró *Harkányi* Frigyes, *Pauler* Gyula, *Thallóczy* Lajos, *Szalay* Imre, *Krsnjavi* Izidor, a horvát kötet szerkesztője, *Nagy* Miklós, *Király* Pál, *Lóczy* Lajos, *Krenner* József, *Beneczur* Gyula, *Feszty* Árpád, *Roskovics* Ignác, *Hermann* Antal, *Zárday* József, az államnyomda igazgatója. A gyülés tagjait érkezésükkor a főhercegnő főudvarmestere, gróf *Cholonievsky* fogadta. *Stefánia* főhercegnő, ki udvarhölgye *Pálffy* Teréz grófnő kiséretében jelent meg, kegyesen fogadta a gyülés tagjait s aztán elnöki székét elfoglalva a következő magyar beszéddel nyitotta meg a gyülést:

Régóta benső ohajom Önöket uraim mind, Budapesten magam köré gyülekezve látni.

Örülök, hogy végre ma körükben lehetek és a legszivélyesebben üdvözölhetem Önöket.

Az ülést megnyitom és átadom a szót jelentéstételre *Jókai* és *Nagy* uraknak.

Ezután *Jókai* Mór, aki a főhercegnőtől balra ült, fölállt s meleg hangon a következő beszédet intézte a főhercegnőhöz és a gyüléshez:

„Fenséges Főhercegasszony!

Tisztelt uraim!

Nem mulaszthatom el az ünnepélyes alkalmat, melyben fenséges védaszonyunkat hazánk székes fővárosában az „Osztrák-Magyar Monarkia“ könyvének bizottsági ülésében hódolva tisztelhetjük, hogy szivünk legmélyebb háláját ki ne fejezzem a cs. kir. Fensége legmagasabb pártfogásáért.

E nagy terjedelmü irodalmi vállalat, melynek alapját örökké feledhetetlen trónörökösünk Rudolf főherceg ez előtt 14 évvel vetette meg, immár befejezéséhez közeledik.

Ezen épp oly nagy terjedelmü, mint mély tanulmánynyal megirott munka valóban egyetlennek nevezhető a müvelt nagy nemzetek irodalmában. Egyesiti ez a hatalmas nagy monarkia két állama országainak történetét, tájleirását, népeinek ismertetését, szokásait, épitészetét, költészetét, müvészetét, földmivelését, bányászatát, iparát, közmivelődési intézményeit.

Hogy e nagy mü, az országunk szivén gyógyithatlan sebet ütő halála után a megsiratott alapvető trónörökösnek, az ő általa felállitott terv szerint minden részeiben tökéletesen fölépült s immár betetőzéséhez közelit, ennek a nagy sikernek az aureolája a mindnyájunk hódolata által környezett özvegy trónörökösné, Stefánia főhercegasszony homlokát ékesiti, ki nagy lelki erélylyel és erős elhatározással folytatta védnöki oltalma alatt a megkezdett müvet immár tiz éven keresztül s e munkában oly monumentumot emelt megdicsőült férje emlékének, mely maradandóbb Artemisia királyné mauzoleumánál. S ebben egyszersmind az irodalmat és olvasóközönséget is eddig nélkülözött kincscsel ajándékozta meg.

Legyen megengedve nekem, hogy az országunk székes fővárosában e munka bizottságainak ülésén elnöklő özvegy trónörökösné főhercegasszonyt, Stefánia Ő cs. és kir. Fenségét, ez irodalmi mü magyarországi része összes munkatársai és intéző bizottsági tagjai nevében hazafiui lelkesedéssel, szivből jövő hálával üdvözöljem. Isten éltesse sokáig, s áldása kisérje mindenha!“

Jókai után *Nagy* Miklós állott föl és a szerkesztőség nevében jelentést tett a mü ügyeinek állásáról.

A néhai nagy emlékezetü *Rudolf* trónörökös által 1885-ben alapitott s 1889 óta *Stefánia* özvegy trónörökösné főhercegnő védnöksége alatt folytatott hon- és népismertető irodalmi vállalat munkálatai immár a befejezés felé közelegnek. Sok teendő van ugyan még hátra, de mégis ma már remélhetjük, hogy nemsokára egész teljességében megtestesül az a nagy és szép gondolat, mely a fejedelmi kezdeményezőt e mü megindítására ösztönözte, azt a gondolatot, hogy monarkiánk két államának összes vidékei s faj és nyelv tekintetében egymástól annyira különböző népei minden egyes vidék saját hivatott irójának tollából nyerjenek ismertetést s hogy az igy összeállitandó nagy irodalmi munka egyuttal müvészi képekben is feltüntesse az egyes országok és tartományok nevezetességeit és sajátságait.

A nagy mü, amelyet a monarkia két állama hon- és néprajzi egyetemes ismerettárának nevezhetünk, eredetileg 15 kötetre volt tervezve.

Mikor azonban a programmnak megvalósitására került a sor, nyomban kitünt, hogy a kötetek számát ugy a magyar, mint az osztrák rész leirandó anyagának nagy bősége miatt szaporitani kell s hogy a monarkia két államának leirása a két félnek különböző közjogi állapotai miatt nem haladhat teljesen azonos alapterv szerint. Mig ugyanis az osztrák rész szerkesztősége majdnem minden örökös tartomány ismertetésére egy-egy külön kötetet szentelhetett s e kötetek berendezésében folyvást ugyanazt az egyöntetü és szakszerü beosztást követhette: a magyar kiadás szerkesztősége Magyarországot, mint egységes államot, csakis a maga osztatlan egészében tárgyalhatta, vagyis ugy, hogy az egész országra nézve azonos vonatkozásu dolgokat, minők pl. a történelem, irodalom, müvészetek és közgazdaság, nem országrészek szerint, hanem egy-egy általános tanulmányban ismertethette, amit aztán az ország egyes részeinek a természeti tagoltság szerint való különkülön leirása egészit ki.

Az egész munka több mint 400 füzetre fog terjedni, s teljes befejezésének határidejéül a Fenséges védnöknőnk által 1901. junius vége tüzetett ki.

A magyar korona országainak ismertetése e müben mintegy háromszáz nagy kettős ivre terjed, másfél ezer eredeti rajzzal.

Ezután Krsnjavi Izidor szólalt föl s tett jelentést a készülő horvát kötetről.

A jelentések meghallgatása után *Stefánia* főhercegasszony megelégedését nyilvánitván, a következő beszéddel bezárta a gyülést:

Miután Önöket hazafias müködésükben legmelegebb érdeklődésemről biztositom, igen köszönöm fáradozásaikat, melyek egykor majd örömmel és büszkeséggel töltik el Önöket és kérem, szenteljék erejöket a jövőben is kedvvel és kitartással nagy és becses müvünknek. Ezennel bezárom az ülést.

Ekkor a jelenvoltaktól nyájasan bucsut vett és termeibe vonult.

*

Stefánia főhercegnő holnap reggel utazik el Budapestről.

A párisi levélhordók sztrájkja.

Budapest, május 18.

A világ fővárosában nagy a zavar: *sztrájkolnak a levélhordók*. Ma már katonákkal próbálták kihordatni a leveleket. A főposta épülete előtt nagy néptömeg áll, a kereskedők a legnagyobb izgatottsággal futkosnak a folyosókon, üzleti leveleikért könyörögve. A postaigazgató — mondja a táviratot — reggeltől délig tárgyalt a levélhordókkal, de hasztalanul. A sztrájkot senki sem sejtette előre, nem volt gyülésük a levélhordóknak, csak titkos jelszót adtak ki s ma reggel egyszerüen megszüntették a munkát. A sztrájk azért tört ki, mert a szenátus nem fogadta el a kamarának azt a határozatát, amely segitett volna a levélhordók helyzetén. Arról volt ugyanis szó, hogy a kezdő fizetést ezer frankról ezerkétszázra emeljék föl. Az óriási zavarban mindenki *Mougeot* posta- és távirdaügyi államtitkártól várja a segitséget.

A legutóbbi táviratok a következők:

Páris, május 18.

A főpostapalota udvarán háromezernél több levélhordó várja sorsának eldőlését. Reménykednek, hogy a képviselőház többsége mellettük fog állást foglalni. A sztrájkolók között nagy az izgatottság, mert a kormány azzal fenyegetőzik, hogy ha a levélhordók nem állanak még a délután folyamán szolgálatba, valamennyiöket elbocsátja és másokkal pótolja.

Amikor *Delhombre* postaügyi miniszter a postapalotába ment, a sztrájkolók nagy zajjal fogadták.

— *Lemondani*! *Le vele*! — zugott a temérdek levélhordó.

A kormány délután félkettőig időt engedett a levélhordóknak, hogy ujra szolgálatba álljanak. A levélhordók közben a postaudvaron demonstráltak. A kitüzött időre *egyetlenegy sztrájkoló sem jelentkezett* felvételre.

A leveleket *katonák* hordják ki. A munka lassan megy, de azért a levelek még sem hevernek a postán. A sztrájkolók nem akarják visszaadni a levéltáskákat. Az izgatókat elkülönitették és őrzik, de senkit sem tartóztattak le. A *Du Foyel*-cég, amelynek jól szervezett postaszolgálata van a katalógusok terjesztésére, hajlandó ideiglenesen átengedni postakocsijait és alkalmazottait, hogy a postára adott csomagokat a vasuthoz lehessen szállitani, mert egyelőre szünetel ez a forgalom. A távirat és a telefon el van halmozva munkával.

Perguen vidéki városkából is jelentik, hogy ott is kiütött a levélhordók sztrájkja.

Páris, május 18.

A *képviselőház* mai ülése élénk mozgás mellett nyilt meg. Több képviselő a levélhordó-sztrájk ügyében kiván interpellálni. Elhatározták, hogy ez ügy tárgyalását azonnal megkezdik. *Baudry D'Asson* kérdi, mily intézkedéseket fog tenni a kormány. Utal azokra a hátrányokra, amelyeket ez a sztrájk a párisi kereskedelemre nézve maga után von. *Delombre* posta- és táviróügyi miniszter azt válaszolja, hogy a levelek széthordása ma este ujra a rendes módon megkezdődik. A miniszter megengedhetetlennek tartja, hogy e közszolgálati ág néhány alkalmazottnak kiszolgáltassék és hogy ezek megszabhassák a parlamentnek és a kormánynak a döntés módját. (Élénk tetszés.)

Dupuy miniszterelnök kijelenti, hogy a kormány nem fogja türni, hogy alkalmazottai sztrájkolhassanak. (Tetszés.) Hozzáteszi, hogy a párisi szolgálatot a rendes módon el fogják látni. Ha a levélhordók nem állnak munkába, egyszerüen másokkal helyettesitik őket. (Tetszés.) A kormány semmiesetre sem fogja magát megadni. (Élénk tetszés és taps. Közbeszólások a legszélső baloldalon.) A vitát bezárják. A képviselőház 400 szavazattal 177 ellenében elveti a *Millerand* (szocialista) által inditványozott napirendet, mely sajnálatot fejez ki a miatt, hogy a levélhordóknak tett igéreteket nem tartották meg, azután 383 szavazattal 112 ellenében oly napirendet fogad el, amely a kormány nyilatkozatait helyesli. (Egy szocialista képviselő azt kiáltja: Éljen a tábornok-sztrájk!)

Páris, május 18.

Mougeot posta- és táviróügyi államtitkár közölte a sztrájkoló levélhordókkal, hogy azokat, akik nem állnak azonnal szolgálatba, el fogják bocsátani. Ez intézkedésnek azonban nem volt eredménye. Délután a postaépület közelében zavargás volt. A postaigazgatóság ugy intézkedett, hogy a leveleket a garde républicaine emberei hordják ki. Mikor azután ezek közül néhányan egy postakocsiban elindultak a postapalotából, a sztrájkolók utjokat állták. Verekedésre került a dolog a sztrájkolók és a rendőrség közt; néhány rendőr meg is sérült, de nem sulyosan. Többeket letartóztattak.

Barátkozás.

— Három lefegyverzési jelenet. —

A *hágai* békekongresszuson az egyes államok küldöttei a legjobb egyetértésben érintkeznek egymással. A *német* diplomaták sürün közlekednek a *franciákkal*, az *amerikaiak* együtt sétálnak a *spanyolokkal*, az *oroszok* az *angol* delegátusokkal.

I.

Német és francia.

A *német diplomata*: Óh, kolléga, én igazán csak sajnálom a dolgot. De hát mit tehetünk mi arról, hogy Elzász-Lotharingia a miénk...

A *francia*: Óh, hisz nem is panaszkodom.

A *német*: Csak éppen ugy fölmerül a kérdés.

A *francia*: Föl, föl. S igazán, ön oly kedves ember, hogy nem is merném szemére vetni ezt a kis országot. Utóvégre oly nagy a föld s az az Elzász oly rongy kis terület...

A *német*: Nem is számit. Bár maradt volna az önöké. Nekünk annyi bajunk van vele!

A *francia*: Igazán örülök, hogy megszabadultunk tőle.

A *német*: Bár már visszakaphatnák önök!

A *francia*: Nem, nem, tartsák meg!

A *német*: Óh, kérem...

A *francia*: Óh, kérem...,

II.

Spanyol és amerikai.

A *spanyol diplomata*: Alapjában véve minden müvelt embernek örülni kell, hogy a szabad Amerika oly fényes diadalt...

Az amerikai: Hagyja, barátom! Még most is fáj a szivem. Csak egy vigasztalásom van: hogy a *Mainet* fölrobbantották. Azzal a vén bárkával ugy se tudtunk semmit se csinálni.

Az spanyol: Csak örömünkre szolgált, hogy önöknek szivességet tehettünk. A hadisarc...

Az amerikai (szórakozottan): Szép idő van.

A spanyol: Ne térjünk el a tárgytól. A hadisarc...

Az amerikai: Olyan pezsgőt ittam ma...

A spanyol: Látom, önnek fáj, ha a hadisarcot emlitem. Engedje fájdalmát enyhitenem azzal a kijelentéssel, hogy nagyon könnyen szedtük össze. Mi csak ugy kiveszszük a pénzt a bankból és fizetünk.

Az amerikai: Mindennel meg tudok barátkozni, csak az fáj, hogy egy párszor ugy elvertük önöket. (*sir.*)

A spanyol: Ne sirjon, barátom. Fölvirrad még maguknak is. Önök is érezhetik még a fizetés gyönyöreit.

Az amerikai (zokogva): Óh, de mikor!

A spanyol: Majd ha — de óh, erre a borzalomra gondolni se merek — mi verjük meg önöket.

III.

Orosz és az angol.

Az orosz diplomata: Csak önök után, kolléga...

Az angol: Óh, csak ön után!

Az orosz: Mennyire várjuk már, hogy Khinában az angol lobogó lengjen!

Az angol: S mi mint óhajtjuk, hogy az orosz lobogjon!

Az orosz: Bár már seregeik elfoglalták volna Afganisztánt.

Az angol: Csak azt várjuk, hogy önök müködjenek...

Az orosz: Csak nem zárjuk el önök elől az utat!

Az angol: S mi talán csak nem vetemedünk arra, hogy az önök utjaiba álljunk!

Az orosz: Csak önök után...

Az angol: Oh, csak önök után:..

—o.—

FŐVÁROS.

(*) **Középiskolák megszüntetése.** Nehéz pénzügyi helyzete arra kényszeriti a fővárost, hogy háztartásának némely ágában megtakaritásokat tegyen. Azok közé a tételek közé, amelyeket a kiadások közül törülni akar, bevette a két reáliskola, a felső kereskedelmi és felső leányiskolák 400.000 frtra rugó fenntartási költségeit. A közgyülés utasitotta a tanácsot, hogy ezeknek az iskoláknak a megszüntetésére nézve tegyen javaslatot. A tanács ma készült el a javaslatával, amelynek lényege a következő: A reáliskolák megszüntetését nem helyesli, mert ezekre az iskolákra a fővárosnak szüksége van; épp ugy az iparrajziskolára is, amelynek csak most adtak drága pénzen modern hajlékot. A felső kereskedelmi iskolák megszüntetése nem járna nagy hátránynyal, de ez esetben részben a polgári iskolában kellene az V. és VI. osztályt beállitani, részben uj iskolákat kellene épiteni. A felsőbb leányiskoláknál: ha az I. kerületi felsőbb leányiskolát megszüntetik, vissza kell állitani a régi polgári leányiskolát; a IV. kerületi felsőbb leányiskolát pedig akképp lehetne megtartani, hogy a belvárosi polgári leányiskolát áthelyezik a Ferencvárosba, ahol ilyen iskola felállitását most tervbe vették. Ezzel a javaslattal szemben, amelyet a tanügyi osztály készitett, áll egy másik, amelynek az az intenciója, hogy a főváros semmi szin alatt ne gondoljon a meglévő iskoláinak megszüntetésére, hanem a felső kereskedelmi iskolák tandiját emelje fel 60 forintról 100 forintra; a felső leányiskolák tandiját 40 forintról 80 forintra; hasonlóképpen a reáliskolai tandijat is az állami reáliskolai tandijnak megfelelően emeljék fel. Azonkivül a tandijmentességet redukálják a tanulói létszám 20%-ára. Ezekkel a reformokkal körülbelül a 400,000 forintos kiadást 150,000 forintra lehet redukálni s ha ehhez az összeghez az állam is hozzájárul, a főváros nagyobb megerőltetés nélkül fenntarthatja hézagpótló szakiskoláit.

(*) **Gyermekek menedékháza.** Az *Országos Gyermekvédő Egyesület* menedékházat akar épittetni, és erre a célra ingyen telket és némi pénzsegélyt kért a fővárostól. A kérvényt a tanács visszautasitotta. És az elutasitást többek között azzal okolta meg, hogy az erkölcsi romlásnak kitett gyermekek megmentése másként, mint országos szervezés utján sikeresen meg nem oldható. Az egyesület vezetősége annyira át van hatva a humanizmus nagy eszméitől, hogy sem az elutasitott kérvény, sem az indokolás nem riasztotta vissza a nagy és nemes céltól. Most ujabb kérvényt adott be az egyesület a tanácshoz, amelyet *Rakovszky* István elnök, dr. *Katona* Béla alelnök, dr. *Gonda* Dezső főtitkár, dr. *Bedő* Albert országgyülési képviselő, *Neuschlosz* Marcel alelnök, dr. *Bakonyi* Kálmán igazgató és *Gajzágó* Manó királyi táblabiró irtak alá. Ebből a kérvényből megtudhatja a tanács, hogy az egyesületnek a Jókai-utcában van egy menedékháza, ahol harmincnégy gyermek lakik állandóan. Harmincnégy gyermek, holott százával vannak a fővárosban, akik gondozásra szorulnának. Kétszáz gyermek számára akar az egyesület menedékházat épittetni, amelyre azonban nincs elegendő pénze. Ezért a Zuglóban az Egressy-ut mentén elterülő városi telkekből egy legalább 2000 öl nagyságu telket kér használatra a székes főváros tulajdonjogának ugy a telekre mint a felépitményekre való fenntartása mellett. Ezenkivül 20,000 forint rendkivüli és némi állandó segélyt kér az egyesület a fővárostól. Az *Országos Gyermekvédő Egyesület* eddigi müködése eléggé támogatja ezt a kérvényt. A közgyülés hihetőleg kedvezően fogja elintézni, hiszen a menedékház sok, sok bünt a csirájában fojt el.

(*) **Adókivetés.** A fővárosi adókivető-bizottságok folyó hó 19-ikén (pénteken) a következő uj helyrajzszámu házakban összeirt adókötelesekre vonatkozó III. osztályu keresetadó-javaslatokat fogják tárgyalni, ugymint: az I. ker. a krisztinavárosi 501 házsz.; a II. ker. a vizivárosi 2310—2332/3; a IV. ker. az 59—74; a VI. ker. a) bizottsága a 2561—3567; a VI. ker. b) bizottsága az 1548—52—1603/64; a VII. ker. a) bizottsága a 4730—4740; a VII. ker. b) bizottsága a 2331/a—2400/1; a VIII. ker. a) bizottsága az 5342—5404; a VIII. ker. b) bizottsága a 6273—6290; a IX. ker. a 8692—8717; a X. ker. a kőbányai 2211—2243. házszámig.

Nyilttér.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáér nem felelős a szerkesztőség.)

MAGYARI-FÉLE
GIESSHUBLER
TERMÉSZETES
SAVANYU-KUT

SZINHÁZ, ZENE.

** **Hirek a Vigszinházból.** C. *Severin* francia mimodrámai müvész május 25-én lép fel először a *Vigszinházban*, amelyben öt estén fog játszani Catulle *Mendés*nek *Chand d'habits!* (*A házaló*) cimü zenés némajátékában. A *Vigszinház* a *Chand d'habits*-ra külön zenekart szerződtetett, amelyet *Kun* László zeneakadémiai tanár, karmester fog dirigálni. A francia mimodrámai müvész fellépése iránt oly nagy az érdeklődés, mint már régen nem volt külföldi müvész-vendég iránt. A *Vigszinház* pénztáránál és a szinházi jegyirodákban már eddig is sok előjegyzés történt a *Chand d'habits!* előadásaira. — *Makai* Emilnek és *Heltai* Jenőnek *A királyné apródja* cimü egyfelvonásos verses vigjátékából ma tartották meg az olvasó próbát a *Vigszinházban*. A kis darab május 25-én, a *Chand d'habits!* cimü zenés némajátékkal együtt kerül először szinre. — *Megyeri* Dezső, a *Vigszinház* müvészgárdájának jeles tagja, akiről azt irtuk, hogy az őszszel a *Népszinházhoz* szerződik át, megmarad a *Vigszinház* kötelékében.

** **Sarah Bernhardt, mint Hamlet.** Sarah *Bernhardt* csakugyan megvalósitotta azt az eszméjét, hogy eljátszsza *Shakespeare* egyik legérdekesebb hősét, *Hamletet*. A francia tragika ma este lépett fel *Párisban* a dán királyfi szerepében, hogy minő eredménynyel, erről még hiányzanak a tudósitások. Hogy a nagy Sarah szokatlan vállalkozása iránt egész Páris érdeklődött, ezt szinte fölösleges megjegyezni. Ez különben első nadrágszerepe Sarah *Bernhardt*nak, akinek meseszerü soványságára nem egy jó élcet faragtak a párisiak. Egyike a legjobbaknak ezek közül:

— A *Théatre Français* előtt egy *üres* bérkocsi állt meg... és kiszállt belőle Sarah *Bernhardt!*

A tragika Hamlet-vállalkozásáról természetesen szintén élcelődtek a párisi ujságok. A párisi *Figaro* a napokban ezt irta:

— A nagy Sarah be fogja tölteni Hamlet szerepét, e felől nyugodtak vagyunk, de hogy fogja betölteni a — trikóját?! Ez sokkal nehezebb feladat lesz rá nézve!

** **A Fővárosi Nyári Szinház ujdonsága.** A *Fővárosi Nyári Szinház*nak legközelebbi ujdonsága *Stőger* Aladárnak *A kókler* cimü énekes bohózata lesz, amelyhez *Szabados* Béla, a *Rika* és *A kuktakisasszony* zseniális szerzője irta a zenét. *A kókler* a *Népszinház* énekes bohózatpályázatán első helyen dicséretet nyert s mint a birálat kiemelte, nagyon mulatságos cselekménye van. A darabnak, amely már a negyedik ujdonsága a *Fővárosi Nyári Szinház*nak, jövő pénteken lesz a bemutatója.

** **D'Annunzio tanitványai.** *D'Annunzio* olasz drámairónak a tanitványai még abban is követik mesteröket, a kinek az utóbbi időben nem volt szerencséje a szinpadon, hogy ép oly nagyokat buknak, mint a mester maga. Két ilyen *d'Annunzio*-tanitvány bukott meg a mult napokban az olasz szinpadokon. Az egyik *Rula* márkinő, a kinek egyfelvonásos tragédiáját, *A szerződést*, az a szomoru sors érte, hogy a közönség egyszerüen kinevette. A másik Enrico *Conradini*, akinek *A nőstény oroszlán* cimü tragédiáját a *bolognai* szinházban kifütyölték.

** **Kopácsy Juliska Bécsben.** Egy bécsi ujság arról értesül, hogy *Kopácsy* Juliska az őszön a *Carl-Theater*ben fog vendégszerepelni s mindjárt a jövő évad elején a *Michu-lányok*ban fog fellépni.

** **Beaumarchais-ünnep.** A *Theatre Francais Beaumarchais* halálának százéves fordulóját holnap május tizenkilencedikén megünnepli. A nagy szinpadi irónak halhatatlan alkotását, *Figaró házasságát* adja elő.

** **A Nemzeti Zenede (Zeneiskola) hangversenye.** A *Nemzeti Zenede* (Miért nem Zeneiskola?) május huszadikán hangversenyt rendez a *Vigadó* kistermében. A hangverseny müsora a következő:

1. *Air varié*... Hiekisch H.; zenekarkisérettel klárinéten előadja *Stadtler* József (tanár Hiekisch Henrik J.). 2. *Ave Maria*... Rieger Alfréd, gordonka szoló zenekarkisérettel. Előadja: a Nemzeti Zenede zenekara. (Tanár *Gobbi* Alajos.) 3. *Ördög-trilla*:.. Tartini, hangszerelte *Hubay* Jenő, zenekarkisérettel hegedün előadja: *Sopronyi* Henrik. (Tanár *Hubay* Jenő). 4. *Oboa-verseny*... Verrust. Hangszerelte és zenekarkisérettel előadja: *Ursutz* József. (Tanár *Kämpfe* Adolf). 5. *Symphonietta* vonós zenekarra... *Hegyi* Béla. A szerző személyes vezénylete alatt előadja: a Nemzeti Zenede zenekara. (Tanár *Gobbi* Alajos). 6. „*Az erdőben*“... Popper, (Suite zenekarra obligát gordonka-szolóval.) a) Gnómok tánca. b) Áhitat. c) *Sortánc*. Zenekarkisérettel gordonkán előadja: *Horváth* Irma. (Tanár *Bürger* Zsigmond). 7 a) Magyar románe hegedüre... *Lányi* Ernő. b) Magyar rhapsodia... Gaal Gereno. A szerzők személyes vezetése alatt zenekar kisérettel előadja: *Hegedüs* Ferenc. (Tanár *Hubay* Jenő).

** **Fővárosi Nyári Szinház.** *Prém* József hatásos vigjátékát, a *Vándormadarat*, ma is előkelő közönség nézte végig. A szerzőt hatszor hivták a lámpák elé.

** **Magyar operaénekesnő a külföldön.** A *hannoveri* udvari opera magyar énekesnőt szerződtetett primadonnának. Ez a primadonna *Kovács* Mari kisasszony, aki oly nagy sikerrel vendégszerepelt ott, hogy az igazgatóság azonnal öt évre szerződtette.

** **A Városligeti Szinkörben** holnap, pénteken diák-előadás lesz félhelyárakkal. Szinre kerül a *Bukow, a székelyek hóhéra* cimü látványos történeti dráma, kitünő szereposztással. Szombaton, május 20-án először adják *Gutius Egy nap a paradicsomban* cimü 3 felvonásos eredeti bohózatát.

** **Az Operaház előadása otthon.** A magyar királyi Operaházban holnap (pénteken) este *Better* Leonora vendégfelléptével Meyerbeer dalmüve, a *Próféta* kerül szinre. A *Telefon Hirmondó* az előadást közvetiteni fogja s igy az előfizetők otthon is végighallgathatják. Opera után 11 óráig *cigányzene* lesz hallható a kagylókon.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Victor Hugo szerzői dijai.** A nagy francia költő örökösei, amint az most egy pör alkalmából kitünt, szép kis összeget kapnak évenként azon a cimen, hogy az ősük zseni volt. Akárhogyan is dolgoznak a könyvkereskedők, évenkint *négyszázezer* frank jut az örökösöknek.

○ **Uri emberek.** A kinek nem Magyar-Bruckná végződik be a világ s a ki olyan elmésen tudja megcibálni a fülünket irásban, mint *Milkó* Izidor, annak meg kellett irni ezt a könyvet. Később, vagy korábban, fiatalon avagy öregen, az mindegy, de el kellett jutnia odáig, hogy beleüsse a pennát a kalamárisba s azt mondja: No most már hallgass ide magyarom. Beszélgetünk egy kicsit. Ön nyugatul, te keletül. Mindnyájan végigérezzük, a mi ebben a könyvben meg van irva, mielőtt még olvastuk volna az *Uri embereket*. Kissé parasztikusan mondva, csupa olyan dologról beszél Milkó, ami megfekszi az ember gyomrát, az uraságnak, az igazi gentlemanség kérdésének nagy gombócait vagdossa hol a fejünkhöz, hol pedig csak csinyján penicilussal, hogy kihámozza belőle az igazat. Kitünő szemmel néz bele a fonákságaink tömkelegébe. Ugy lát, hogy majdnem pőrére vetkőztet a pillantásával bennünket, akik szörnyen félbemaradt urak vagyunk. De különösen bennünket speciálisan magyar urakat, akik még mindig féllábra állitjuk a cigányt, ha huzatjuk magunkat, a borravalónak semmi gyöngédebb elnevezést nem találunk, hanem ugy adjuk vagy ugy tagadjuk meg, hogy piruljon az az ur, aki véletlenül pincér s szeretjük a heccet, annak a rovására, aki a leghálásabb heccanyag. Hogy iszonyodik az *Uri emberek* szerzője ezektől a fals uri emberektől! Ott van minden sorában a nyugati ember ösztönszerü menekülési vágya a *virtusos uraktól* — s könyve kis káté felnőttek számára, amiből megtanulhatjuk sok félremagyarázott fogalomnak a helyes értemenyét. (Hanem azért már jó előre megjósolom az én tisztelt barátomnak, hogy nem fogja észrevenni ennek az okos szép könyvnek a hatását sehol. Olvasmány marad az *Uri emberek* könyve. Elolvassák majd sokan, érdekesnek is találják: — nini, csakugyan uj hurokat penget, — mondják majd. — Külföldön más a világ és a könyvben is — de hát mi csak megmaradunk a régiben. Ezt is mondják majd. A könyv — hát könyv. Nem veszik azt komolyan minálunk, vagy legalább is megközelitőleg se olyan komolyan, mint ahogy kiérdemli.) Különben erről Milkó egy külön fejezetet ir az *Uri emberek*ben. Az a cime: A könyv és a magyar ember. Speciális viszony ez, amiről ujra csak könyveket lehetne összeirni. Megint könyveket . . . Minek az? — *Milkó* Izidor analizál bennünket, uri magyar társadalmat, átvilágit rajtunk s a gyakorlattól s az általános, a kóc uriemberségtől messze eltávolodva, magas szempontokból magyarázza meg a férfiu becsületet, a comme il faut embert. Amit ő annak tart, azzal az aszfalton, a kávéházainkban igen ritkán találkozunk. Át van az szürve azon a retortán, amiből ocsunak hull ki minden közönséges önzés, külszin, társadalmi hazugság, csalás. S megmarad az igazi nemes, nem ősi jusson, hanem gondolkozásban, érzésben igazán nemes ur, akire rámutat: ez az. És mindvégig érdekes, ötletes tud lenni, holott a téma nagyon kinálkozik arra, hogy tulságos részletezésbe merüljön benne az iró. Némely nagy komoly igazságot csak igy-ugy futva, egy-egy ötletben mond el. Sohase unalmas, nem tudákos, nem nagyképü . . . Ez a könyv nagy erénye azonfelül, hogy végre is már egyszer irni kellett az uraságról annak, aki érti a dolgot s irni is tud. A könyvet *Singer és Wolfner*ék adták ki s mindenütt kapható. Ára egy forint és husz krajcár. (*Th.*)

○ **A kenyér.** (*Regény. Irta Jobbágy Miklósné. Ára egy korona.*) Egy szép szerelmi történet van ügyes tollal megirva ebben a regényben. Szerzője az érzések festésének komoly és aktualis keretet adott, amikor a munkáskérdés és a többi most forrongó nemzetgazdasági probléma köré csoportosította alakjait. Elbeszélése élénk, gyors, az események elmaradásában nem gátolják fölösleges dolgok. Látszik ezen a könyvön, hogy irója otthonosan érzi magát a mese megkoncipiálásának, az alakok beállitásának és jellemzésének területén. Főerénye, hogy sehol se válik unalmassá, mindig élénk és érdekes tud lenni, van az irásban sok gondolat és néhol elég mélyre ható fejtegetés. Az ügyesen megirt regények barátai nem bánják meg, ha elolvasták a *Jobbágy* Miklósné munkáját.

SPORT.

⁂ **A Keresztessy-emlékverseny.** A *Magyar Vivómesterek Egyesületé*nek áprilisi nagy vivóakadémiája után, a versenyben résztvett mesterek és amatőrök tiszteletére rendezett lakoman, *Nagy* Sándor aradi liceumi tanár s az *Aradi Torna-Egyesület* müvezetője azt a kegyeletes inditványt tette, hogy a magyar vivók néhai *Keresztessy* József budapesti vivómester, a magyar kardvivás megalapitójának emlékére készittessenek ünnepi serleget s ezt minden évben az elhunyt maestro emlékére üritsék. Az inditvány lelkes fogadtatásra talált s a serlegre még ott a lakoman mintegy 100 forint gyült össze. Azóta ez az összeg már jelentékenyen megnagyobbodott s mint értesülünk, a serleget még ebben az évben ünnepélyesen fogják felavatni. Azok, akik a serleg költségeihez még hozzá akarnának járulni, küldjék adományaikat *Halász* Zsiga vivómesterhez (Váci-utca 13.), a *Magyar Vivómesterek Egyesülete* elnökéhez.

⁂ **A Csabai Tornaegyesület vivóversenye.** Sikerült vivóversenyt rendezett a napokban a békéscsabai Tornaegyesület, amelynek *Dusbaba* Vilmos a vivó és tornamestere. A versenyen a *Magyar Athletikai Klub* is képviseltette magát: *Iványi* Gyulával és dr. *Porteleki* Lászlóval, akik maguk is résztvettek az akadémiában. A versenybiróság tagjai voltak, *Korosy* László elnöklete alatt: *Iványi* Gyula, *Babócsay* Géza, dr. *Porteleky* László és *Maros* György. Az iskola vivásban dr. *Margócsy* Miklós volt a győztes. A versenyvivásban részt vettek: Achim Károly, Bartay Oszkár, Faragó Mátyás, Fischer Salamon, Grósz József, dr. Margócsy Miklós és Rasofszki Emil. Szép küzdelem s kitartó vivás után a verseny első győztese *Faragó* Mátyás lett, ki az egyesület ezüst érmét, a csabai hölgyek tiszteletdiját, két lovasdisztárgyat nyert, mig a második dijat, az egyesület bronz érmét *Bartay* Oszkár vitte el. A versenyek végeztével nagy vivóakadémia volt, amelyben *Iványi* Gyula, dr. *Porteleky* László, *Fein* Marcell, dr. *Ursziny* János, *Dusbaba* Vilmos, *Bartay* Oszkár és *Margócsy* Miklós mutatták be müvészi vivásukat. A szép sportünnepet lakoma zárta be, a vendégek tiszteletére, amelyen számos felköszöntőben ünnepelték a verseny résztvevőit.

⁂ **Dijlovaglási és dijugratási versenyek.** Az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* és a *Budapesti Tattersall Részvénytársaság* a Tattersall versenypályán dijlovaglási és dijugratási versenyeket rendez. A verseny rendező bizottsága élén Zoltán Elek nyugalmazott altábornagygyal mindent megtett, hogy a verseny a legfényesebben sikerüljön. Készpénzdijakban 7806 korona áll rendelkezésre, azonkivül 20 értékes tiszteletdij is ki van tüzve, melyeket ő felsége a király, főhercegek, minisztériumok s több sportegyesület adományoztak. A versenyen a hadsereg és az urlovasok legkiválóbbjai vesznek részt.

⁂ **A pozsonyi tornaünnep.** A *Magyar Tornaszövetség* által a pünkösdi ünepek alkalmával *Pozsony*ban tartandó ünnep iránt ugy a fővárosban, mint a vidéken nagy az érdeklődés. Az ünnep részletes müsora a következő:

I. nap. Pünkösdvasárnap délelőtt. A Pozsonyi Tornaegyesület zászlószentelő ünnepe a koronázási dómban. Délután: Az összes tornászok (eddig 300 jelentkezett) kivonulása zászlók alatt katonazene mellett a városon át a versenytérre, amelyet az urlovasok e célra átengedtek. Lesz ott: zászlók megkoszoruzása, szabadgyakorlatok, minta csapattornázás, sikfutás 100 méterre, szövetségi főverseny, nyujtó-korlát-, rudugrás, diskos-votés és füleslapdajáték.

II. nap, pünkösd hétfő délelőtt: 804·5 mtr. sikfutás (zártverseny), sulydobás távolba, magas ugrás, gerelyvetés és füleslapdajáték. A versenyeknél mérvadók a tornaszövetség szabályai:

A pozsonyi hölgyek buzgósága, egyes pozsonyi intézetek és a szövetség áldozatkészsége folytán igen szép dijak vannak a nyerendő érmeken felül kitüzve. Az ünnepély fővédnöke dr. *Berzeviczy* Albert, elnök *Taller* Pál pozsonyi polgármester. Meghivót kaptak az ünnepélyre: *Szilágyi* Dezső, Pozsony város képviselője, báró *Atzél* Béla, a Park-Klub igazgatója s az ujabb nagyszabásu sporttelep tervezője, dr. *Gerenday* György, az athletikai-szövetség és dr. *Krasznay* Ferenc, a m. athletikai klub elnöke, akiknek megjelenése az ünnepélyen biztosra vehető.

Budapesti tavaszi lóversenyek.

— Nyolcadik nap. —

Budapest, május 18.

A szerencsés Königswarter-istálló ujabb diadala jellemzi a mai napot. *Pilátus* győzelme a Károlyi Memoriálban nemcsak 30,000 koronával tette gazdagabbá az istállót, hanem garanciát nyujtott arra, hogy ez a Saraband-csikó minden klasszikus versenyben félelmes ellenfele lesz kortársainak, sőt ma már konstatálni lehet, hogy *Pilátus* az 1900-iki derby legreálisabb kandidátusa. Még az idei derbyt sem futották le, mig *Pardon* és *Bonvivant* nem nyerték el a kék szalagot, az istálló már a jövő évi derbyre bátran aspirálhat. Ilyen szerencsője még Blaskovich Ernőnek sem volt. Az ő egyetlen *Kincsem*je sokat összenyert győzelmeivel, de mi az a mostani gazdag dijazásu futamokhoz képest, aztán báró Königswarternek nem egyetlenegy négylábu üdvöskéje van, hanem több. Alig nyerte meg *Bonvivant* a Trial Stakest, *Pardon* a Király-dijat, jött utánok *Áruló* a 10.000 koronás államdijjal, most pedig *Pilátus*, vasárnap pedig ujból *Bonvivant*ra kerül a sor, melynek az Alagi-dij lesz biztos zsákmánya. Aztán jön a bécsi, majd a hamburgi derby, előreláthatólag az előbbit *Pardon*, utóbbit *Bonvivant* fogja megnyerni.

Mikor a győztes *Pilátus*t a mázsálóhoz vezették, sokan üdvözölték a szerencsés sportsmant, aki oly egykedvüen fogadta a gratulációkat, hiszen az efféle sikerekhez hozzá van már szokva.

Az Andrássy grófnak gyönyörü szép kancája *Lili* nem felelt meg a hozzá füzött várakozásnak, csak harmadik lett. Lehet, hogy a hosszas vesztegtés a startnál befolyással volt az eredményre. E körülmény azonban *Pilátus*ra nem vonatkozik, mely kétségkivül legjobb lova volt a mezőnynek. Jól futott báró Springer *Culture*ja, mely az utolsó pillanatban gyönyörüen tört előre.

Az idő szép volt, a közönség kicsiny. A versenyen *Darányi* Ignác földmivelési miniszter is jelen volt.

A részletes eredmény a következő:

I. **Eladóverseny.** Dij 2000 korona. Távolság 1400 m. Herceg Schwartzenberg **Áldomás** (Barker) első. Mr. Dorrit Fortélyja második. Mr. Duke Liebigje harmadik. Azután Valaki, Vilmos, Mirko, Berenice. Itélet: Könnyen 1 fél hoszszal első, 2 hoszszal harmadik. Totalizatőr: 5 : 34. Helyrefogadások: I. 25 : 79. II. 25 : 40.

II. **Árok dij.** Dij 3000 korona. Távolság 2000 m. Péchy A. **Casqueje** (Poole) első. Geist G. Bokrosja és Angerni ménes San Salvatoreje holtversenyben második. Itélet: Könnyen 2 hoszszal első, holtverseny a másodikhelyre. Totalizatőr: 5 : 24.

III. **Gödi handicap.** Dij 4000 korona. Távolság 1600 méter. Gróf Sternberg **Mornyja** (Rumbold) első, Mr. Dorryt Simbachja második, gróf Andrássy T. Forgója harmadik, azután Gonosz, Consort, Cassiopeia, The Winnings, Dainty, Alfréd, Giosa, Arod. — Itélet: Könnyen 1 hoszszal első, fejhoszszal harmadik. Totalizatőr: 5 : 18. Helyrefogadások: I. 25 : 39. II. 25 : 65. III. 25 : 66. Morny ellen óvást emeltek, mert a startnál ujra nyergelték, de az óvást elvetették.

IV. **Gróf Károlyi Gyula emlékverseny.** 3200 korona. 1000 méter. Báró Königswarter H. **Pilatus** (Adams) első, báró Springer G. Culture második, gróf Andrássy T. Lili harmadik, azután Malice, Ritka II., Algier, Carma, Max. Itélet: Biztosan 1½ hoszszal első, 2 hoszszal harmadik. Totalizatőr: 5 : 11. Helyrefogadások: I. 25 : 34, II. 25 : 60, III. 25 : 38.

V. **Nyeretlen kétévesek versenye.** Dij 3000 korona. Távolság 1000 méter. Geist G. **Szomoruja** (Sharpe) első, Mr. Dorryt Claretteje második, Dreher A. Betrügerje harmadik. Azután Derude lohe, Berceuse, Madame, Tadjata, Li-Hu-Csang, Balschara, Melfitano, Forgó II., Lady May. Itélet: Küzdelem után fejhoszszal első, három hoszszal harmadik. Totalizatőr: 5 : 76. Helyrefogadások: I. 25 : 60. II. 25 : 45. III. 25 : 42.

VI. **Kétévesek eladóversenye.** Dij: 2000 korona. Távolság: 900 méter. Mr. Silton **Róma**-ja (Adams) első, gróf Károlyi A. Tiamo-ja második, báró Adrien Megaera-ja harmadik, azután Elluci, Winifred, Golden Lock, Harvestmaid, Fonyód, Julis, Cleopatra és Karmester. Itélet: Könnyen két hoszszal első, két hoszszal harmadik. Totalizatőr: 5 : 24. Helyrefogadások: I. 25 : 96. II. 25 : 108.

VII. **Handicap.** Dij 3000 korona, Távolság 1000 méter. Gróf Festetich T. **Eclair**ja (Park) első, gróf Pejacevich A. Diszpolgárja második, lov. Lederer S. Ladroja harmadik. Azután: Ravachol, Vigécz. Ifjasszony, Gehstvira, Vert-Vert, Ilis, Verites, Részes, I. Lauderdale. Itélet: Biztosan 3 hoszszal első, nyakhoszszal harmadik. Totalizatőr: 5 : 65. Helyrefogadások: I. 25 : 152, II. 25 : 146, III. 25 : 69.

VIDÉK.

— (**A szerémi főispán beiktatása.**) Vukovárról jelenti egy táviratunk, hogy *Jurkovics* Péter szerémi főispánt tegnap iktatták be a lakosság élénk részvételével. Az ünnepségen ott volt *Cseh* Ervin miniszter, Jurkovics hivatali elődje, a szomszédos Veröce, Belovár és Pozsega vármegyék, továbbá Eszék és Zimony városok, a szlavoniai kereskedelmi kamara és a szerémmegyei törvényszék képviselői. Délben a főispán 400 terités ebédet adott.

— (**Görög-keleti egyházi kongresszus.**) Nagy-Szebenből táviratozzák nekünk, hogy a görög-keleti metropolitai konzisztórium ülésére, amely a rendkivüli egyházi-nemzeti kongresszus előmunkálataival fog foglalkozni, *Mocsonyi* Sándor, *Musta* arkhimandrita és *Hamsa* arkhimandrita Szebenbe érkeztek. A *király* tudomásul vette a kongresszusnak május 28-ára történt egybehivását.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Sajtópör.** Mikor *Várkonyi* István esete foglalkoztatta az egész sajtót, a *Népszava* német kiadásában cikk jelent meg, amely az esettel foglalkozva, a rendőrséget is megtámadta. A rendőrség a főügyészség által sajtópört indittatott a cikk szerzője ellen. Szerző azonban nem jelentkezett és igy a sajtóbiróság a szerkesztőt, *Tóth* Imrét vonta felelősségre. A mai tárgyalásra azonban, melyen *Zsitvay* Leó elnökölt, a védő, dr. *Gál* Jenő magával hozta a cikk szerzőjét is, *Pollacsek* József személyében. Pollacsek annak idején a sajtóügyi vizsgálóbiró előtt is jelentkezett mint szerző, de a sajtóbiróság nem fogadta el őt szerzőnek és a fokozatos felelősség elve alapján

idézte be *Tóth* Imrét. A tárgyalás egyedüli érdekessége a szerzőségi kérdés körül kifejlődött vita volt. A védő utalt arra, hogy a sajtóügyi vizsgálóbiró előtt Pollacsek jelentkezett szerzőnek, de visszautasították azzal, hogy *Strohman*. Jelen van Pollacsek ma is, kéri kihallgatását, mert el akarja vállalni a szerzőséget. A törvényszék a védő kérését azzal a megokolással utasította el, hogy a szerzőségi kérdésben a vádlevél kézhez vevése után kellett volna felebbezéssel élni. A védő a határozat ellen semmiségi panaszt jelentett be. A vádlott szerkesztő kihallgatása után *Schneider* királyi alügyész mondotta el vádbeszédét. Dr. *Gál* Jenő védőbeszédében érdekes adatokat ismertetett a rendőrségnek a Várkonyi-ügyben tanusitott magatartásáról. A bécsi Oberlandesgericht többek közt egyszer valóságos rekriminációt intézett a budapesti törvényszékhez azért, mert a rendőrség három nappal azelőtt, hogy az illetékes törvényszéknél Várkonyi ellen eljárás indult volna, már Várkonyi kiadatását kérte. Ezek után az esküdtek 8 szóval 4 ellen *felmentették* a vádlottat, 12 szóval kimondva egyuttal a becsületsértést is. A törvényszék felmentő ítéletében a kincstárt kötelezte a perköltségek megtérítésére.

§§ **Revolveres apa.** A londoni bíróság elé páratlan ügy került legutóbb. Egy Kertham Róbert nevü ötvenöt esztendős sheffieldi polgár egy napon azon kapta rajta a lányát, aki a festő-akadémia növendéke, hogy Ámor szobráról aktot rajzol. Ez a „frivolság“ olyan éktelen dühre gerjesztette a prüd angolt, hogy először is tombolva rohant el hazulról egy korcsmába, s ott hirtelenében méretlenül öntötte magába a whiskit és a brandyt és csak néhány óra mulva tért haza. A lánya akkor ott ült a kandallónál és olvasott. Rátört és orditva kérdezte, hogy az ő lánya-e még vajjon. Rémülten biztositotta a lány, hogy igen, s hogy szereti és tiszteli, de a lerészegedett apa alig hallgatott rá, hanem revolvert rántott elő és ezekkel a szavakkal:

— Nem, te nem vagy többé a gyermekem! — elsütötte kétszer a fegyvert.

Az egyik golyó a boldogtalan leánynak a bal arcába furódott és szétzuzta az állát. Az esküdtek ezt a rettenetes apát, aki ennyire aggódott a leánya erkölcseért, hét esztendei fegyházra ítélték.

§§ **Tiz év multán.** Egy csalásra épitett szövetkezet alapitói, igazgatósági tagjai és ügynökei kerültek ma a büntető törvényszék elé. Közel *tiz esztendeig tartott*, mig a dolog idáig fejlődött. Addig egy páran meg is szöktek, hogy az igazságszolgáltatás kezét elkerüljék. A *Magyar Hitel- és Takarékszövetkezet* 1886-ban alakult meg és eleinte sehogy sem fejlődött. Mert pénzalapja nem volt, akik pedig tagoknak beléptek, többnyire a legnagyobb pénzzavarban voltak, s csak azért jegyeztek üzletrészeket, hogy mindjárt kölcsönt kapjanak. Igy történt aztán, hogy az igazgatóság ugyan nyakra-főre megszavazta a kölcsönöket, de ezeket vagy egyáltalán nem, vagy töredékesen folyósitotta. Igy csalták a világot a szövetkezet illusztris vezetői, akiknek az volt a törekvésük, hogy a tagdijakat minél nagyobb mennyiségben zsebre vágják. Néhány évig tartott ez a spekuláció, de egyszerre aztán özönével érkeztek a panaszok a törvényszékhez. Megindult a vizsgálat, s megtörtént a tömeges vád alá helyezés. A vádhatározat megjárta mind a három fórumot, s a Kuria vád alá helyezte *Weisz* József vezérigazgatót, dr. *Weisz* Miksa szövetkezeti ügyészt, *Singer* Antal Jakab, *Weltner* Miksa, *Böhm* Jakab, *Goldschmidt* Lipót és *Mandl* Vilmos ügynököket. A tárgyalást, amely előreláthatólag három napig fog tartani, az esküdtszéki teremben tartják *Haupt* Albin biró elnöklete alatt. A vádhatóságot dr. *Pataky* Gyula kir. alügyész képviseli. Védő dr. *Nagy* Dezső, dr. *Wolf* Vilmos, dr. *Weisz* Ödön, dr. *Kisfalvi* Rezső, dr. *Breuer* Miksa és dr. *Nagy* Emil

A törvényszék először *Weisz* Józsefet, a szövetkezet volt vezérigazgatóját hallgatta ki, majd a szövetkezet általános viszonyaira nézve hallgatták ki utánna a többi vádlottat. *Weltner* Miksa a szövetkezettől fix fizetést huzott mint hivatalnok, de ezenkivül ügynöki szolgálatai fejében minden szerzett uj tag után 25 krajcár proviziót is. Azután *Singer* Antal Jakab, *Böhm* Jakab, *Goldschmid* Lipót és *Mandl* Vilmos, a társaság üzelmeiben résztvett ügynökök a tagok szerzésének módjáról adtak felvilágositást. Dr. *Weisz* Miksa ügyvéd azt vallotta, hogy ő nem volt jogtanácsosa a szövetkezetnek, csupán az átadott követelésének perlését végezte teljes jóhiszeműséggel.

A bíróság ezután áttért az egyes csalási esetek részletes tárgyalására. Elsőnek *Weisz* Józsefet hallgatták ki. A törvényszék délután 3 órakor holnap délelőttre halasztotta a tárgyalás folytatását.

§§ **Tiz gyermek — enyhitő körülmény.** *Blum* Róbert szocialista agitátort és a *Volkswille* szerkesztőjét csak azért itélte el a temesvári törvényszék sajtóügyi vétség miatt olyan enyhén *egy havi fogházra*, mert *tiz gyermeke van*. *Blum* politizált a Temesváron megjelenő *Volkswille* cimü szociáldemokrata lapban, a nélkül, hogy kauciója lett volna. Perbe fogták és Blum a törvényszék előtt előadta, hogy a cikkeket a *Grossbecskereker Wochenblatt*ból vette át. Azért mégis elitélték. A temesvári tábla ezt az itéletet megerősitette s ma a Kuria is *Sebestyén* Mihály előadása alapján.

§§ **A nagy-szebeni Kapdebo-pör.** A nagyszebeni törvényszék előtt tegnap megkezdett végtárgyaláson a vádlottak kihallgatása alkalmával kiderült, hogy a két Kapdebo testvér az üzlet brutto vagyonából tetszése szerint vett ki pénzt saját használatára. *Kapdebo* Mihály tudta, hogy mindinkább passzivákkal dolgoznak. Kapdebo Péter azt mondja, hogy ő eleinte helytelenitette a tőzsdejátékot, utóbb azonban befejezett ténynek tekintette. Kapdebo Mihály kihallgatása alkalmával az is kiderült, hogy a cég a záloglevelek és kötvényeket nem bizományba kapta, hanem csak mint meghatalmazott bizalmi emberek vették át azokat. Az értékeket elzálogositották és saját céljaikra használták fel a kapott pénzt. Kapdebo Péter vallomása ellentmondásban van azzal a ténynyel, hogy a nagyszebeni takarékpénztárhoz intézett leveleket éppen ő irta, holott ő ugy akarja föltüntetni magát, mint aki semmiben sem vett részt.

TÁVIRATOK.

Bécs, május 18. Hosszu idő óta ma volt Bécsben az első liberális ünnep. A főváros előkelő polgársága, számra vagy ezeren, megülte a birodalmi népiskolai törvény megalkotásának harminc éves jubileumát. Az ünnepi beszédet *Furnisz* tanár mondotta. A közönség zajos ovációt rendezett *Kopp* képviselő és *Fil.ppovics* tanár mellett.

Braunschweig, május 18. A *Kurstadt* Rudolf cég áruházának tegnapi égésekor öt munkásnő a lángok között halt meg, egy segéd is belehalt sebeibe. Igen sokan sulyosan megsérültek. (*nwt.*)

Lemberg, május 18. A *Katolicki* cimü ujságnak táviratozzák Varsóból, hogy a *Kurier Varsovski* letartóztatott szerkesztőjét négy évi kényszermunkára és számkivetésre itélték.

Prága, május 18. A *Národni Listy* jó forrásból arról értesül, hogy báró *Gudenus* alsó-ausztriai tartományi marsall a tartománygyülési ülésszak berekesztése után, tehát még ebben a hónapban *lemond állásáról és mandátumáról*. Ezt a lemondást kapcsolatba hozzák *Gudenus*nak *Heiterer-Schaller* közigazgatási bíróval fölmerült ügyével és gróf *Schönborn* Frigyes közigazgatási birósági elnök minapi nyilt levelével.

Vilmos császár pohárköszöntője.

Wiesbaden, május 18. A Miklós cár tiszteletére adott ebéden *Vilmos* császár felköszöntőt mondott.

A tószthoz — ugymond — melyet minden évben teljes szivből mondok a cár egészségére, ma szivből jött szerencsekivánatomat csatolom az ő kezdeményezéséből létrejött konferencia kezdetéhez. (Az orosz nagykövethez fordulva.) Tisztelt gróf! Kivánom, hogy Staal bárónak és Münster grófnak, a két kipróbált és tapasztalt államférfiunak sikerüljön a régi tradició alapján, mely házamat ő felségével és a német népet az oroszszal egybefüzi, a császár által és általam mindkét urnak adott egybehangzó utasitásoknak megfelelőleg az értekezletet ugy vezetni, hogy az eredmény a császárt kielégitse. Ő felsége hurrá!

Az osztrák ellenzéki pártok.

Bécs, május 18. Ma kiadott kommüniké szerint a német ellenzéki pártok bizalmi férfiai a nemzeti politikai követelések tervezetének szerkesztése céljából majdnem egész nap üléseztek. Délután a német haladó- és a német néppárt Bécsbe érkezett tagjai előértekezletre gyültek egybe, amelyet holnap folytatnak.

Bécs, május 18. Az ausztriai németek nemzetiségi követeléseiket nem fogják pünkösdkor közzétenni, mert a bizottság még e héten nem készül el munkájával.

Oroszország Khinában.

London, május 18. A *Times*nak azt jelentik Pekingből e hó 17-iki kelettel, hogy *az orosz követ nem akarta átvenni azt a jegyzéket*, amelyben a khinai kormány kijelenti, hogy *nem engedi meg az orosz vasutnak Pekingig való kiépitését*. Khina — mondja a távirat — *kénytelen lesz nemsokára engedni Oroszország presszziójának*, hacsak más hatalom nem támogatja. Annak az angol politikának, hogy északon elejtették a britt érdekeket, az lesz az eredménye, hogy az orosz katonai vasutak nemsokára kiépülnek Pekingig. A khinaiak rendkivül nyugtalankodnak.

London, május 18. *Salisbury* lord, aki tegnap a *Railway benevolent institution* éves lakomáján elnökölt, megnyitó beszédében a khinai vasuti koncessziók körül való versengésre utalt és gunyosan beszélt arról a gondolatról, hogy a britt birodalom érdekeit komoly veszedelemmel fenyegetné az a körülmény, hogy más nemzetek is részt akarnak venni a khinai vasuti hálózat kiépitésében.

Az uj orosz valutatörvény.

Berlin, május 18. A *Wolff-ügynökség*nek jelentik Pétervárról: Az uj orosz valuta-törvényt, amelyet a birodalmi tanács néhány évvel ezelőtt elvetett, aminek az volt a következménye, hogy a pénzügyminiszter a mostani aranyvalutát a birodalmi tanács megkerülésével, pusztán a cár jóváhagyásával léptette életbe, május 11-ikén a birodalmi tanács is elfogadta, de hivatalosan még nem hirdették ki.

A bolgár szobranje.

Szófia, május 18. *Ferdinánd* fejedelem aláirt egy dekrétumot, amelylyel a szobranjet május 16—28-ikára rendkivüli ülésszakra hivja össze.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, május 18. A mezőgazdasági és nemzetgazdasági érdekeknek a kereskedelmi szerződések megkötésénél való megóvására alakult *osztrák központi* testület ma *Gudenus* tartományi marsall elnöklete alatt tartotta első rendes, teljes ülését. Több határozatot hoztak, többek közt az őrlési forgalom fenntartása ellen, a bianco határidőüzletek ellen, a magyar gabona mindennemü tarifája ellen.

Bécs, május 18. A *magyar cukoripar részvénytársaság Rothschild* S. M. bankháza utján részvényeinek a bécsi tőzsde hivatalos árfolyamjegyzékében való jegyzéséért folyamodott a bécsi tőzsdekamarához.

Berlin, május 18. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyszázalékos magyar aranyjáradék 100.25. Magyar koronajáradék 97.30. Osztrák hitelrészvény 223.50. Osztrák-magyar államvasut 154.25. Déli vasut 27.—. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.70. Buschtiehradi —.— Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, május 18. Árfolyamok májusra. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 223.50. Osztrák-magyar államvasut —.—. Déli vasut 26.80. Osztrák arany —.—, Olasz járadék 95.45. Laura-kohó 257.90. Harpeni 204.—. Discont 198.50. Alpesi —.—. Bécsi bankegyesület 140.90. Csöndes.

New York, május 18. *Liszt* helyben 2.85. *Buza* májusra 81.1/8, juliusra 78.5/8, szeptemberre 77.4/8. *Tengeri* májusra 40.—.

Chicago, május 18. *Buza* márciusra 70.6/8. *Tengeri* májusra 33.—.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

H. V. *Budapest.* Bizony, bizony, nincs igaza. Az egész vonalon nincs. A levele arra vall, hogy határozott talentuma van az irásra, ámbár nem az a mestersége. De sok, sok tévedés van a levelében, mert ugy látszik, haragszik. És Pasteur, bár nem volt orvos, nagyon, nagyon rászolgált arra, amit róla irtunk. Az a jelző illeti meg. Egészen öntudatos dolog az. Még sokan fogják leirni, sokszor. És mindig igazuk lesz. És tovább menve, kérem, méltóztatik bizonyára tudni, hogy a kollegialitás is törvény.

W. I. *Zala-Egerszegen.* A koronázási évfordulóra alkalomszerü költeményt csak egyet ismerünk, Endrődi Sándortól, ez azonban iskolás leánynak hosszu a betanulásra. Szerezze meg azonban *Pósa* Lajos *Haza és Szabadság* és *A szabadság hősei* cimü költeménykötéteit (a Filléres Könyvtárban jelentek meg s áruk 25—25 krajcár), abban több olyan hazafias verset talál, melyet a kis leányka a koronázási évfordulón elszavalhat. Az ajánlott könyveket megkaphatja ott is akármelyik könyvkereskedésben.

Katonaorvos-növendék. 1. A folyamodványok a cs. és kir. közös hadügyminisztériumhoz (Bécs) intézendők. 2. Melléklendők: születési és szegénységi bizonyitványok, az index másolata és egy nyilatkozat, amelyben kötelezi magát, hogy a három éven át élvezett 300—300 frt miniszteri segély ellenében, öt évig szolgál a hadseregben, mint orvos. 3. Negyedéves részletekben. 4. Elég jókor folyamodik, ha akkor adja be a kérvényét. 5. A kötelezettség alól csak ugy mentheti föl magát, ha a segélyt visszafizeti.

G. E. 1. Méltóztassék egyenesen Endrődi Sándorhoz fordulni. Lakása; IV. Havas-utca 7. szám. 2. Azokat az előléptetéseket mintegy három héttel ezelőtt közölte a *Budapesti Napló*.

T. B. *Apostag.* Sajnáljuk, de nem adhatjuk.

Pataki. 1. Olyan nevü pénzintézetről nincs tudomásunk. Nem találtuk a *Pénzügyi Compass*ban sem, ahol pedig minden pénzintézet föl van sorolva az országból. Talán hibásan irta meg a cimét. 2. A válópört ügyvéd utján is folytathatja. Ezért nem kell hazajönnie. 3. A vallás- és közoktatási minisztertől kaphat kivételes engedélyt, hogy az államtudományi államvizsgát a tanfolyam nyilvános hallgatása nélkül letehesse, de csak azzal a föltétellel, hogy a jogtudományi államvizsgát is letegye.

KÜLÖNFÉLÉK.

Ninon dalaiból.

A mi szerelmünk soha el nem muló,
A mi szerelmünk örökkévaló.
A mi szerelmünk nem egy percnyi ábránd,
A mi szerelmünk drága, hű való.

Á mi szerelmünk boldogító álom
S mi álmainkból fel nem ébredünk,
Tovább álmodjuk ott is, akkor majd,
Ha a halál lefogja két szemünk!

Virágok nyílnak sírjaink felett is,
Rólunk csacsognak majd a madarak,
Ha párjukat tanítják énekelni,
Ha álmodoznak sűrű lomb alatt.

A mi szerelmünk az a sarki csillag,
Amely örökké egyformán ragyog;
Én nem tudom, hogy mi a mi szerelmünk,
Csak azt tudom, hogy én boldog vagyok.

Csak azt tudom, hogy gyönyörüség élni,
Csupa verőfény, derü a világ,
Csak azt, hogy a csók üdvözítő, édes,
Hogy nekem is nyílt mindenütt virág.

Csak azt tudom, ha kart karba öltve
Dalolva járunk erdőn, réteken,
Odaszorítom két kezem szivemre,
S a mennyországot ottan érezem.

Csak azt tudom, hogy örömömbe néha
Virágaim közt sírva fakadok,
Csak azt tudom, hogy tele van a szivem.
Én tudni, többet nem is akarok . . .

Szentessy Gyula.

┼ **Az uj ígéretföldje.** Mikor három esztendővel ezelőtt Klondike mesés aranygazdagságát felfedezték, a világ minden tája felől majdnem 60.000 ember csődült össze, hogy szerencséjét megtalálja. Amerikai és angol mérnököket küldtek ki a merész vállalkozók, vajjon lehetséges-e Skagway és Dyeaben meg Pyramid Harbourban végzett tanulmányok szerint a tengerpartot a vidék hegyszorosaival összekötni. Neves mérnökök voltak köztük, de egyetlenegynek kivételével mind azt mondták, hogy a szorosok egyikén se lehetséges az átkelés. Ez az egy E. C. Hawkins volt, a mostani Alaska-vasut jelenlegi főmérnöke és vezérigazgatója. A vonalnak legnehezebb része a Skagwayból a Fehér-szorosig vezető utrész volt. De megoldották ezt a nehéz feladatot is és ma már naponta két vonat közvetiti a forgalmat ezen a csaknem négyszázalékos emelkedésen. Egész télen mintegy kétezer ember talált itt munkát s miután most már az időjárás is kedvezőbb, a munkát kétszeres erővel folytatják. A munkát most a szoros tetejéről a Selkirh-erődig végzik serényen s az építés legnehezebb részét már befejezték. A Skagway és a szoros között közlekedő vonatok nagy anyagmennyiségeket és szerszámokat hoznak a munkához. Huszonhárom mértföld most már készen van. Ezzel a vonal a Fehér-szorosan már 3·5 mértföldel tovább jutott. Magában a szorosban, amely Alaska és Brit Columbia között a határt alkotja, a vasut a 2865 lábnyi magasságot éri el. Fenn a tetőn a vasut szorosan a meredek hegyek mellett vezet el. Skagwayban ujabb kikötőket létesitenek, ugy, hogy a vonatok legközelebb már közvetlenül a hajókból veszik át a szállitmányokat. A vasut egy londoni banknak a pénzén épül. A Fehér szorosan át való utazásnak kényelmes vasuti kocsiban párja nincs. Meredek sziklaszorosok, kiálló szirtek, amelyeket a vasut megkerül, alagutak, amelyeken átrobog; száz meg száz, 1000 méternyi magasságból lezuhanó vizesés, amelyek ugyanolyan magasan fekvő jégmezőkről valók, mindez megragadó képet nyujt. És ez a vasut terméketlen vidéken, 1000 mértföldnyire a legközelebbi vasuti állomástól, 4000 mértföldnyire az anyagot szolgáltató helytől épült. A trans-andesi vasuttal Peruban hasonlitották össze, de a teknikus szakértők azt állitják, hogy a Fehér-szoros vonala sokkal érdekesebb amannál. Biztosra fogható, hogy a vasut junius 1-ig a Bemett-tóig elkészül. Ezen a tavon aztán lesz elég gőzhajó, amely az utasokat és az árukat egy csomó tavon keresztül a Yukon-folyamon viszi lefelé. A vasutnak tovább épitése a Bemett-tótól a Selkirk erődig is biztositva van már. A Fehér-szoros és Yukon-vasut vállalkozói nemcsak Alaska gazdag ásvány- és fémkincseinek kiaknázását, hanem egyuttal az északi brit területek gazdasági viszonyainak javitását is kitüzték céljokul. A nyugoti földgömb északi részét idáig még nem igen kutatták fel, mig a keleti félteke ugyanaz alatt a szélességi fok alatt meglehetős gazdagság található. Skagway Szent-Pétervárnál és Krisztiániánál délebbre fekszik, a tél korántsem olyan kemény, mint az európai oldalon. Meg vannak győződve arról, hogy tiz év mulva Alaska a maga gazdagságából is meg fog élni s a bányák fejlesztésével milliók jutnak majd jó keresethez.

*

┼ **Balzac nyomoráról.** Születésének századik évfordulója alkalmából fölelevenitenek néhány jellemző és vidám esetet Balzac életének abból a részéből, amikor a modern társadalmi regény megteremtője igen nagyon szegény legény volt. Az élettel való marakodásáról hü képet ad például egy levél, amelyet 1839. november 2-ikán irt:

> Borzalmas kinokat szenvedtem át — irja — szinte képtelen vagyok elmondani önnek erről egy-két szót. Kétszer annyira voltam, hogy kenyerem, gyertyám és papirom sem volt. Ugy hajszoltak a végrehajtók, mint egy nyulat, vagy még annál is különbül. Most itt vagyok Jardiesban, egyedül, mindenkitől elhagyatva . . .

Egy 1840. február havában keltezett levélben a következő passzus olvasható:

> Ön tehát nem akart többé irni nekem, mert olyan ritkán kapott tőlem levelet. Igen, ritkán küldtem levelet, mert nem volt mindig bélyegem és ezt nem akartam önnek bevallani. Ennyire fajult el az én nyomorom és még tovább is. Ez szörnyüséges és nagyon szomoru, de igaz. Igen, napokat éltem át, amikor büszke voltam, ha egy zsemlyét ehettem a boulevardokon!

Egyszer Balzac már ágyban feküdt. Nem birt aludni, mert nem volt pénze. És reggel egy jelentékeny összeget kellett lefizetnie, ha csak nem akart ujra az adósok börtönével megismerkedni. Valami kulcszörgéshez hasonló zajra lett hirtelen figyelmessé. Megforditja a fejét és a holdvilágnál, amely a függöny nélkül való ablakokon áradt be, egy embert pillant meg, aki azon fáradozik, hogy az iróasztalát feltörje. Talán senki sem cselekedte volna az ilyen pillanatban azt, amit ő. Ő tudniillik hangosan felkacagott. A fickó, aki tetten kapva érezte magát, megriadva hagyta abba a munkáját. Balzac csak kacagott, egyre hangosabban kacagott.

— Ugyan min mulat olyan jó! — kiált rá a tolvaj, fenyegető szándékkal közeledve az ágyához.

— Hogy min kacagok! Nagyon egyszerü — felelte Balzac. — Azon kacagok, hogy ön játszva azzal a veszedelemmel, hogy a bagnoba jusson, álkulcscsal belopózik ide és pénzt keres egy olyan fiókban, amelyben én fényes nappal az igazi kulcscsal sem fedezhetek fel egy árva fillért sem.

És ujra kacagott. A tolvaj pedig pirulva sompolygott ki. Olyan meggyőző őszinteséggel hatott rá ez a kijelentés, hogy minden reménye oda lett.

Balzac a későbbi esztendőkben nem csak szenvedélyes játékos volt, hanem a jó borokat is nagyon kedvelte s ha a bor különösen finom volt, akkor nem győzött eleget inni belőle. Egyszer meghivta vacsorára egy gazdag parvenü, valami börziáner, aki a fösvénységéről volt ismeretes. A lakomának vége volt, pompásan füstöltek már a drága szivarok, amikor a házigazda gondos figyelemmel Balzac elé ad tálcán egy nem éppen terjedelmes üveget. Bevezetésül csak ennyit mondott:

— Ez a kis ital harminc esztendős.

Balzac vette az üveget, háromszor egymásután megtöltötte és felhajtotta a poharát. És aztán vissza adva az üveget az ámuló börziánernek, igy szólt:

— Korához mérten bizony nagyon kicsi ez az üveg.

*

┼ **Motoros halottaskocsik.** Az amerikaiak és angolok leghamarabb unnak bele valamibe s szinte mohósággal keresik az ujat. Ezuttal a temetések mai rendjével nincsenek megelégedve. Chicagoban például azt tervezik, hogy a halottaskocsikból és a gyászkocsikból kifogják a lovakat és motorokkal

---

REGÉNY.

MARIETTE.

(3) — REGÉNY. —

Irta: MARTOS FERENC.

— Georgine, hálátlan vagy. Hiszen most is a te érdekedben beszéltem.

Majd hozzám fordult és jelentős tekintettel mondta:

— Ugy-e bár, érti? Mi ketten ma az ő érdekeiket fogjuk szolgálni s azt hiszem, legjobban akkor, ha egy csöppet sem fogunk törődni velök.... ha! ha! ha!

Harsogón kacagott s erős taglejtéssel iparkodott, hogy megmagyarázza nekem a dolgot. Szurós, kiállhatatlanul éles tekintete volt s valahányszor a szemembe nézett, félre kellett fordulnom, mert arcomba szökött a vér.

Georgine a másik fiatal emberrel a zongora mögé ült, ugy, hogy alig láthattuk őket. Kényelmetlenül éreztem magamat, egyedül, magunkra hagyatva ennek a kiállhatatlan gnómnak szomszédságában. Valóságosan gnóm képe volt, torz vonások, széles, folytonosan vigyorgó száj, duzzadt ajkak. Közelebb tolta hozzám a székét, előrehajolt s ugy beszélt:

— Maga persze még egészen idegen a mi társaságunkban és azért némely dolgot talán furcsának fog találni kezdetben, de később beleszokik. Meg aztán ilyen csinos lánynak, mint maga — mert igazán csinos, mondhatom, szakértő vagyok ebben a dologban — szükséges is, hogy elsajátitsa a mi társaságbeli lányaink modorát . . . De addig is figyelmeztetem, hogy egy kis kacérság sohasem árt és kár megharagudni olyasmiért, ami tulajdonképpen gyönyörüséget okoz . . .

A szeme ebben a pillanatban olyan ravasz és alattomos kifejezésü volt, hogy önkéntelenül megborzongtam. Szerencsére pillantásom egy kottára esett, mely nyitva állt a zongorán.

— Ah, „Les filles. de Cadix“ — szóltam hirtelen — Georgine is szokott énekelni?

Meghökkent, aztán élesen fölnevetett:

— Nem kér a jótanácsaimból? Okosan teszi. Tehát — „Les filles de Cadix“, ha ugy kivánja.

— Ön, ugy látszik, nem nagy zeneértő.

— Ellenkezőleg, a csinos fülemiléknek nagy barátja vagyok. Szivesen hallgatom csattogásukat, ha még oly értelmetlen is. És ön . . . ön is szereti a fülemiléket?

Ugy vettem észre, hogy gunyolódik. No hiszen, jó helyen kopogtat. Epés hangon mondtam:

— A nagynéni, az nagyon szereti . . . a sajtot.

(Ez, tudom, hogy illetlen mondás volt, de szavamra, már bizseregtek az ujjaim s olyankor nem törődöm az illemmel.)

— Nagyon kedves . . . az ön nagynénje, — szólt nevetve — csak az a kár, hogy a hugocskáját nem nevette jobban.

Haragosan ugrottam fel, arcom égett a szégyentől. Szomszédom még most is nevezett, hangosan s megfogta kezemet, hogy visszahuzzon a pamlagra. Ijedten, borzadva elkoltottam fel; mintha kigyó ért volna hozzám, hideg, nedves érintés volt.

Georgine zavartan sietett elő, haja kissé kuszált volt, gavallérja a nyakkendőjét igazgatta.

— Mi az, mi történt? Bizonyosan Nusi bántott meg?

— Oh, — nevetett a bátyja, — szót sem érdemel. Még kissé tapasztalatlan, ez az egész.

— Az itélkezést nem rátok bizzuk, — szólt szikrázó szemmel. Hozzám jött s megölelt. — Egyébként nincs szükségünk férfiakra. Kérlek, hagyjatok magunkra.

— Amint parancsolod. A hölgyek ma nagyon idegesek. Szemerédyhez hajolt s nevetve sugott valamit a fülébe, amire mindketten hangosan nevettek. Aztán kimentek a szalonba.

Magunk maradtunk Georginenal. Nagy barátságot kötöttünk. Tiz percig sem tartott s már elhatároztuk, hogy minden másodnap látni fogjuk egymást, ő segit a szobám berendezésénél, együtt tartjuk a zsurjainkat, együtt megyünk bálba, elmondjuk egymásnak, ha szerelmesek leszünk, részt veszünk egymás esküvőjén s megirjuk egymásnak a mézes heteink történetét. Forró csókkal bucsuztunk el, amikor már egészen besötétedett. A fiukat Georgine büntetésben hagyta. Nem láttuk őket többé.

Otthon még sokáig gondolkoztam a nap történetén. Feltártam az ablakot s kibámultam az éjszakába. Gyönyörü holdvilágos éj volt, az utcák lenn ezüstösen ragyogtak, a hatalmas paloták, mint óriás fekete árnyak meredtek a csillagok közé. És kihajolva ablakomon, ugy éreztem, mintha nagy hadvezér volnék, ki maga előtt látja a csatatért s érzi hatalmát, melylyel meg tudja hóditani. Pedig mélyen lenn a fal tövében, a sarokba huzódva, mint szennyes piciny folt a fehér márványon didergett egy borzas szőrü kutya, kivert, elhagyott szegény állatocska. Nagyon sajnáltam és szerettem volna segiteni rajta, de olyan messze volt és olyan mélyen, hogy nem mertem e miatt fölzavarni a háziakat. És nem gondoltam arra, hogy az én nagy hatalmam, ime, még arra sem elég, hogy egy borzas szőrü, elhagyott kis fekete kutyát megmentsen a pusztulástól.

December 5.

Ma részt vettünk Georgine zsurján. Azt hiszem, ez a zsur forduló pont lesz életemben. Megismertem valakit, aki . . . De kezdjük a kezdetén. A kezdet ugyan kissé unalmas volt, mert a Buzáth lányokkal kellett társalogni. A Buzáth lányok hárman vannak, mindnyájan sápadtak, soványak és selypitve beszélnek.

(Folytatása következik.)

pótolják a lóerőt. Több más amerikai város is követni akarja ezt a példát és néhány vállalkozó meg is szerezte már a szükséges berendezéseket. Most már Londonban is rászánta magát egy temetésrendező vállalat, hogy ugyanigy cselekszik. Azt tartják ugyanis Londonban, hogy a gyászmenet nem haladhat már olyan lassu lépésben a temetőkhöz, mivelhogy a temetők nagyon messze vannak, s azonkivül a temetések nagyon zavarják a közlekedést. Néhány amerikai városban a gyorsabb menetet már be is hozták. A motoros halottas kocsi számára egyébként egészen uj formát találtak ki. A koporsó szekrénye hosszas ovális alaku alapon áll. Belső része világosabb szinü lesz az eddigi feketénél, olyas szelid barna, s a koporsót üvegen át lehet majd látni. A kocsi szerkezete alacsony, erős; világos szine lesz, a motor teljesen acélból való. A pneumatikkerekek átmetszete harminc hüvelyk.

*

+ Apró párbeszédek.

Kalapkereskedésben.

— Kisasszony, találtam itt egy félrecsapott ötvös kalapot...

— Tegye ki a kirakatba és irja mellé, hogy *Legujabb párisi minta.*

*

Szobalány: Nagyságos ur, egy ur van a szalonban, beszélni szeretne...

A nagyságos ur: Jól van, kinálja meg székkel.

Szobalány: Székkel? De minden butorért jött... s a végrehajtó...

*

A kis Pali: Néni, miért esik az eső?

A néni: Hogy minden friss és viruló legyen.

Pali: Ugy-e azért hagyta otthon a néni is az esernyőjét?

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Osztrák-Magyar Bank. A jegybank főtanácsa ma tartott ülésén, mint azt tegnap jeleztük, a kamatlábat egy fél százalékkal leszállitotta. Holnaptól kezdve tehát a váltók és értékpapirok leszámitolásánál a kamatláb 4½%, az állami járadék- és bank záloglevél-kölcsönökre 5%, más értékpapirokra 5½%.

A jegybank állása május 15-én a következő volt: Bankjegyforgalom 654,566.000 forint (—17,061.000 forint), ércértékkészlet: 507,890.000 forint (+ 1,176.000 forint), váltótárca: 160,162.000 forint (— 24,112.000 forint), lombardüzlet: 21,422.000 forint (— 711.000 forint), adómentes bankjegytartalék 62,404.000 forint (+ 18,948.000 forint.)

A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársaság e hó 19-iki közgyülésére vonatkozólag a mai napi lapok azt közölték, hogy a részvénytársaság magyar és osztrák csoportjának tagjai között a közgyülés napirendjére kitüzött tárgyak fölött egyezség jött volna létre. Ezt a hiresztelést, mint a *Hircsarnok* irja, a magyar csoport légből kapottnak nyilvánitja és hozzáteszi, hogy a magyar csoport az ellenkező érdekükkel még csak tárgyalásokba sem bocsátkozott.

Az Országos Iparegyesület butor- és rokonipari szakosztálya *Gaul* Károly ügyvezető-elnök elnöklete alatt ma igen látogatott ülést tartott, amelyen a főváros környékéről, *Ujpestről*, *Kispestről*, *Erzsébetfalváról* és *Százföldről* is igen sokan megjelentek. Dr. *Horváth* János *a butoripari hitel- és raktárszövetkezet alakításáról* tartott előadást. Dr. *Horvát*h butor-iparosaink bajait négy pontban foglalta össze: 1. *Bécs versenye*, 2. *tőkehiány*, 3. *tulprodukció* és 4. a *rendes kereskedelmi összeköttetés hiánya*. Mindezeken a bajokon lehetne segiteni, ha butoriparosaink az országos központi hitelszövetkezet vezetésével hitel- és raktárszövetkezeteket alakitanának és ezekbe nem csak az asztalos, hanem a kárpitos és esztergályos iparosainkat is bevonnák; s azután az ekként szervezet szövetkezetek állandó üzleti összeköttetést tartanának fenn a butorkereskedőkkel.

A szakosztály nagy tetszéssel fogadta dr. *Horváth* János érdekes előadását. A tárgyhoz elsőnek *Seidl* Ambrus miniszteri tanácsos a központi hitelszövetkezet vezérigazgatója szólott, a ki azt javasolta, hogy a hitelszövetkezet ügye lehetőleg kapcsolatba hozassék a raktárszövetkezetével. Biztositotta a szakosztályt, hogy a szövetkezetek létesitésében minden kitelhető módon fog közreműködni. A szakosztály örömmel vette tudomásul *Madary* Gábornak, az asztalos ipartestület azon kijelentését, hogy az ipartestület az imént tartott közgyülésén elhatározta a hitelszövetkezet felállitását. *Gaul* Károly elnök az ülést azzal rekesztette be, hogy a nyári idényben foganatositani fogják a szakosztály határozatait.

Uj osztálymérnökség. Mint értesülünk, a m. kir. államvasutak vonalain *Kisujszállás* székhelyelyel uj osztálymérnökséget szerveznek.

A hitelszövetkezetek. *Aradról* telegrafálják: A megyei hitelszövetkezeteknek az országos központi hitelszövetkezetekbe való beolvadása ügyében *Seidl* Ambrus miniszteri tanácsos közreműködésével az aradi gazdasági egylet ma gyülést tartott. *Seidl* hosszasan kifejtette a célt s eloszlatta a felvetett nehézségeket. Az érdekeltek kimondták, hogy a legközelebbi közgyülésen a beolvadást elhatározzák. A megyében a hitelszövetkezetek erősen fellendültek s Gurahoncon is éppen most van szervezés alatt.

A nemzetközi acetylen-kongresszus holnap után, szombaton, kezdi meg tanácskozásait. A külföldi tagok legnagyobb része már megérkezett fővárosunkba és tömegesen jelentkeztek a végrehajtóbizottság helyiségében. Holnap, pénteken este a kongresszusi tagok ismerkedési estére gyülekeznek a városligeti Vampetics-féle vendéglőben. Az ünnepélyes megnyitás szombaton, május 20-ikán délelőtt 9 órakor lesz az uj városháza disztermében. A kongresszust a végrehajtó bizottság elnöke, *Gelléri* Mór királyi tanácsos nyitja meg. Ezután a kongresszust üdvözölni fogják a kereskedelmi minisztérium és a fővárosi hatóság képviselői. Az elnökség megalakitása után a végrehajtó bizottság egyik jegyzője fel fogja olvasni az értekezést, amelyet *Berthelot* tanár, Franciaország egyik legnagyobb tudósa (a volt közoktatási miniszter) küldött be a kongresszus elnökségének az acetylénnel tett legujabb kisérleteknek eredményeiről. Ezután előadásokat tartanak: *Berdenich* Győző mérnök „A budapesti nemzelközi acetylin kiállitásról;" *Gin* Gusztáv (Páris) „Az erő hóditásairól"; *Lamberterie* E. (St. Etienne) „A carbid önköltségéről", *Liebertanz* F. szerkesztő és *Rossel* A. igazgató „A carbid előállitási költségéről különféle üzemrendszerek alkalmazása mellett", *Gin* Gusztáv (Paris) „A carbid gyártásáról" és dr. *Mogenburg* Gyula (Aachen) „A faszén használatáról a carbid-gyártásnál".

Az orosz kamatláb. *Pétervárról* jelentik, hogy az orosz birodalmi bank a váltókamatlábat 5% és 6%-ról 4½%, illetve 5½%-ra, a jelzálogkölcsön kamatlábat 5½% és 7½%-ról 5%, illetve 7%-ra szállitotta le.

A Magyar Kereskedelmi Csarnok választmánya *Fürst* Jakab elnöklete alatt ma tartotta rendes havi ülését, amelyen folyó ügyek elintézése és uj tagok felvétele után a következő fontosabb közérdekü ügyek tárgyaltattak: A szeszkereskedői szakosztály bemutatta a szeszes italokkal való kereskedelemre vonatkozó szokványokat, amelyeket a választmány jóváhagyott és legközelebb nyilvánosságra fog hozni. Tekintettel arra, hogy a papir nagykereskedelembe az idők folyamán számos oly visszásság csuszott be, amelyek ezt az üzletágat érzékenyen kárositják, a szakosztálynak megadatott a felhatalmazás arra nézve, hogy az ebben az üzletágban mutatkozó sérelmek orvoslása tárgyában a szükséges intézkedéseket megtehesse. Fürst Jakab alelnök gyakorlati példákkal illusztrálva ecseteli azt az állapotot, amely ez idő szerint a csalárd és vétkes bukások tekintetében fennforog; utal a büntető törvénykönyv vonatkozó rendelkezéseinek hiányaira, amelyek nagyon is alkalmasak arra, hogy a kereskedelmet és jóhiszemü forgalmat érzékenyen sujtsák. Inditványozza tehát, hogy e tárgyban megfelelően a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara eljárásának, a Kereskedelmi Csarnok is intézzen indokolt felterjesztéseket ugy a kereskedelmi, mint az igazságügyi miniszter urakhoz a sérelmes állapotoknak részint törvényhozási, részint pedig rendeleti uton való orvoslására. A választmány ezt az inditványt egyhangulag magáévá tette.

Fizetésképtelenségek. A *bécsi Creditoren Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: *Breider* Henrik (azelőtt Breider és Winkler) cég *Nagy-Kikinda*, *Tatomirovics* Ján cipész *Vukovár*, Drudik József kalapos Müglitz, Reicheld Adolf Herman (hagyaték) butorkereskedő Grác, Stadler Teréz kereskedőnő Steinbach, Salfati Umbertó Trieszt.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 16.50 forint pénzben, 16.75 forint áruban. *Bécsben* az irányzat lanyhább. A nyersszesz ára 17.20 forint pénzben, 17.40 forint áruban.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósitása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökör 1074 darab, magyar tehén 502 darab, szerbiai ökör 795 darab, szerbiai tehén — drb, boszniai ökör — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 31 drb, bika 95 darab, összesen 2497 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizlalni való ökör 34 darab, fejős tehén 170 darab, igás bivaly 10 darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósitás zártáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségü 29 frttól 31 frtig, kivételesen 33.50 frt, 100 kilónként élő sulyban, középminőség 25— frttól 28 frtig, silányabb minőség 22 frttól 24½ frtig, Tarka hizott ökör, legjobb minőségü 31 frttól 33½ forintig, kivételesen — forintig, középminőség 27 forinttól 30 frtig, silányabb minőség 24 forinttól 26 forintig. Szerb és boszniai ökör legjobb minőségü 24 forinttól 29 frtig, kivételesen — forintig, silányabb minőségü 21 frttól 23 frtig. Bika jobb minőségü 29 frttól 32 frtig, kivételesen — frt, silányabb minőségü 25 frttól 28 forintig, Bivaly 17 frttól 22.— frtig, kivételesen — forint. Magyar tehén 21 frttól 28 frtig, Tarka tehén 22 frttól 32 frtig, kivételesen — forintig. Gazdasági marhákért: Igás ökör elsőrendü — frttól — forintig; 390 frttól — forintig páronként, közép — frttól — frtig, — frttól — frtig páronként. Hizlalni való ökör fehér 24 frttól 26 forintig; 230 forinttól 270 forintig páronkint. Fejős tehén keresztezett szines — forinttól — frtig darabonként. Igás bivaly iránt nem volt kereslet. Mivel a felhajtás valamivel kevesebb volt a mult hetinél, az irányzat általában élénkebb volt, de az árak változatlanok maradtak. Könnyü sulyu marhák iránt a kereslet, mint rendesen jobb volt, de öreg nehez, habár hizott mustra-ökrök ma is nehezen voltak eladhatók. Legjobb minőségü igás ökröket kis számban kerestek és mostantól kezdve ilyenek a vásáron kaphatók lesznek. A fejőstehén vásár irányzata lanyha volt s az árak darabonkint 10—15 forinttal alább szálltak a mult heti árakhoz képest. A junius elsejére eső ünnep miatt az aznapi vásár folyó évi május 31-én fog megtartatni.

Borjuvásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvény-társaság tudósitása.) Felhajtás: Belföldi élő borju 823 darab, leölt borju — darab, növendékmarha 7 darab, bárány élő 155 darab, leölt bárány — darab. Árjegyzések: *Belföldi élő borju* 32 krtól 36 kr.-ig, elsőrendü 37—40 kr. kivételesen 41 42—kr., növendék marha — kr. — Élő bárány 4—7½ forintig páronkint. A vásár a gyönge felhajtás miatt élénk.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése 1899. május 17-én. Készlet 303 darab. Érkezett 883 darab. Összesen: 1186 darab. Eladatott 605 darab. Maradt 581 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 48—49— krajcárig, 220—280 kgr. sulyban 47—49— krajcárig, 320—380 klgr. sulyban 46—49 krig. Öreg nehéz páronkint 400—560 kilos 42—49 krajcárig. Malacok 38—42 krajcárig kilónkint. A vásár hangulata lanyha volt.

Bécsi juhvásár. A mai juhvásáron a felhajtás 1145 darab juh volt. Lanyha árak. Árak páronkint: kiviteli juh 23.——24.— forint, selejtes 20.—— 22.— forint, gyapju birka —.— forint, angol —.— forinton.

Bécsi szurómarhavásár. A mai vásárra felhoztak 5905 darab élő borjut, 1878 darab élő sertést, 1803 darab levágott sertést, 238 darab levágott juhot és 1680 darab bárányt. Változatlan irányzat.

Eladási árak: Levágott borju 40—46 krajcáron, elsőrendü 48—54 krajcáron, élő borju 56—62 krajcáron, kivételesen ——— krajcáron, legelsőrendü ——— krajcáron, fiatal sertés 40—48 krajcáron, levágott nehéz sertés 48—54— krajcáron, könnyü sertés ——— kron, elsőrendü süldő 48—56 krajcáron, levágott juh 35—44 krajcáron kilogrammonként. Bárány 4—14 forint páronkint.

Közlekedés.

A m. kir. államvasutak bevételei április hóban — az ideiglenes kimutatások szerint — a személyforgalomban közel 2 millió forintot, az áruforgalomban mintegy 5 millió forintot, összesen 6,943.500 forintot tettek ki, vagyis majdnem 400.000 forinttal többet, mint amennyire a mult év április havának végleges bevételei rugtak. Az év elejétől április végéig a bevétel 27·8 millió forint volt, 1½ millióval több, mint a mult év megfelelő időszakában. E többletből mintegy 200.000 forint a személy-, 1·3 millió forint pedig az áruforgalomra esik. Az áruforgalom áprilisban 5·765 kocsival több volt, mint mult évi áprilisban, az év első harmadában pedig 28.257 kocsirakománynyal több a mult évihez képest, amely emelkedésnek a fele a nagyobb gabonaforgalomra esik.

A mi különösen a fiumei állomás forgalmát illeti, a kivitel jelentékenyen emelkedett, mig a behozatal — habár igen csekély apadást mutat: összesen 28.152 tonnát tesz, vagyis 881 tonnával kevesebbet, mint a mult év április havában, amely kevesebblet főleg a jutára, a kőolajra és a gabonára esik; ez utóbbiból összesen 28 kocsirakományt szállitottak el vasuton. Rizsnél ellenben 2538, bornál 912 és déli gyümölcsnél 1453 tonnával emelkedett a behozatal.

A kivitel 557.731 tonna volt, 32%-kal több, mint a mult évi április havában. A többlet főleg a haszonfára, lisztre és cukorra oszlik el, mig a dongakivitel csökkent. Az év elejétől április végéig a behozatal 111.730 tonna volt, 11%-kal kevesebb, mint az előző év megfelelő szakában; a kivitel 235.532 tonna volt, 42%-kal több.

A hajóforgalomban 13 Adria-gőzös 4000 tonna szenet, 650 tonna déli gyümölcsöt, és 480 tonna bort és 2760 tonna egyéb árut hozott s ezzel szemben 11.450 tonna fát, 1300 tonna cukrot, 1000 tonna lisztet és 2100 tonna egyéb árut vitt ki; 14 Lloyd-gőzös hozott 3200 tonna rizst, 420 tonna dohányt és 690 tonna egyéb árut, kivitt pedig: 6680 tonna cukrot, 1000 tonna lisztet és 560 tonna egyéb árut.

A gölnicvölgyi vasut igazgatóságában elhalálozás folytán megüresedett tagsági helyre a pénzügyminiszter *Schreiber* Viktor miniszteri osztálytanácsost nevezte ki.

Uj vasut. A lökösháza-kúnágotai helyiérdekü vasut közigazgatási bejárása e hó 16-án és 17-én volt, dr. *Losonczy* Lajos kereskedelmi minisztériumi titkár elnöklete alatt. A bejáráson résztvettek a földmivelésügyi- és hadügyi minisztériumnak, Arad és Csanádvármegyének képviselői és az aradi üzletvezetőség. A bizottsági eljárást Kevermesen kezdték és kétnapi tárgyalás után, az érdekelt lakosság lelkes résztvétele mellett, *Kúnágota* nagyközségben fejezték be. A vasut Arad és Csanád vármegye legtermékenyebb részén vonul át és remélhető, hogy nemsokára épitik már, minthogy a községek és az érdekelt birtokosok — köztük különösen Ypsilanti herceg örökösei, Ráth, Jakabffy, Szilágyi nagybirtokosok — a törzsrészvényeket biztositották.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, május 18.

A buzaüzlet ma is nyomott hangulatban nyilt meg és a forgalom vontatott üzletmenet mellett korlátolt maradt. A forgalomban 8000 métermázsa szerepelt. Az árak egyes tételeknél 5—10 krajcárral estek. Árpánál jobb vételkedv mutatkozott és 3600 métermázsát adtak el. Egyéb gabonanemüekben a forgalom gyenge volt és az árak nem változtak.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 81 k. 9 frt 35 kr, 300 mm. 79·5 k. 9 frt 37½ kr, 100 mm. 79 k. 9 frt 25 kr, 100 mm. 78·5 k. 9 frt 15 kr, 1000 mm. 78·5 k. 9 frt 95 kr.

Fejérmegyei: 250 mm. 77 k. 9 frt 05 kr.

Pestvidéki: 100 mm. 79 k. 9 frt 10 kr, 200 mm. 77 k. 9 frt 17½ kr, 100 mm. 77 k. 9 frt 12½ kr, 100 mm. 76 k. 8 frt 90 kr, 200 mm. 75·4 k. 8 frt 75 kr.

Szerémségi: 2600 mm. 75·2 k. 8 forint 50 kr.

Tolnai: 400 mm. 76·3 k. 9 frt — kr.

Szerbiai: 2600 mm. 76·7 k. 7 frt 47½ kr.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 500 mm. 7 frt 10 kr, 200 mm. 7 frt 05 kr. 100 mm. 7 frt — kr, 300 mm. 7 frt 35 kr, 300 mm. 7 frt 35 kr. 50 mm. 7 frt 30 kr.

Árpa: 1600 mm. 6 frt — kr, 1500 mm. 6 frt 27½ kr, 200 mm. 6 frt 05 kr.

Zab: 50 mm. 5 frt 90 kr, 100 mm. 5 frt 70 kr.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza (ó)								
bánsági	75 k. 8.75—8.80	76 k. 8.80—8.90	77 k. 8.90—9.—	78 k. 9.—9.10	79 k. 9.10—9.20	80 k. 9.30—9.40		
tiszavidéki	75 k. 8.85—8.90	76 k. 8.85—8.90	77 k. 9.—9.10	78 k. 9.20—9.30	79 k. 9.—9.10	80 k. 9.15—9.20		
pestvidéki	75 k. 8.75—8.80	76 k. 8.85—8.95	77 k. 9.—9.05	78 k. 9.10—9.20	79 k. 9.25—9.35	80 k. 9.40—9.50		
fejérmegyei	75 k. 8.80—8.85	76 k. 8.90—9.—	77 k. 9.05—9.15	78 k. 9.15—9.25	79 k. 9.25—9.35	80 k. 9.40—9.50		
bácskai	75 k. 8.90—8.95	76 k. 8.95—9.05	77 k. 9.10—9.20	78 k. 0.—0.—	79 k. —.—.—	80 k. —.—.—		
román	75 k. 0.—0.—	76 k. —.—.—	77 k. —.—.—	78 k. 0.—0.—	79 k. 7.40—7.45	80 k. —.—.—		
szerb	76 k. —.—.—	77 k. —.—.—	78 k. 0.—0.—	79 k. —.—.—	80 k. —.—.—			
bolgár	76 k. —.—.—	77 k. —.—.—	78 k. —.—.—	79 k. —.—.—	81 k. —.—.—			
Rozs ... (ó)	I. r. 70—72 k.	7.20—7.35	fl. r. ——	k. 7.05—7.20				
Árpa ... (ó)	tak. 60—62 k.	6.15—6.35	ágetni 62—64 k.	6.50—7.—				
„ ... (ó)	sörfőz. 64—66 k.	6.60—7.—	való					
Zab ..... (ó)	39—41 k.	5.90—6.—	(ó)					
Tengeri (új) bánsági	— k.	4.40—4.45	(ó)	5.55—5.85				
Repce... káposzta		11.80—12.—	máz. — k.	—.—.—				
Köles... (ó)	—.—.—	(új) bánsági	4.15—4.45					

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza májusra	8.90—8.91—8.88—8.89
Buza októberre	7.95—7.88—7.93—7.90
Rozs októberre	6.43—6.42—6.43
Zab októberre	5.42—5.41—5.40
Tengeri májusra	5.53—5.54—5.52
Tengeri juniusra	0.——0.—
Tengeri juliusra	5.60—5.61—5.59
Repce augusztusra	—.—

Déli egy órakor a következő zárórákat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza májusra	8.89 pénz	8.90 áru
Buza októberre	7.96 „	7.91 „
Rozs májusra	7.10 „	7.15 „
Rozs októberre	6.41 „	6.42 „
Zab májusra	5.56 „	5.58 „
Zab októberre	5.39 „	5.41 „
Tengeri májusra	4.51 „	4.52 „
Tengeri juniusra	0.— „	0.— „
Tengeri juliusra	4.58 „	4.59 „
Repce augusztusra	12.25 „	12.35 „

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza májusra	8.82—8.84
Buza októberre	7.89—7.90
Rozs októberre	6.42—6.43
Tengeri májusra	4.53—4.54
Tengeri juniusra	0.——0.—
Tengeri juliusra	4.58—4.60
Zab májusra	0.——0.—
Zab októberre	5.40—5.41
Repce augusztusra	—.—.—.—

A budapesti értéktőzsde.

A mai üzlet ingadozó jellegü volt, eleinte szilárdabb, később csendesebb. A vezetőértékek áraiban nevezetes változások nem állottak be. A helyi piacon Salgó és főleg Közuti vasut részvényekben veritabilis hausse irányzat fejlődött ki, mig a többi értékek tartott árakat és mérsékelt forgalmat tüntettek fel.

A déli tőzsde üzlettelen volt s meglátszott, hogy már közelg a saison morte.

Valuták és ércváltók változatlanok.

Az *előtőzsde* tartott.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 386.25—386.50. Osztrák hitelrészvény 357.80—358.40. Osztrák-magyar államvasuti részvény 360.90—361.50. Cukoripar részvénytársasag 1089.——1092.—. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 330.——333.— forinton.

A *déli tőzsde* változatlan.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 386.50—.—. Osztrák hitelrészvény 358.05—358.40. Osztrák-magyar államvasuti részvény 361.——361.60. Jelzáloghitelbank 243.25—243.50. Déli vasut 57.25—57.50. Rimamurányi vasmü részvény 311.—. Közuti vasut 386.——387.50 forinton.

Az *utótőzsde* irányzata csekély üzlet mellett nyugodt maradt.

Jegyeztek: Osztrák hitelrészvény 357.90—358.15. Magyar hitelrészvény 386.25. Osztrák-magyar államvasut 361.75. Déli vasut 57.50—58.— forinton.

Délutáni zárlat:

Osztrák hitelrészvény 358.— forinton.

Leszámitoló árfolyamok:

Magyar általános hitelbank	388.—
Osztrák hitelintézet	360.—
Magyar aranyjáradék	119.50
Magyar koronajáradék	97.25
Magyar ipar- és kereskedelmi bank	101.—
Magyar jelzálog hitelbank	245.—
Magyar leszámitoló bank	261.—
Rimamurányi vasmü	312.—
Budapesti közuti vasp. részj.	381.—
Déli vasut	56.—
Osztr.-magy. államvasut	362.—
Pesti magyar keresk. bank	1399.—
Egy. Budap. főv. takarékpénztár	1180.—
Magyar aszfalt részvénytársaság	216.—
Salgótarjáni kőszénbánya r. társaság	334.—
Budapesti villamossági r. t.	116.—
Magyar cukoripar	1120.—
Adria m. kir. tengerhajózási r. t.	236.—
Bpesti városi villamos vasut	217.—

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna 40.——46.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 30.——33.— forint. Vörös erdélyi —.———.— Vörös bánsági —.———.— forint. Középszemü 36.—40.—. Nagyszemü 42.—46.—. Disznózsir: budapesti 52.——52.50 forint, vidéki —.———.— frt. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— városi 4 darabos 43.50—44.— forint, 3 darabos 46.——47.— forint, füstölt 51.——52.— forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség —.———.— forint. 120 darabos 9.75—10.— forint. 100 darabos 10.75—11.25 forint, 85 darabos 13.50—13.75 forint azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 8.25—8.50 forint, 100 darabos 9.50—9.75 forint, 85 darabos 13.——13.25 forint. Szilvaiz: szlavóniai 13.50—14.50 forint, szerbiai 12.50—13.— forint azonnali való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, május 18. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.)

Jegyzések: Buza május—juniusra 8.59. Buza őszre 8.12.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsde* nagyon barátságos, tekintettel a kamatláb leszállitására.

A *déli tőzsdén* csendes az üzlet.

A *zárlat* teljesen üzlettelen.

Bécs, május 18. (*Magyar értékek zárlata.*) 4% arany járadék 119.50. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 138.25. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény 120.10. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 258.—. Rimamurányi vasmürészvény 310.—. Magyar koronajáradék 97.05. 4%-os Magyar földtehern. kötvény 95.65. Magyar hitelbank részvény 386.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 161.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 187.70. Magyar kereskedelmi bank 1422.

Bécs, május 18. (*Osztrák értékek zárlata.*) 4·20% papirjáradék 100.95. 4%-os osztrák aranyjáradék 119.65. 1860-iki sorsjegy 139.70. Osztrák hitelsorsjegy 199.75. Angol-osztrák bank 154.25. Bécsi bankegyesület 281.75. Osztrák-magyar bank 920.—. Déli vasut 57.—. Dunagőzhajózási részvény 440.—. Dohányrészvény 136.50. Császári és királyi arany 5.70—. Német bankváltók 58.92. 4·20% ezüst járadék 100.50. Osztrák koronajáradék 100.50. 1864-iki sorsjegy 197.—. Osztrák hitelintézeti részvény 357.03. Unionbank 320.—. Osztrák Länderbank 244.50. Osztrák-magyar államvasut 361.13. Elbavölgyi vasut 265.—. Alpesi bányarészvény 241.10. 20 frankos arany 9.55½. Londoni váltóár 120.50. Bécsi Tramway 506.—. Az irányzat csendes.

Bécs, május 18. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése. A *délutáni magánforgalomban* a záriatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 357.87. Magyar hitelrészvény 386.25. Angol-Osztrák bank 154.25. Union bank 319.50, Länderbank 245.—, bankegyesület 281.25, osztrák-magyar államvasut részvény 361.25 északnyugati vasutrészv. 251.—, elbavölgyi vasut 265.—, dunagőzhajós részv. —.—, alpesi bányarészvény 241.10 májusi járadék 101.07, osztrák koronajáradék —.—, magyar arany. —.—, magyar koronajáradék 97.05 német birodalmi márka áprilisra 58.95, májusra 58.96, török sorsjegyek 66.50, rimamurányi vasmü 310.50 déli vasut —.— dohányrészvény 137.—, Napoleon d'or 9.55½.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, május 18. (*Tőzsdei tudósitás.*) A mai tőzsdeforgalomban megint a bányaértékek voltak előtérbe. A bányakerületekből való kedvező jelentések tovább is felszökették a bochuni részvények árfolyamát; később a Laurakohó-részvényei részesültek előnyben. A többi értékpapirban nem volt olyan élénk a forgalom. A járadékok közül a Mexikóiak szilárdak voltak, a Spanyolok Párisra emelkedtek. Bankok irányzata nem volt egységes. A Disconto Commandit részvényei uj orosz üzletek hirére eleinte emelkedtek. Vasutak jobbára szilárdak. Magánleszámitolási kamatláb 3⅞%.

Berlin, május 18. (*Zárlat.*) 4·20%-os papirjáradék —.—. 4% osztrák aranyjáradék 101.80. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 97.30. Osztrák-magyar államvasut 154.40. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 169.45. Magyar vasuti beruházási kölcsön 102.90. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 198.60. Általános villamossági Edison 208.25. Gelsenkircheni 207.—. Laurakohó 259.20. 4·20% ezüstjáradék 100.25. 4% magyar aranyjáradék 100.40. Osztrák hitelrészvény 223.75. Déli vasut 57.10. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegy 216.75. 4% uj orosz kölcsön 100.45. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 95.50. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 178.40. Harpeni 203.80. Az irányzat nyugodt.

Hamburg, május 18. (*Zárlat.*) 4·2% ezüstjáradék 100.—, 1860. sorsjegy 147.50. Déli vasut 27.15. 4% osztrák aranyjáradék 101.20. Osztrák hitelrészvény 223.40. Osztrák-magyar államvasut 154.—. Olasz járadék 95.25. 4% magyar aranyjáradék 100.50. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, május 18. (*Zárlat.*) 4·20% papirjáradék 100.50. 4% osztrák aranyjáradék 101.50. Magyar koronajáradék 97.30. Osztrák-magyar bank 152.90. Déli vasut 27.—. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 204.42. Bécsi bankegyesület 141.20. Villamos részvény 162.—. 3%-os magyar aranykölcsön 86.—. 4·20%-os ezüstjáradék 100.20. 4% magyar aranyjáradék 100.25. Osztrák hitelrészvény 223.60. Osztrák-magyar államvasut 154.10. Északny. vasut —.—. Bécsi váltóár 169.47. Párisi váltóár 81.10. Unionbank 161.50. Alpesi bányarészvény 243.—. Az irányzat szilárd.

Páris, május 18. (*Zárlat.*) 3% francia járadék 101.42. Olasz járadék 96.20. Osztrák-magyar államvasut —.—. Francia törlesztb. járadék 102.42. 4% magyar aranyjáradék —.—. Török dohányrészvény 299.—. Osztrák Länderbank 524.—. 3½% francia járadék 102.42. Osztrák földhitelintézeti részvény ——.— Déli vasut 156.—. 4% osztrák aranyjáradék 102.—. Ottomanbank 606.—. Párisi bankrészvény 1146. Alpesi bánya részvény 512.—. Az irányzat szabálytalan.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 17. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 46——47— krajcárig. Öreg közép páronkint 300—400 kilogrammig terjedő sulyban 46——47 krajcárig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban 49½——50 krajcárig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban) 49—49½ krajcárig. Fiatal könnyü páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 49——50 krajcárig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) ——— krajcárig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban ——— krajcárig. — Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— krajcárig. — Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——.— krajcárig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) 48½——49 krajcárig. — Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 47½—48— krajcárig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 47½—48 krajcárig.

Sertéslétszám: 1899. május 16. napján volt készlet 44.579 darab, 1899. május hó 17. napján felhajtatott 1202 darab, 1899. évi május 17. napján elszállittatott 380 darab, 1899. május 18. napjára maradt készletben 45401 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Május 18. —

Kinevezések. A király Gresits Miksa losonci állami főgimnáziumi, Lenner Emil győri állami főreáliskolai és Gerevich Emil kassai állami főreáliskolai igazgatókat, jelen minőségükben és állomáshelyükön, a VII. fizetési osztály 3. fokozatába nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter legifj. dr. Szász Károly miniszteri titkári címmel és jelleggel felruházott miniszteri segédtitkárt miniszteri titkárrá, dr. Balassa István miniszteri fogalmazót miniszteri segédtitkárrá, Schindler Arthur miniszteri segédfogalmazót miniszteri fogalmazóvá, dr. Martos Ferenc fizetéstelen miniszteri segédfogalmazót fizetéses miniszteri segédfogalmazóvá, dr. Baltazár Dezső végzett joghallgatót fizetéstelen miniszteri segédfogalmazóvá, dr. Mika Sándor tanárképző intézeti gyakorló iskolai rendes tanárt ebben a minőségében a VII. fizetési osztály 3. fokozatába nevezte ki. — A földmivelésügyi miniszter dr. Kovács Géza miniszteri számgyakornokot ideiglenes minőségü díjtalan fogalmazó gyakornokká nevezte ki. — A budapesti itélőtábla elnöke ifj. Sziberth Bertalan végzett joghallgatót ideiglenes minőségü díjas joggyakornokká nevezte ki.

Pályázatok. Folyamfelvigyázói állásra a komáromi kir. folyammérnöki hivatalnál junius végeig; hat müszaki ellenőrzői állásra a pénzügyminiszteriumnál junius 10-éig; díjtalan kezelési gyakornoki állásra a szolnoki pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt; jegyzői állásra a veszprémi törvényszéknél 2 hét alatt; postamesteri állásra Bellyén (Baranya vármegye), Podluzsán (Trencsén vármegye) és Levelén (Moson vármegye) 3 hét alatt; tiszti irnoki állásra a váci kir. orsz. fegyintézetnél junius 30-áig; fogalmazógyakornoki állásra a besztercebányai pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt.

Vizállás.

		május. 17.	május 18. méter
Inn	Schärding	2.50	1.15
Duna	Passau	3.38	3.24
„	Linz	0.88	1.01
„	Bécs	0.80	0.91
„	Pozsony	3.45	3.54
„	Komárom	4.02	4.08
„	Budapest	4.08	4.12
„	Paks	4.20	4.26
„	Mohács	5.43	5.35
„	Gombos	5.38	5.46
„	Ujvidék	4.23	4.39
„	Pancsova	3.75	3.82
„	Orsova	3.74	3.80
Morva	Magyarfalva	3.46	0.—
Vág	Zsolna	1.30	1.19
„	Trencsén	0.95	1.09
„	Szered	1.14	1.10
Rába	Sz.-Gotthárd	0.00	0.20
„	Sárvár	0.72	0.66
„	Győr	3.40	3.38
Dráva	Pettau	0.—	0.—
„	Zákány	0.90	1.04
„	Baics	1.75	1.76
„	Eszék	3.20	3.16
Mura	M.-Szerdah.	1.30	1.45
Szava	Zágráb	1.04	1.—
„	Sziszek	4.08	3.74
„	Mitrovica	4.75	4.66
Szamos	Deés	0.46	0.45
„	Szatmár	1.20	1.09
Kraszna	N.-Majtény	0.—	0.12
Latorca	Munkács	0.20	0.30
Laborca	Homonna	0.42	0.54
Ung	Ungvár	0.—	0.—
Tisza	M.-Sziget	0.70	0.84
„	Tokeháza	0.80	0.70
„	V.-Naményi	1.93	1.64
„	Tokaj	3.53	3.13
„	Tisza-Füred	4.90	4.66
„	Szolnok	4.72	4.68
„	Csongrád	4.30	4.34
„	Szeged	4.16	4.24
„	Török-Becse	3.46	3.37
„	Titel	4.20	4.33
Ondova	Bártfa	0.75	0.89
Topolya	Hoór	0.60	0.58
Bodrog	Zemplén	3.48	3.46
Sajó	Zsolca	3.45	2.90
Hernád	H.-Németi	1.53	1.44
Berettyó	Margita	0.28	0.35
„	B.-Ujfalu	0.1	0.28
Körös	Csaeea	0.—	0.12
„	N.-Várad	0.10	0.—
„	Belényes	0.56	0.05
„	Tenke	0.22	0.18
„	Gurahone	0.28	0.28
„	Borosjenő	0.24	0.16
„	Békés	1.12	0.22
„	Gyoma	2.52	2.10
Maros	Gy.-Fehérvár	0.22	0.40
„	Branyiczka	0.88	0.—
„	Soborsin	0.—	0.—
„	Arad	0.48	0.55
„	Makó	0.84	0.42
Temes	K.-Kostély	1.—	1.76
Béga	Kiszető	0.90	0.90
„	Temesvár	0.85	0.97
„	Becskerek	0.70	0.—

Naptrend.

Naptár. Péntek, május 19. — Római katolikus: vt. hr. — Protestáns: Ivó. — Görög-orosz (május 7.) bz. † — megj. Zsidó: Sivan 10. — A nap kél reggel 4 óra 3 perckor. — Nyugszik este 7 óra 18 perckor. — A hold kél éjjel 10 óra 6 perckor. — Nyugszik délután 12 óra 52 perckor.

A miniszterelnök fogad délután 4—5-ig.

A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor a régi városházán.

Művészeti bonciani előadás délután 3 órakor az üllői-uti I. bonctani intézetben.

A főrendiház gazdasági bizottságának ülése, délelőtt fél 11 órakor.

Gyászmise a budai ostromnál elesett hősökért délelőtt 10 órakor a Krisztinavárosi templomban; kivonulás a honvédsirokhoz délután 4 órakor.

Az országos magyar daláregyesület választmányi ülése este 6 órakor a nemzeti zenede (Uj-Világ-utca 14.) nagytermében.

A Charité-kórház-egyesület közgyülése délután 1/2 6 órakor a VI.—VII. ker. kör disztermében.

Sorozás a Mária Terézia-kaszárnyában (Üllői-ut) délelőtt 8 órától. Sorra kerül az idegenek közül 170 ember.

Nemzeti muzeum: Régiségtára. Nyitva d. e. 9-től délután 1 óráig. A muzeum többi tárai 1 korona belépődij mellett megtekinthetők.

Országos Képtár és a Van Dyck kiállitás a tud. Akadémiában, nyitva délelőtt 9—1-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyüjteménye nyitva délelőtt 10—1 óráig.

Iparmüvészeti muzeum zárva,

Teknologiai Iparmuzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—5-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Iparmüvészeti Muzeum könyvtára nyitva este fél 7 órától, fél 9 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—8-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig.

A Hódoló diszjelvonulás. Eisenhut Ferenc óriási kör képe, látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 óráig. Belépő dij 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Állandó kiállitás, kereskedelemtörténeti muzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár, Kerepesi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerepesi-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 órától 12-ig.

Tavaszi nemzetközi tárlat a mücsarnokban. Nyitva délelőtt 9 órától este 6 óráig. Belépődij 50 krajcár.

Állatkert nyitva egész nap.

Időjelzés.

— *A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése.* —

Budapest, május 18.

A magas légnyomás egészen Közép-Európa fölé került, mig a minimum északnyugaton van; uj depresszió közeledik Irország felé.

Az idő a kontinens közepén, valamint Olaszországban tulnyomóan derült és száraz, mig az ezt környező vidékeken többnyire borus és helyenkint esős. A hőmérséklet eloszlása szabálytalan.

Hazánknak leginkább déli és keleti vidékein voltak esők, a hőmérséklet többnyire süllyedt s már sok helyen tegnap is alatta maradt a normális értéknek.

Kilátás. Tulnyomóan derült, száraz és meleg idő várható, legfeljebb az ország déli részein némi esővel.

Üzlet áthelyezés.

Mától fogva üzletem

Váci-utca 3. szám alatt létezik

a Hirsch Testvérek volt üzlethelyiségében, a hol most kerülnek eladásra:

Francia battiszt ingek darabja ... ... frt 1.45
Francia battiszt alsó nadrágok, kurta alkalmas biciklizéshez darabja ... ... —.75 kr.
Himzett hálóingek ... ... frt 1.05, méter hosszu.
Legjobb minőség ... ... „ 1.35,
Cöpper lábravaló darabja „ —.65.
Cöpper selyem himzéssel „ —.85.
Négyrétü gallér ... ... frt —.12, minden façonban.
Négyrétü kézelő ... frt —.22 szines vagy fehér.
Fegyházban kötött harisnya párja ... ... frt —.18.
Fildecosse harisnya párja ... ... frt —.38.

1 csomag 6 drb. orgonavirág-szappan 48 kr.

Női selyem ernyő 1 frt 25 kr.

Nyakkendők stb. olcsó árakon.

Kertész Pál Váci-utca 3. szám.

Orvosi rendelő intézet

sulyos krónikus betegségek gyógyitására

Budapest, V., Váci-körut 18.

Számos sulyos betegség, amelyek eddig legnagyobb gondot okoztak az orvosnak s amelyeken tudományának tehetetlensége zátonyra jutott, immár

Dr. KOVÁCS I.

egyet. orvostudor Hämopata

uj hämopatiai gyógymódja által eredmény-teljesebb kezelésben részesülhetnek. Páratlan gyógyhatásunak bizonyult a Hämotherapia:

Asthma, szív és gyomorbántalmaknál;
köszvény, sápkórság és hólyagbántalmaknál;
sulyos **idegbajok** (migrain, álmatlanság, szédülés, hysteria és Neurasthenia)
makacs **vér- és bőrbántalmaknál.**

(Utóbbi betegségeket chemiai orvosság mellőzésével, saját találmányu belégzési gyógymódjával kigyógyit.)

Egyetlen és legbiztosabb védelem: **Szélhüdés, kezdődő vakság** és **elmezavar ellen.**

Rendelős naponta 9—1-ig és 3—7-ig. — Levélre válaszol. — Meghivásra beteget látogat (a vidéken is.) — Kivánatra külön rendelés.

Diskrét betegségek ellen.

Ideg- és nemi betegségek

elnevezése alatt rejlő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, a vér infektionália betegségei, valamint hármily nagyfoku gyengeségi állapotok (impotentia) ellen páratlan sikerü gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk

Dr. MITZGER TIVADAR

HIRNEVES

HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI

RENDELŐ-INTÉZETÉT

Budapest, VI., Teréz-körut 44. I. em.

Az intézet, mely a maga nemében páratlanul áll, a modern kygiea s orvosi technika elsőrendü vivmányai szerint a korszakalkotó „Kataphorese" gyógymód alapján nagyszabásu gyógytermekkel van berendezve és a legrövidebb idő alatt gyökeres, állandó és teljes gyógyulást biztosit.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Az intézet nyitva d. e. 8—1-ig, d. u. 2—8-ig. Levelekre dijmentesen válaszoltatik.

Külön váró- és gyógytermek, külön be- és kimenet.

Erdő Boszniában.

melyben 60—80.000 öl **bükkfa** és körülbelül 400 jávorfatörzs van, szabadkézből eladó. Az erdő 26 klm.-re van a Szávaparttól, melyből 19 km. müut és 7 km. erdei ut, mi által a szállitás könnyü. Az eladást hatóság megengedte.

Ajánlatok

Muminovic Mustafa urhoz

Brcka (Bosznia) intézendők.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható, hiteles köszönirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

Rendelő intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugyesőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bőrbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülészet dor, volt csász. kir. oszt. főorvos

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Dijazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető **NÉPSZERŰ UTMUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) nemi betegségek és ezek észszerü gyógykezeléséhez cimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., **most csak 90 kr.** A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőztetés és az éjjeli magömlések. — IV. Hugyesőtakár (tripper) és hugycsőszükületek. — V. A bujakór (siphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostitució.

Minden asszony és leány szerezze meg magának a

Legujabb Hölgyek titkára

cimü könyvet. Ára szines nyomásu kötésben 80 kr.

A Hölgyek titkára az élet minden körülményeire alkalmazható fogalmazvány-mintákkal szolgál.

A Hölgyek titkára megtanit a társadalmi körökkel levélben valófinom és udvarias érintkezésre.

A Hölgyek titkára költői szépen irt szerelmi leveleket foglal magában. Szóval a **Legujabb Hölgyek titkára** kitünően használható minden rangu és rendü nők számára.

Megrendelhető (a pénz előleges beküldése esetén bérmentve) a

„Budapesti Napló"

kiadóhivatalában.

Budapest, VIII., József-körut 18. szám.

Ugyanott megszerezhető: **Virágnyelv. Mit jelentenek a virágok?** 40 kros kiadásban.

Posztószéjjelküldés csak magánosoknak.

Egy vég, 3·10 m. hosszu, elegendő 1 férfi öltönyre, ára csak

frt 2·80 jó
„ 3·10 jó
„ 4·80 jó
„ 7·50 finom
„ 8·70 finom
„ 10·80 legfinomabb
„ 12·— angol
„ 13·95 angaran

valódi gyapjuból.

Egy vég fekete szalon-öltönynek 10 frt.

Felöltő szövet méterje 8 frt 25 krtól feljebb. **Loden** gyönyörü szinekben 1 vég 5 frttól. 1 vég 9 frt 25 kr. **Peruvien és Doszking állami-, vasuti tisztviselők és birói egyenruha-szövetek**, legfinomabb **kamgarn** és **cheviot**, valamint **egyenruha-posztót a pénzügyőrség** és **csendőrség** számára stb. gyári áron küld a szolidnak elismert

Posztógyári raktár Kiesel-Amhof Brünnben.

Minták ingyen és bérmentesen. — Mintahü szállitás.

Figyelmeztetés! A t. közönség figyelmeztetik, hogy a szövetek ára **közvetetlen vásárlásnál olcsóbbak** mintha azokat a közvetitő kereskedőnél megrendelik. A **Kiesel-Amhof cég Brünnben** az összes szöveteket valódi **gyári áron szállitja** és nem drágitja meg az **engedmény hozzászámitásával.**

EGYETEMES REGÉNYTÁR

a legkiválóbb hazai és külföldi regények gyüjteménye. Egy-egy kötet ára csinos vászonkötésben 50 kr. Jegyzéke az Egyetemes Regénytár eddig megjelent köteteinek.

Schultz Jeanne. A forradalom ... ... —.50
Serao M. Isten hozzád szerelem ... 1.—
Serao M. Bün és büntetés ... ... 1.—
Sudermann H. A kegyenc ... ... 1.—
P. Szathmáry. Balassa Bálint ... ... —.50
P. Szathmáry. A legszebb hercegnő. ... 1.—
P. Szathmáry. A kiengesztelt átok ... ... —.50
Szántó Kálmán. Alkonyat ... ... —.50
Szomaházy I. Nyári felhők ... ... —.50
Szomaházy I. Ella k. a. ötlete ... ... —.50
Tábori Róbert. Nagy játék ... ... 1.—
Tábori Róbert. Korhadt oszlopok ... —.50
Tábori R. A negyvenéves féfiu ... ... —.50
Tarchetti. A szív küzdelmei ... ... —.50
Theuriet. Veszedelmes bübáj ... ... 1.—
Theuriet. Angela. Regény ... ... 1.—
Tinseau L. A hivek —.50
Tinseau L. A tilalom 1.—
Tinseau L. Göröngyös utakon ... ... 1.—
Tolnai. A jubilánsok. Regény. ... ... —.50

A gyüjtemény havi részletfizetésre is megszerezhető és pedig: 40 kötet tetszésszerint választva (ára 20 frt) 1 frtos havi részletekben való törlesztésre, 100 kötett tetszésszerint választva (ára 50 frt) 2 frt 50 kros havi részletekben való törlesztésre, az egész gyüjtemény 252 kötet (ára 126 frt) 6 frtos havi részletekben való törlesztésre.

Megrendelhető a

„Budapesti Napló"

kiadóhivatalában,

József-körut 18.

2 frtig terjedő megrendelések csakis az összeg előleges beküldése ellenében teljesittetnek.

Uj! Uj!

Páratlan szerdák.

Irta

Szomaházy István.

Ára 1 frt 50 kr.

Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összeg előre küldetik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ" kiadóhivatalában.

MAGYAR ANEKDOTA-KINCS

MÜHLBECK KÁROLY rajzaival.

Gyüjtötte és magyarázza **TÓTH BÉLA.**

Nagyérdekü irodalmi ujdonság!

1 frtos havi részletben fizethető.

Amin a magyarság Árpádtól e mai napig jóizüen kacagott s amibe szelid vagy borsos humorral belefektette életbölcseségét, mindezt az élvezetes és viditó anekdotát garmadába gyüjtötte *Tóth Béla*, a legelmésebb magyar tárcairó. A humor és tréfa fényes tüzijátékaiban gyönyörködik, a ki ezeket a lapokat elolvassa; bennük nemcsak a magyarság hagyományos, hires humorára és mókáira talál, hanem a szittya faj szellemének savára is. Mulattatóbb s magyarabb könyv nem is készült még a magyar család számára, mint ez az anekdota-gyüjtemény, amely sok jóizü, bolond, furcsa,ámulatba ejtő históriát mesél el, de óva kerüli a trágárságot s a mely finom tükörben mutatja be: min vidult, min kacagott, min mosolygott ezer esztendőn át a magyar.

A Magyar Anekdotakincs öt kötetben jelenik meg.

Az öt kötetes mü ára füzve 1½ frt. Diszkötésben 16 frt, mely összeg 1 frtos havi részletekben törlesztheto.

A munka 25 kros füzetekben is kapható. Előfizetési ár 10 füzetre 2 frt 50 kr., 20 füzetre 5 frt.

Az I. füzet kivánatra ingyen.

1 frtos havi részletben fizethető.

Itt levágandó s a „Budapesti Napló" kiadóhivatalának Budapest, József-körut 18. sz. beküldendő.

Megrendelhető minden könyvkereskedésben, valamint alulirt kiadóhivatalban.

A „Budapesti Napló" kiadóhivatalának Budapest, József-körut 18.

Alulirott ezennel megrendelem a MAGYAR ANEKDOTA-KINCS cimü munkát öt kötetben 16 forint összértékben, fizetendő 1 frtos havi részletekben a szállitástól kezdődőleg Budapesten, a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában. Az esedékes és le nem fizetett részleteket a kiadóhivatalnak jogában áll költségemre postai megbizással bevonni. A részletek be nem tartása az egész gyüjtemény árát azonnal esedékessé teszi. A szállitás alkalmával az első részletet kérem utánvenni.

Név és állás: .....

Kelet: .....

Lakhely .....

Fizetendő Budapesten.

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyházférfiak, valamint más hitelképes egyének **kedvező fizetési feltételek** mellett kapnak **szilárd gyártmányu asztalos- és kárpitozott butorokat.**

Dósa Kálmán Budapest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em.

Árjegyzéket 25 kr. levélijegy beküldése ellen bérmentve küld fenti cég B. osztálya. 5107

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZINHÁZ.

Péntek, 1899. évi május hó 19-én.
ELŐSZÖR:
Válság előtt.
Vigjáték 3 felv. Irta Julien Berr de Turique. Fordította Adorján Sándor.
Személyek:

Lançay	Mihályfi	Clotilde	K. Gerő L.
Marie	Cs. Alszegi	Vautier	Náday
Loisel	Gabányi	De Mornang	Horváth
Loiselné	Vizváriné	P. Grandin	Iványi
Claire	Ligeti J.	Auguste	Latabár
Durand	Zilahi	Annette	Keczeri

Kezdete 7½ órakor.
Szombat Válság előtt. Vasárnap Válság előtt.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Péntek, 1899. évi május hó 19-én.
A próféta.
Opera 5 felvonásban. Zenéjét szerzette Mayerbeer. Szövegét irta Scribe. Fordították Egressy B. és Szerdahelyi J.
Kezdete 7½ órakor.
Szombaton Faust. Vasárnap She.

VIGSZINHÁZ.

Péntek, 1899. évi május hó 19-én.
Az „Arany Kakas".
Bohózat 3 felv. Irták Blumenthal O. és Kadelburg G. Magyarositotta Fái J. Béla.
Személyek:

Szikra Julis	Harasztthy H.	Klárika	Nógrády
Fürge Antal	Hegedüs	Dr. Gyárfás	Góth
Dachslmayer	Szathmáry	Müller	Tapolczai
Erzsi	Varsányi	Flóris	Gyöngyi
Liza	Rostagni	Treszka	Sugár M.
Horváth	Gál	Körmös A.	Kazaliczky

Kezdete 7½ órakor.
Szombaton Az „Arany Kakas." Vasárnap délután A hálókocsik ellenőre. Este Az „Arany Kakas." Hétfőn délután Dr. Pepi, Hajnali vendég. Este Az „Arany Kakas."

NÉPSZINHÁZ.

Péntek, 1899. évi május hó 19-én.
Ejjel az erdőn.
Eredeti népszinmű dalokkal 3 felvonásban. Beniczkyné Bajza Lenke „Hármas határ" cimü elbeszéléséből irta Rákosi Jenő. Zenéjét Szentirmai Elemér.
Személyek:

Paczor	Horváth	Balog	Szabó
Boriska	Blaha L.	Gyurka	Vidor
Ágnes	Csatai	Máli	Hegyi

Kezdete 7½ órakor.
Szombaton A görög rabszolga. Vasárnap d. u. 1848. (Hadak utja.) Este A görög rabszolga. Hétfőn d. u. Lumpácius. Este A gyimesi vadvirág.

MAGYAR SZINHÁZ.

Péntek, 1899. évi május hó 19-én.
Az operabál.
Operett 3 felvonásban. Irták: V. Leon és H. Waldberg. Forditotta: Faragó Jenő. Zenéjét szerzette: Heuberger Richárd.
Személyek:

Beaubuisson	Boross	Aubier	Rózsahegyi
Palmyra	Szilassy	Angéle	Vlád G.
Dumenil	Giréth	Henri	Bilkei
Marguerite	Hében	Hortense	Ledofsky

Kezdete 7½ órakor.
Szombaton Az operabál. Vasárnap d. u. A gésák. Este: Aranylakodalom.

ŐS-BUDAVÁRA.

Péntek, május hó 19-én.
Nyitva délután 4 órától reggeli 4 óráig.
Este ½8 órakor a mecsettéri szinpadon:
Gutius törvényszéki karcolata.
Este ½9 órakor a Corvintéri nagy szinpadon:
A gésa-gimnasium.
Parodistikus ballet-operette. Irták: Heltai Jenő és Makai Emil. Zenéjét szerzé: Sztojanovits Jenő. Rendező: Mezei Kálmán. Balletmester: Holtzer J.
Este ¾10 órakor a mecsettéri szinpadon:
Hadnagy uram civilben.
Bohózatos vigjáték. Kadelburg Gusztáv után szabadon átdolgozta: Reiner Ferenc.
Este 10 órakor, a Corvin-téri nagy szinpadon:
Nagy nemzetközi variété előadás.
1. The Maisano 2. 4 Madcaps 3. Elsy Leslie 4. a 6 Deinef 5. Quaver.
Este 11 órakor a Mecsettéri szinpadon:
Nagy magyar variété előadás.
Confetti.
Élőfényképek, kuplék, balettszámok.
Belépőjegy érvényes a belépéstől a záróráig, este 7 óráig 30 kr., azontul 50 kr. — Mérsékelt áru jegyek kaphatók a dohánytőzsdékben.

FŐVAROSI NYÁRI SZINHÁZ.

a Krisztinavárosban.
Péntek, 1899. évi május hó 19-én.
Vándormadár.
Vigjáték 3 felv. Prém Józseftől.
Kezdete 7 órakor.
Szombat: Aranylakodalom. Vasárnap d. u.: Vereshaju. Este Aranylakodalom.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérlő.
Kezdete ½9 órakor, vége 12 órakor.
Ma az előbbi vendégszerepléso után jó emlékezetü énekes komikusnak
Gottsleben Lajosnak
fellépte
Der 100.000 Gulden Spender.
Bohózat 1 felv. Fuchtól.
Uj! Uj! Uj! Uj! Uj!
Szenzációs! Szenzációs!
„SOEURS FANCHETTE"
bájos francia duettistanők.
BROTHERS de COCK kitünő fejművészek.
KRIEBAUM NŐVÉREK
legjobb énekkettős.
Woller Tivadar,
a jelenkor legjobb humoristája.
Miss Edith Cora
szerpentintáncosnő, chanteuse.
Fehér Guszti és Grethie a „Nászuton" c. kettős jelenetben.
Valamint az összes müerők.
Kedden, május hó 23-án Kutschera Alajos kedvelt dalszerző jutalomjátéka.
Helyárak a nyári Idényre: I. em. páholy 8 frt II. em. páholy 5 frt. Idegen páholyülés I. em. és földszinti I. sor. 2 frt. Ugyanaz II. sor 1 frt 50 kr. Idegen páholyülés II. em. I. sor 1 frt 50. Ugyanez II. sor 1 frt. Zenekari ülés 1 frt 50 kr. II. em. erkély 1 frt. Belépti 1 frt. Belépti jegyek elővételbe Andrássy-ut 38. tőzsdében — 80 kr.

A Kőbányai Királysörfőző Goliát Malátasöre

gyógyhatása mellett a legkellemesebb **üditő ital.** Ajánlások: **Dr. Korányi, Dr. Kétly** budapesti, — és **Dr. Benedikt** bécsi egyetemi tanár uraktól.

Magyar Könyvtár.

Szerkeszti: RADÓ ANTAL. Kiadja: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai).
A legujabb számok a következők:
113. **Papp Dániel. Utolsó szerelem és egyéb elbeszélések.** Papp Dániel kétségkivül egyike a legujabb magyar elbeszélő irodalom legkiválóbb müvelőinek. Gondolatmélység, eredeti életfelfogás, eleven, müvészi stilus teszik erényeit.
114. **Molière. A botcsinálta doktor.** Vigjáték három felv. Ford. Gabányi Árpád.
Molière ez egyik legnépszerübb és legvidámabb darabját Gabányi kitünően ültette át magyarra.
115. **Virág Benedek válogatott költeményei.** Bevezette és jegyzetekkel ellátta Zlinszky Aladár.
A magyar klasszikus iskola e legelső kiválóbb költőjének minden tekintetben sikerült kiadása.
116. **Murai Károly. Mese-mese.**
Nem gyemekmesék, hanem a népszerü szerző derült világnézletének a mese köntösében való megnyilatkozásai.
117. **Dr. Korchmáros Kálmán. Kerékpáros káté.**
E számos képpel ellátott füzet minden magyar kerékpárosra nézve nélkülözhetetlen. A kerékpárral való bánást, a nagyobb tourokhoz való készülést stb., szóval mindent alaposan és világosan megmagyaráz.
Megrendeléseknél elegendő a füzet számát jelezni.
Egy-egy füzet ára 15 kr.
Minden füzet egyenkint kapható.
Megrendelhetők:
a Budapesti Napló kiadóhivatalában,
Budapest, József-körut 18. szám.
Teljes jegyzék kivánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Éppen most jelent meg!
Chrysantheme asszonyság.
Irta:
Pierre Loti.
Francia eredetiből forditotta:
Ifj. LÓNYAY SÁNDORNÉ.
Ára 1 frt 20 kr.
Megrendelhető:
a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában,
VIII. ker. József-körut 18. szám.

Arc-szőr ellen

a LOLA-SZŐRIRTÓ-KENŐCS a legesodálatosabb és legkitünőbb szer, minthogy e kenőcs már 10 napi használat után a hölgyeknél annyira kellemetlen **arcszőrt alaposan gyökerestül mindenkorra eltávolitja, teljesen ártalmatlan és a legesekélyebb nyomot sem hagyja hátra.** Használati utasitás mellékelve van. 1 tégely ára 3 frt. Megrendeléseket diskréció mellett foganatosit
SCHMIDEK I. Budapest, VII., Nyár-utca 18. III. em. n.

Herczeg Ferenc
uj könyve:
Egy leány története.
Ára 1 frt 80 kr.
Diszkötésben 2 frt 80 kr.
Megrendelhető
a „Budapesti Napló"
kiadóhivatalában,
Budapest, József-körut 18-ik szám.

Helyesbitett hajójáratjegyzék.

„Adria"

magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság
Vezérügynöksége: HOFFMANN S. és V.
1899. május havában a következő gőzösök indulnak:

Honnan	Hová	Gőzös neve	1899. május
Fiume	Liverpool	Pavia C. L.	1—10
„	Liverpool	Algerian	1—10
„	Bordeaux*	Széchenyi	5—15
„	Rotterdam, Antwerpen	Deák	5—15
„	Hull, Newcastle o/T.	Finland	10—20
„	Liverpool	Cypria (C. L.)	10—20
„	Gibraltár[1], Rouen*	Zichy	10—20
„	London	Zrinyi	10—20
„	Hamburg	Lusitania	15—25
„	Rouen*	.....	15—25
„	Barcelona, Valencia*	Matlekovics	25
„	Liverpool	Samaria (C. L.)	21—31
„	Algier[1], Glasgow*	Rákóczy	21—31
„	London	Sultana	21—31
„	Liverpool	Andalusian	21—31
„	Hull, Newcastle o/T.	Volturno	25/V—5/VI

A *-gal jelölt viszonylatokban a gőzös Triesztet is fogja érinteni.
[1] Ha a gőzös elindulása előtt Gibraltár vagy Algir kikötőkbe elegendő rakomány be nem jelentetett, az igazgatóság fenntartja magának a jogot e kikötőket nem érinteni.

Honnan	Hová	Gőzös neve	1899. május
Liverpool	Trieszt-Fiume	Lesbian	1—10
Antwerpen, R'dam	» »	Stefania	1—10
Rouen	» »	Szt.-László	5—15
Liverpool	Fiume-Trieszt	Tyria (C. L)	5—15
Hull, Newcastle	Trieszt-Fiume	Rosario	10—20
Huelva	» »	Mátyás király	10—20
Liverpool	» »	Flaminian	15—25
London	» »	Baross	21—31
R'dam, Antwerpen	» »	Deák	21—31
Glasgow	» »	Nagy Lajos	21—31
Bordeaux	» »	Széchenyi	21—31
Liverpool	Fiume-Trieszt	Saragossa (C. L.)	21—31
London	Trieszt-Fiume	Narva	21—31

Középtengeri szolgálat.
Fiume—Malta—Sicilia—Marseillei vonal. Fiuméből: Szapáry 4-én, Árpád 11-én, Andrássy 18-án, Adria 25-én indul Marseillebe. — Marseilleből: Adria 7-én, Tisza 14-én, Szapáry 21-én, Árpád 28-án indul Fiuméba.
Tyrrhenai vonal.
„Buda" első osztályu gyorsgőzös minden szerdán délben, még pedig 1899. május 3-án, 10-én, 17-én, 24-én és 31-én Marseilleből Genuába, minden csütörtökön este 8 órakor Genuából Nápolyba és minden szombaton d. u. 4 órakor, még pedig 1899. május 6-án, 13-án, 20-án és 27-én indul Nápolyból Marseillebe.

VASBUTOROK | DIVATÁRUK | PÉNZSZEKRÉNYEK | GYERMEK-RUHÁK | FA-BUTOROK | KALAPOK | UTAZÓ-CZIKKEK | CZIPŐK | EZÜST-ÉKSZER

FÜGGŐLÁMPÁK | PORCZELLÁN ÁRUK

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ!

BUDAPEST, VII. KEREPESI UT 38.
NÁSZ- és ALKALMI AJÁNDÉKOK.
TELJES KONYHA-BERENDEZÉSEK.
KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK INGYEN és BÉRMENTVE.

ÓPTIKAI CZIKKEK | SZÖNYEGEK

FEGYVEREK | JÁTÉK-ÁRUK | INGA-ÓRÁK | DISZMŰ-ÁRUK | ZSEB-ÓRÁK | CHINA-EZÜST | ESERNYŐK | SZÖVETEK | KOSÁR-ÁRUK

Minden szó egyszeri beiktatása petit betükből 2 kr. Cimmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdij jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és **ELŐFIZETÉSEK** felvételnek a **BUDAPESTI NAPLÓ** részére **a kiadóhivatalban** József-körut **18.**, *valamint a következő dohánytőzsdékben:*

Breuer nővérek, Teréz-körut és Podmaniczky-utca sarok.

Nemecsek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 59.

Deutsch Miksáné, Andrássy-ut 38.

Schwartz hirdetési iroda Marokkói-utca 2.

Sopronyi V., dohány-nagytőzsde, Kerepesi-ut 1.

„Merkur."
Levél várja.

Véletlen.
Az ügy megbeszélése végett kérem levelét ismert cimen. Hol és mikor találhatom talán otthon.
4324 Földi.

Magyar.
Küldeményét megkaptam. Köszönöm. Éppen elég fiegmán irsz, vagy talán ezt érdemeltem, igen ? ?... Akkor bocsánatot kérek. Szervusz. Üdvözöl B. Róza.
4327

Izának.
Édes angyalom leveled nagy örömet szerzett nekem, gondolj ki valamit, hogy levelet irhassak, olyan sokat szeretnék irni és kérdezni tőled. Irjál édes szenvedő kis angyalom mielőbb sokat. Boldog ünnepet kivánok.
4331

Édes jó hugom,
nagyon téved a hangra vonatkozólag egy alkalommal előre figyelmeztettem. Csodálom feltevését, hogy szándékosan nem üdvözöltem volna, ez elképzelhetetlen. Különféle körülmények akadályoztak eddig mindenben, s ezért igen kérem, ha lehetséges kivételesen szombaton 12—1 között alkalmat nyujtani bárhol, hogy többféléről referáljak. Szeretettel üdvözli változatlan Ilkája.
2313

Vezérlőcsillagom.
Számitáson kivül tegnap este haza kellett jönnöm. Rendes utakon már százszor vo tam, legnagyobb sajnálatomra nem valék szerencsés látni sem. Fájó szivvel visszatértem. Kérlek édesem tudass, hol és mikor láthatlak. Csókol ezerszer bánatos.
4330

Két özvegy
jóbarát, 49 éves koru egészséges államtisztviselők évi 2500 frt jövedelemmel és nyugdijképesek, egy 30—40 év közti egészséges leány vagy gyermektelen özveggyel boldog családi otthon alapitása céljából, kik háztartás vezetésében is jártasak, házassági óhajtanak lépni, róm. katholikusok és megfelelő hozománynyal birók előnyben részesülnek. Válasz csakis teljes névvel s arcképpel ellátott levelekre adatik. Arcképek és levelek visszaküldetnek. Házasságközvetitők kizárva. Leveleket „Két jószív" cim alatt továbbit a kiadóhivatal.
4328

Május 21.
Kár volt átkozódni, mert ezzel is bebizonyitotta, hogy ami neken fáj, az hidegen hagyja, no meg van-e annál nagyobb átok, mint az én sorsom, midőn egy szivtelen vérem és agyamat kinozta, hogy tombolhasson hiu játékaiban. És miután a képtelenségig ingerelt, meggyalázott, kirugott és megátkozott. Jobban tenné elvonulni jó időre, mert ilyen kiábrándulás után a vér még sokáig lázong. Az emberi nem nagyobb dicsőségére, kiért számtalanszor szenvedtem végig a Kálváriát, ki nekem egyedül volt és mindenem, hiu játékért meggyalázott és megátkozott. És még mindig ezer szállal fűződik létem lelkéhez — ezt zugja fülébe állandóan a lelkiismeret mardosó szelleme.
4329 **Memorándum.**

Hölgyeim!
Egy szerény fiatal leány ismeretségét keresem, kinek 6—8000 forint hozománya van. Ajánlatokat „Adonis" jelige alatt a kiadóba kérek.
2832

Intelligens
szőke fiatalember megnyerő külsővel, finom modorral, óhajtana megismerkedni egy nemes szivü kis leánynyal, kivel szabad idejét kellemesen töltheti. Diskréció biztosittatik. Levelet „Merkur" jelige alatt kérek a kiadóhivatalba.
2230

Elsőrangu
biztositó-intézet vidéki főügynökségéhez vezető hivatalnok kerestetik. Olyanok, kik a gabonaüzletben jártasak, előnyben részesülnek. Ajánlatok lehetőleg pünkösdi ünnepekre „S. L." Hungária szállodához Budapestre küldendők.
4326

Ügyes és olcsó
szabónő házhoz kerestetik.
2312

Ebédlő - szekrény
alig használt 70 forintért eladó. Cim a kiadóhivatalban.
2309

Kiadó
szép butorozott szoba a Dohány-utcában a Kerepesi-ut és Károly-körut közelében. Cim a kiadóhivatalban.
2307

Kis családi házat
keresek megvételre a tisztviselőtelepen vagy Budán. Ajánlatokat „K. M." jeligével a kiadóhivatalba kérek küldeni.
2308

Társ keresztény
háromezer forinttal jövőt és vagyont szerezhet; összeg biztositva levél a kiadóba „Tengerpart" cimen.
4317

Ügyvédjelölt
doctor juris fővárosi és vidéki gyakorlattal nagyobb vidéki ügyvédi irodába ajánlkozik. Megkeresést **Vidék** cimen a **Budapesti Napló** kiadóhivatalába kérek.
2311

Kántor
fiatal nős keres nagyobb izrael. hitközségnél állást, ki mint ilyen már alkalmazva volt, a metszés és egyéb ezen állással összefüggő teendőben jártas. **Kitünő hanggal és jó bizonyitványokkal** rendelkezik. Cime megtudható e lap kiadóhivatalában.
2232

Csinosan
butorozott különbejáratu szoba, esetleg fürdőszoba, használattal szólid nőnek junius l-től olcsón kiadó. Cim a kiadóhivatalban.
2270

Malom-
és gépszakmában jártas fiatal könyvelő alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban.
2296

Mérlegképes
tisztességes fiatal könyvelő megfelelő alkalmazást keres. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek „Könyvelő" jelige alatt.
2297

Fiatal fiu
igyekvő és szorgalmas szolgai minőségben azonnal felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Képes levelezőlapot óhajtanék váltani előkelő szellemes fiatal hölgygyel, magam is előkelő család fiatal tagja lévén, később személyes ismeretség nincs kizárva. a legnagyobb discretióról biztositva, levelet „Secessió" jeligével továbbit a kiadóhivatal.
2284

Különféle butort
egész szobaberendezéseket óhajtok olcsón venni. Kisebb részletekben is vásárlok. Ajánlatokat „Butor" jeligével kérek e laphoz.

Kiadó Kispesten
azonnal egy elegáns s minden kényelemmel ellátott lakás, mely áll 2 utcai szoba, fürdőszoba, konyha, kamra, pince s padlásból, (a konyhában vizvezeték.) Bővebb cim a kiadóban tudható meg.
2302

Olcsó villa
az Ujpest-Palotai állomás és a villamos vasut közvetlen közelében jutányos áron azonnal átvehető készpénzfizetés mellett. A 4 szoba, fürdő, és gyermekszobán kivüi szép nagy gyümölcsös és virágkert is tartozik hozzá. Cim a kiadóban.
2283

Magyar ruha
teljesen jó karban és sarkantyus lakkcsizmák olcsón eladók. Cim a kiadóhivatalban.
2228

A magyar nemességhez!
Homályban lévő vagy elveszettnek hitt régi nemességek bizonyító okmányait, családi cimereket és egyéb e munkakörbe vágó okiratokat, bárhol is lévő levéltárakból avagy privát kezekben őrzött iratgyüjteményekből kikutat és megszerez egy ezzel foglalkozó szakember. Épp igy a kamarási őspróbához s az evvel összefüggő munkálatokhoz szükséges dolgozatokat is stb. Költség és honorárium a munka komplikáltságától függvén, nem egyforma. Válaszbélyeggel ellátott komoly megkeresések az ügy részletes ismertetésével „Nobilis" cim alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.
2254

Tanárjelölt,
kitünő matematikus, kinek a tanitás terén nagy gyakorlata van, nevelői állást keres. Ajánlatot a kiadóba kér „Tanárjelölt" jelige alatt.
2303

Köhögésnél,
rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle pemetefücukorkát.

Okleveles gépész
szerény feltételek mellett, alkalmazást keres, uradalmakban, gyárakban, vagy gőzmalmokban. Szives megkereséseket „A. A." alatt közvetit a kiadóhivatal.
4308

Makacs
viszketeg — sömör — bőrkiütésekben, izzadásban szenvedők vegyenek Erényi-féle „Ichiol-Salycilt" tégelyenkint 3 korona utasitással. Czim a kiadóhivatalban.

Kereskedelmi
iskolát végzett fiatal leány ki a magyar és német nyelvet birja, a gyors- és gépirásban teljesen jártas, egy szállitási üzletben már két évig volt alkalmazva állást keres. Cime a kiadóban.
2268

Egy csinosan
butorozott szoba a lipótvárosi bazilika közelében, a lépcsőházból külön bejárattal azonnal kiadó, esetleg ellátással. Cim a kiadóhivatalban.
2285

Olcsón kiadó
a Sas-utcában egy üzlethelyiség beleépitett deszkaemelet és lépcsővel. Cim a kiadóhivatalban.
2287

Fontos irodáknak
Kereskedelmi tanfolyamo végzett, gép- és gyorsirás ban kitünően minősitet kisasszony alkalmazást keres szerény feltételek mellett. Cim a kiadóban.
2271

Született angol
hölgy francia és angol lecséket ad mérsékelt arért. Megkereséseket „Albion" jeligével e laphoz kér.

Gymnasiumi és reáliskolai
tantárgyakból, magyarul, németül, franciául, latinul görögül, elismert legjobb módszer szerint tanit, kitünő philologus és mathematikus. Elfogad magántanulókat. Előkészit egyéves önkéntességri szolgálatra jogositó vizsgára és érettségire. **Goitein Henrik**, Budapest, VI., Teréz-körut 32. II. emelet 14.
4260

Éppen most jelent meg!
Vig történetek.
Irta
Murai Károly.
Ara 1 frt 50 kr.
Megrendelhető: a „BUDAPESTI NAPLÓ" kiadóhivatalában, Budapest, **József-körut 18. szám.**

Kiss József
összes költeményei.
Első teljes kiadás, mely a Jehova és mese a varrógépről cimü hosszabb költeményeket is tartalmazza. Ára a költő acrképével diszes vászonkötésben 1 frt 50 krajcár.
Ez a legszebb, legolcsóbb s legkedveltebb ALKALMI ajándék.
Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összeg előre küllettik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ" kiadóhivatalában.

Jó és szépirásu
fiatal ember bárminő megfelelő állást keres, vagy irásbeli munkát. Cime a kiadóhivatalban.
2048

Egy intelligens
megjelenésü uri ember pénzbeszedői, raktárnoki, vagy más megfelelő állást keres, esetleg óvadékkal is rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban.
2220

Kereskedelmi
szaktanfolyamot kitünő sikerrel végzett szép irásu fiatal leány magyar-német levelező, alkalmazást keres. Cime a kiadóhivatalban.
2154

Teljes ellátás
35 frtért!
Kitünő ellátást és külön bejáratu csinosan butorozott féregmentes utcai szobát fürdőszobahasználat tal adok e hó 15-től kezdve **ölgyeknek** 35 frtért.
2286

Kiadó szoba a Kerepesi-uton
a Népszinház szomszédságában egy csinosan butorozott, két ablakos, tágas és világos, teljesen féregmentes szoba, tágas előszobával és külön bejárattal a lépcsőházból jutányosan kiadó. Cim a kiadóhivatalban.
2251

Kávémérésbe
egy kiszolgálónő felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.
4296

Makulatura papir eladó. Cim a kiadóban.

Bankhivatalnok
délutáni foglalkozást keres szerény dijazás mellett, szives megkeresések „törekvő" cimen a kiadóhivatalba kéretnek.
2283

Takaritást
elvállalok. Cim a kiadóhivatalban.
2294

Kossuth Lajos-
utca legszebb helyén egy utcai lakás kiadó. Garçon lakásnak v. irodának igen alkalmas. Cim a kiadóban.
2191

Szépen
berendezett különbejáratu utcai szoba fürdőszobahasználattal junius 1-re 12 frtért egy urnak vagy hölgynek kiadó. Cim a kiadóhivatalban.
2304

Pék vagy
tejcsarn okba kihordást el vállalok, Cim a kiadóhivatalba.
2293

Nagyon szépen butorozott szalon kényelmes hálószobával együtt, mely két személynek is alkalmas, teljesen különbejáratu, féregmentes és tiszta, egy-két urnak vagy hölgynek junius l-re kiadó.
2290

Nevelőnők.
Több észak- és délnémethoni nevelőnő francia, angol nyelv- és zene ismerettel azonnali alkalmazást keres. Magyar oklev. tanitónők, gyermekkertésznők és bonneok lelkiismeretesen ajánlatnak
Szegheőné S. Lujza
által most
Erzsébet-körut 30. II. em.

Önmüködő tömegcsapdák.
Patkányoknak 2 frt, **egeroknek** 1 frt 20 kr. Egy éjjelen 40 drbot is fognak minden felügyelet nélkül, nem marad semmi szag utánuk és önmüködően igazodnak. **Svábcsapdák „Eclipse"**, több ezer svábot és muszkát fog egy éjjen át, árbja 1.20. Mindenütt a legjobb eredmény. Szétküldés utánvéttel.
FEITH M., Bécs, II., Taborstrasse 11/B.

SPORA-féle
világhirü KLATTAUI
disz- és óriási szegfü.
kitüntetve: Prága, Bécs Lyon, Antwerpen, Amsterdam, Hamburg, Frankfurt a. Mainban stb. a legmagasabb dijakkal.
Elite választék
1 darab 2 frt.
Kiállitási és reklám minta fajok
10 darab 8 frt —
Óriási szegfü
10 darab 5 frt —
Disz-szegfü
10 darab 2 frt. 50.
Kerti szegfü
10 darab 1 frt 20.
Remontant szegfü
10 darab 3 frt. —
50 darabnál 10%, 100 dbnál 20% engedmény. Képes árjegyzék ingyen bérmentve
Fr. Spora
Szegfü-kivitel
Klattau (Csehország)

Eltünt

a reumatizmus, csuz, idegesség, álmatlanság, elvágytalanság, influenza, neuralgia, sápkór, bénulások, hátgerincbajok görcs, szivdobogás, fejbe való vértódulás, asthma, kéz- és lábbidegség, agybavizelés, bőrbetegségek, rossz szag lehellet, kólika, fogfájás, női bajok stb. a **Feith-féle valódi szabadalmazott elektro-galvanikus Voltakereszt** viselése folytán **Ára 1 frt 20 kr. Teszek prospektust** és **hálanyilatkozatokat kérni** alábbi cimen:
M. FEITH, Bécs, II., Taborstr. II/B.

Nagy vagyont
szerezhet a
„Kereskedelmi Vegyészet"
cimü mü birtokában. E könyv, melynek anyagát korunk legkiválóbb szakférfiai állitották össze, 3 frt holti ár helyett még néhány napig (ajánlott postai küldéssel)
1 frt 20 krajcár
leszállitott áron kapható. Utmutatásai alapján az ország bármely helyén lakó, bármily foglalkozásu férfi vagy nő
évente
2—3000 forint
biztos jövedelemre tehet szert, tőkebefektetés nélkül, csekély fáradsággal, otthon végezhető munkával.
Mindennemü kereskedők és iparosok üzletök jövedelmét megkétszerezhetik,
tisztviselő és tanitó urak szabad órákban könnyü és becsületes munka árán családjok részére
VAGYONT
szerezhetnek e könyv tanitásai nyomán.
Már csak néhány száz példány van raktáron, azért mindenki saját érdekében cselekszik, ha haladéktalanul megrendeli, legcélszerübben postautalványon.
Megrendelhető a
„Kereskedelmi Vegyészet"
könyvkiadó vállalatánál
UJPEST,
István-utca 2. szám.

Azonnali belépésre keresünk intelligens, jó külsejü, ügyes **comptoiristát**, ki a magyar és német nyelvet tökéletesen birja. Ajánlatokat e lap kiadóhivatalához kérünk „B. S." jelige alatt.
4266

Kétségtelenül
a leghatásosabb szer
Rösler fogvize
mert ez nyomban elállitja a legmakacsabb fogfájást és megszünteti a szájbüzt. Egy üveg ára 35 kr. Vidékre 55 kr. előleges beküldése mellett bérmentve. Főraktár: Budapest, Török József gyógyszertára, Király-utca 12.

Kávé
Fiuméból
közvetlen a tengeri hajóról szétküldve

1 zsák 4 kgr. Rió kávé jó izü	4.60
1 zsák 4 k. Portorikó kávé nagyszemü	5.00
1 zsák 4 k. Kuba kávé nagyszemü	5.76
1 zsák 4 k. Portorikó gyöngykávé n. sz.	6.12
1 zsák 4 k. kék Jáva gyöngykávé	6.30

elvámolva, bérmentve és csomagolva minden más költség nélkül.
Árjegyzékkel készséggel szolgálunk.
Fratelli Deisinger
Fiume.
SCAFALO 231.
A magyarországi kávések bevásárlási forrása.

BÁRÁNY DEZSŐ
műhangszer-készitő
Bpest, VIII., Kerepesi-ut 57.
(Luther-udvar.)
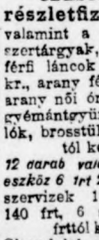
Vonós hangszerek és vonók különleges készitője. Dus raktár vonós-, fuvós- és ütőhangszerekben, kellékeiben. Iskolai és hangversenyhegedűk 8 forinttól 1000 forintig. Saját készitményü hegedűk. Legjobb olasz és német hangverseny hurok. Árjegyzék kivánatra küldetik.

Olcsó arany és ezüsteladás, részletfizetésre is,
valamint a legszebb ékszertárgyak, u. m.: arany férfi láncok grammja 85 kr., arany férfiórák 16 frt, arany női órák 10 forint, gyémántgyürük, fülbevalók, brosstük, 6 frt 50 krtól kezdve.
12 darab valódi ezüst evőeszközt 6 frt 25 kr., étkezőszervizek 12 személyre 140 frt, 6 személyre 75 frttól kezdve.
Girandolok, gyertyatartók, tálcák és e szakmába vágó cikkek grammja 6 kr, minden darab hivatalos fémjelzéssel van ellátva. Veszünk zálogházi cédulákat.
Grünberger A. Béla örökösei
Budapest, Városház-tér 9. (Haris-bazár) I. em., ajtó 23. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Olvasóink figyelmébe!

„MIRJAM"
Irta:
Dr. KISS ARNOLD.
veszprémi főrabbi.
Remek nyelvezettel nők számára irott magyar nyelvü zsidó
Imádságos Könyv.
ÁRA: Vászonkötésben 2 frt 50 kr. Bőrkötés 3 frt 50 kr. Bőrkötés, igen diszes csattal 6 frt. Csontutánzatu kötés 3 frt 50 kr. Elefántcsont kötés, igen diszes 6 frt.
Kapható
a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában, **József-körut 18. szám.**

Nyomatott „Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság kőrforgó-géppen, Budapest, IX., Üllői-ut 25.